

ВІКТОР БАЛАБАН — БОГДАН ГІРКА

УКРАЇНЦІ В ТЕКСАСІ

МАТЕРІЯЛИ ДО ІСТОРІЇ

200-річчя ЗСА і 100-річчя українців в Америці

Упорядкував

Д-Р ІВАН ОВЕЧКО

Університет Північного Колорадо

Видав власним коштом

ВІКТОР БАЛАБАН

Ю С Т О Н — 1976

Bicentennial American Revolution

Centennial Ukrainians in USA

**VICTOR & BOHDAN
BALABAN HIRKA**

UKRAINIANS IN TEXAS

Research Editor

IWAN OWECHKO, Ph.D.
University of Northern Colorado

PUBLISHED BY

VICTOR BALABAN
Rep. Bicentennial - Centennial Comm.
& Ukrainian National Association

Houston-1976

EDITOR'S NOTE:

This book does not pretend to be a full history of Ukrainians in Texas but is rather a collection of important historical facts and valuable research material for future historians.

Before compiling the research material this editor conducted interviews with Mr. Victor BABAN, member of the Bicentennial USA and Centennial of Ukrainians in America Committee, Secretary of the Ukrainian National Association in Houston, and publisher of this book, and with Mr. Bohdan HIRKA, co-author and active member of the Ukrainian community in Houston. The contents of these interviews (in Ukrainian) along with the research material furnished by them represent important instances in the history of Ukrainian settlement in Texas. (i.o.)

In order to acquaint American readers with the contents of this book English summaries were made with the assistance of student

Yuri Owechkov

California Institute of Technology

TABLE OF CONTENTS

ЗМІСТ

EDITOR'S NOTE	4
UKRAINE: THEIR NATIVE LAND	6
ТЕКСАС - історична довідка.....	8
ABOUT THE PUBLISHER V. BALABAN	9
Інтерв'ю з видавцем В.БАЛАБАНОМ.....	12
TRACING THE FIRST SETTLERS.....	26
ПО СЛІДАХ ПЕРШИХ ПОСЕЛЕНЦІВ/Бремонд/.....	30
THE BEGINNING OF CIVIC & CHURCH ACTIVITIES.....	41
ПОЧАТОК ОРГАНІЗОВАНОГО ЖИТТЯ. Перші кроки. Початок церковного життя.....	46
ABOUT THE CO-AUTHOR B. HIRKA	76
Інтерв'ю зі співавтором Б.ГІРКОЮ.....	79
UKRAINIAN ORGANIZATIONS IN HOUSTON	89
І-ша організація - Укр.-Амер. Клуб; Відділ УНСоюзу; Представництво УККА; Відділ Союзу Українок; За Патріархат; Провидіння; 200-річчя ЗСА.	
NOTEWORTHY UKRAINIANS	127
ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ: д-р Дмоховський; д-р Гординський; д-р Жила й ін. Професіоналісти. Бизнесмени.	
BIOGRAPHICAL DIRECTORY	144
Ті, що зголосилися.....	145
Студенти.....	153
Ветерани американської армії.....	154
Список українців Юстону.....	156
Ті, що відійшли на вічний спочинок.....	158
ПІСЛЯСЛОВО	160

UKRAINE: THEIR NATIVE LAND

Ukraine is an immense fertile territory of 362,200 sq. mi. in the southeastern section of Europe on the threshold of Asia, just north of the Black Sea. Before the Soviet Russian empire annexed Ukraine there were approximately 45 million Ukrainians inhabiting the area.

Plains and plateaus, known as the steppes, comprise about nine-tenths of Ukraine. Ukraine owes its reputation as the richest grain country in Europe to its dark earth. The Ukrainians and their neighbors, Russians, Poles, and others, differ in respect to language, race, culture, customs, national feeling and policy. Ukrainians under many famous Ukrainian leaders have often known in their long history the taste of glory as an independent and influential nation.

But for most of the past 300 years the greater part of Ukraine was under Tsarist oppression. A small part of Ukraine know as Galicia (from which came the first Ukrainian immigrants to Texas about 100 years ago) was under the domination of Poland and other neighbors.

As a result of that oppression Ukrainian national consciousness increased. Ukrainians tried to regain their independence during the Revolution of 1917 but were crushed by the Russian Communists under Lenin. Another struggle to gain freedom and independence was made during World War II but this attempt was drowned in blood by Hitlerite forces.

Today all of the Ukrainian territories are conglomerated into one so-called Ukrainian Soviet Socialist Republic which is a member of the United Nations. But de facto Ukr.S.S.R. is a most utilized and oppressed by Moscow colony of the Soviet Union.

Т е к с а с

Стейт ТЕКСАС знаходиться в південно-західній частині ЗСА. По величині це другий/після Аляски/стейт Америки, хоч населення в Тексасі в понад 40 разів більше, ніж у тому найбільшому стейті країни. Вже 6 років тому Тексас мав бл. II.000.000 населення.

Назва стейту "ТЕКСАС" є індіанського походження й означає "ДРУЗІ" або "ПРИЯТЕЛІ".

Протягом своєї довгої історії Тексас був під різними державними управліннями:

Тексас під Іспанією - 1519 - 1685,

1719 - 1821;

Тексас під Францією - 1685 - 1690;

Тексас під Мексиком - 1821 - 1836;

Тексас як Республіка - 1836 - 1845;

Тексас у Конфедерації - 1861 - 1865;

Тексас як 28-й стейт

ЗСА - від 29.XII.1845
до 1861 р. і зно-
ву від 1865 р.

Тексас продукує більш ніж третину всієї американської продукції оливи. Природнім газом Тексасу користуються три чверті ЗСА. У постачанні м'яса, бавовни і шерсті Тексас займає перше місце в країні. У стейті Тексас є 70.000 миль асфальтових шляхів/"гайвеїв"/, тобто більше, ніж у всьому Сов.Союзі...

Назагал Тексас - стейт круглорічних соняшних днів, з м'якою зимою.

Столиця Тексасу - Австін, але найбільше місто - Юстон. Тут від 1962-го року є центр міжпланетарних полетів, що zatrudнює 3.500 осіб та будова якого коштувала 250 млн.дол.

Юстон - найбільше скупчення українців у Тексасі.

/i.o./

About the Publisher

V. Balaban

Interview with V. Balaban
By Iwan Owechko

ABOUT THE PUBLISHER OF THIS BOOK

(Summary of an interview with V. Balaban)

As the main author of this book Victor BALABAN supplied this editor with useful and valuable information on Ukrainians in Texas.

Victor BALABAN came to Houston in 1948, home of his uncle Michael since 1907. Michael BALABAN, who died in 1969, was a well-known Ukrainian philanthropist in Houston. After Victor came to Houston both of them provided assistance to Ukrainians still in Europe after World War II who suffered miserable conditions. Later Michael donated to the Ukrainian community a plot of land on which a Ukrainian Catholic church was built.

Another uncle of Victor's, Vasyi BALABAN, also lived in Houston and had his own construction firm. Victor worked for him for a short time until he started his own business, Victor Window Cleaning Company. It was a hard struggle in the beginning for a recent immigrant from the Ukraine who was a newcomer in an unfamiliar land of great opportunity. But today Victor BALABAN is the owner of Victor Plaza Apartments with over fifty units and other properties in addition to administering his original company.

His goal however was not merely to enrich himself but rather to help the Ukrainian community in organizing itself and preserving its language, customs, and ethnic identity in Texas. As the USA Bicentennial and the Centennial of Ukrainians in America approached, Victor BALABAN became interested in tracing the original Ukrainian immigrants

to Texas. The USA Bicentennial and Centennial of Ukrainians in America Committee was created in Houston and Victor became a member. The idea was now born to research and publish a commemorative book about Ukrainians in Texas.

Since the Committee was not able to instigate this project Victor BALABAN himself took on the research and publishing tasks for this commemorative book in addition to providing full financial backing. Bohdan HIRKA, another member of the Bicentennial-Centennial Committee, provided assistance and cooperation.

Impressed by Victor BALABAN's generosity and patriotism toward the Ukrainian community, this editor expressed curiosity as to their origins. Victor replied that as a child in Ukraine (Galicia, which was under Polish occupation) he was inspired to fully appreciate his Ukrainian heritage by a collection of books in Ukrainian, forbidden by the Polish government, that were brought over from the USA by his father. (His father was visiting his uncle Michael in 1913 and World War I prolonged his stay until 1921.) Also, Polish persecution of Ukrainian patriots including himself during the 1930's contributed to his hardened Ukrainian national consciousness in his fight for freedom for Ukraine.

After World War II Victor BALABAN, as student body president, helped in reorganizing and reopening the Ukrainian Free University in Germany. He was also a student at U.F.U. for five semesters.

As a Houston resident he was a pioneer in many cultural, civic, and religious activities in the Ukrainian community described in this book. A large part of this Commemorative Book would not have been possible without his research contributions on Ukrainians in Texas.

ІНТЕРВ'Ю УПОРЯДНИКА

З ГОЛ.АВТОРОМ І ВИДАВЦЕМ В. БАЛАБАНОМ

ПИТАННЯ: Чому саме Ви стали головним автором матеріалів у цій книзі?

ВІДПОВІДЬ: Мабуть, тому, що в мене зібралося чи не найбільше матеріалів про українських поселенців у Техасі.

ПИТАННЯ: А як сталося, що Ви опинилися в Техасі?

ВІДПОВІДЬ: Я приїхав спочатку до Нью-Йорку /17-го лютого 1948 р./, але кліматичні умови там мені не підійшли, і я приїхав у тому ж році до Техасу, до свого дядька / по батьковій лінії/ Михайла Балабана, який жив тут від 1907-го року. До речі, мій батько також колись жив ув Америці, приїхавши сюди в 1913-му році з Галичини, і працював разом із своїм братом Михайлом в Юстоні, хоч і в неоднакових галузях. Пізніше - в 1921-му році - мій батько повернувся назад до Галичини та багато оповідав цікавого про цей край, коли я був ще малим хлопцем...

ПИТАННЯ: А дядько Михайло теж повернувся до Галичини?

ВІДПОВІДЬ: Ні, дядько Михайло все своє життя прожив тут, у Техасі/Юстон/. Спочатку від пробував закласти ресторан, але цей його "бизнес" не пішов добре. А що він мав вправну руку до малювання, то почав з вивісок, а скоро знайшов працю кресляра в одній газовій фірмі, де й працював до пенсії. Він помер у 1969-му році.

Але про життя і працю дядька Михайла тут я краще дам вам ось тут газетний репортаж зі "Свободи" з 21-го лютого 1970-го року:

/Подасємо цей репортаж К.Крупського
без змін чи скорочень/

Одні з перших українських поселенців в Юстоні: Михайло БАЛАБАН /лів./ з братом Іваном/батьком видавця Віктора/ і дружиною Марією та донечкою Олею.

=====

*Michael Balaban, his brother Iwan,
wife Maria and daughter Olia*

=====

ПАМ'ЯТІ ПРИМІРНОГО ПАТРІОТА

З великою вдячністю для п. Лева Бемка і Редакції „Свободи“ перечитав я в 7-у числі „Свободи“ статтю, присвячену світлій пам'яті Михайла Балабана, який відійшов з цього світу пізнього року тому, залишаючи по собі те, що для нас ще живих може бути прикладом і навіть пересторогою.

При кінці посмертної згадки про Михайла Балабана, п. Лев Бемко пише: „Очевидно, тут можна говорити про популярну тему „української анархії“, або бодай про конфлікт між старою і новою еміграціями. Але чи справді тут корінь трагедії Михайла Балабана?“

Не знаю, чи цей вислів п. Бемка дав ще комусь так багато до думання, як дав мені, бо я знав покійного як дуже чесну людину та непохитного українського патріота, що ціле своє довге і трудолюбиве життя змагав до доброго і, на жаль, часто не знаходив зрозуміння для себе навіть серед найближчого оточення.

Хоч св. п. Михайло Балабан походив з близького мені колись села Хадачкова біля Тернополя, то пізнав я його щойно на початку 1950 року, як могого спонзора, завдяки якому я з ріднею прибув до Америки. До часу могого виїзду з Гюстону в 1953 р. я зустрічався з Михайлом Балабаном в моєму чи в його домі хоч кілька разів в році та не раз з ним довго розмовляв.

Що найбільше цікавило мене в особі Покійного, — його патріотизм, який поділяв не тільки я, але також інші українці, які на початку 1950 р. прибули до Гюстону. В Гюстоні ми вже застали тоді декілька українських родин: зі старої еміграції, але центром нашої уваги став Михайло Балабан. З іншими ми якось не могли знайти спільної мови. „Що не кажіть, але Михайло Балабан — це незвичайно великий патріот“ — на раз казала Марія Куріцова, яка також недавно упокоїлася в Бозі в Чикаго.

Всі ми поділяли те, що Михайло Балабан, — понав

Михайло БАЛАБАН — з гімназійних часів.

півстоліття часу живучи серед чужого моря, ні в чому не відчужився від українства. В основному, він завжди був у курсі становища українського народу в Україні та був зорієнтований в політиці кожного окупанта України. Він на ділі піддержував визвольні політичні змагання української еміграції.

Правда, сам він жив опікано навіть тоді, як став можливим, але на українські визвольні пілі він не жалувал. Казали мені, що рік перед моїм приїздом до Гюстону Михайло Балабан, Василь Корівчак та покійний вже Дмитро Куріца, перевели в Гюстоні збірку на УККА. А що тоді в Гюстоні поза ними свідомих українців майже не було, то ту збірку вони переводили так, що кожен з них платив перших сто доларів від себе, а другу

сотку за свого сина чи доньку і т. д.

Тоді Михайло Балабан зложив даток від себе, від двох дочок — Оксани та Ольги та від синів — Володимира та Євгена. Тоді його даток виносив коло півтисячі доларів. Всі три названі збірщики ще й особисто завезли ту збірку грошей до Нью-Йорку.

Казали мені, що „Свобода” писала про цю збірку на першій сторінці у статті під назвою „Зірка над Мексиканською затокою”, і ставила тих кількох українців за приклад для інших.

Михайло Балабан насправду був культурною та тонкою людиною в поведінню, а його патріотизм не були тільки слова, а діло і тверда віра.

Він добре був зорієнтований в історії українського народу та високо оцінював українську народню творчість і духову культуру нашого народу і незломно вірив в те, що, скоріше чи пізніше, наш нарід таки доб'ється національного визволення.

Покійний посідав гарну збірку українських та англомовних про Україну книжок, які радо випозичав іншим. Першою книжкою, яку я випозичив в нього, була „Я вибрав свободу” Віктора Крайчиків.

Пригадую, як приємно мене заскочило те, коли в 19-

51 р., будучи в гостанській Публічній Вібліотеці, я несподівано натрапив у слов'янському відділі на декілька англомовних книжок про Україну, які подарував тій бібліотеці Михайло Балабан. Я насправду був зворушений тією несподіванкою та після того почав ще більше цінити патріотизм Михайла Балабана, а коли ми глибше співбачувалися з ним, я одного разу попросив його, щоб він розповів мені про те, як йому вдалося так добре берегти свою мову, бо ж жив він стільки років серед чужого оточення.

Вірте мені, сказав він, бур час, що я розмовляв сам зі собою, бо цілими роками не було до кого говорити по-нашому. Що ж до прив'язання до свого рідного то найбільший вплив мав на нього один з його вчителів в гімназії.

Раз розповідав мені покійний про те, як в його домі почував славний український важкоатлет Олександр Гаркавенко. Після свого виступу, Гаркавенко майже цілу ніч не міг спати, бо його боліли вуха після того, як його противник непомітно перед публікою крутив їх та навмисне сіпав. Не мігши спати, Гаркавенко більшу частину ночі розмовляв з Балабаном. Шкода, що не пригадую собі тексту кількох фраз, які Гаркавенко мав написати Балабанові на пам'ятку. Знаю тільки, що в

тому написаному Гаркавенко висловив подяв і признання за стійкість Балабана в прив'язанню до свого рідного.

Не раз мене аж дивувало те, що він пам'ятав багато речей з рідних сторін, які залишив ще неповнолітнім юнаком. Одного разу ми зайшли з ним на тему татарського походження слів в українській мові і покійний пригадав мені, що назва великого лісу Караманда, який лежить поміж селами Ходачків Малий і Романівка, є також татарського походження та означає „чорний ліс“.

Вийшовши з Тексасу, щорічно з нагоди дня св. Михайла, я вислав Михайлові Балабанові іменинові побажання, а за кілька тижнів одержував від нього посилку горіхів піканів з його городу.

Покійний дуже дякував за мою пам'ять про нього, пишучи: „Мені вже вісімдесятка і щиро пишу Вам, що в життю не мав я таких добрих приятелів, як Ви. Ваша ласкава пам'ять нічим не куплена“ і т. д.

В тому „листі покійний обіцяв описати в слідуячому листі якийсь свій замір. Про той замір його я догадувався, бо вже дівніше довідався від його братанича про те, що Михайло Балабан вже від років носився з заміром віддати якусь частину свого

майна на українські народні цілі.

На жаль, це був останній лист покійного до мене, бо через півроку його не стало серед живих.

Думаю, що причиною зволікання з тим заміром було незрозуміння, з якими покійний зустрівся таки ж зі сторони своєї громади.

Іправдою є, що нашим духовим і громадським провідникам часто бракує тих тонкощів розуміння до таких людей, яким був покійний Михайло Балабан. Біда в тому, що ми схильні зашвидко давати нерозсудливі осуди про людей, яких життя ми належно не збагнули.

На тлі такого невизнання по наших громадах виникає немало шкоди для нашої загальної справи, якій так вірно служив і стільки років носив в глибині свого серця Михайло Балабан.

Ця коротка згадка далеко не покриває всієї заслуги того вірного сина України. Його особа заслуговує пера мистця слова, бо тільки на такій стійкості і вірності Україні, які мав Михайло Балабан, можна творити краще майбутнє для нашого народу. Спи, Дорогий Приятелю, на гостинній землі, на якій Ти так довго прожив. Нехай Тобі присниться вільною Твоя Батьківщина, про волю якої Ти так ціле своє життя мріяв.

Б. Крушельський

Ukraine Day Stirs Memory Of Love, Hate

BY BILL PORTERFIELD

Chronicle Staff

A chunky, spunky little man with clipped gray hair will lead three score Hous-tonians Sunday night in a

wistful celebration of the fleeting independence of his native Ukraine.

After prayers in the little frame building that houses St. Pius X Ukrainian Catholic Church at 9143 Airline, the group will gather at various homes for singing, dancing and traditional feasting.

But to Mychajlo Balaban, their 71-year-old leader, the 40th anniversary of Ukrainian independence brings forth two strong emotions — hate and love.

His hate is tyranny, his love, freedom.

"I hate the Russians," he says fiercely, "the Communist lies, cheats and steals. They are murderers."

And then his talk turns to love, when he speaks of the Ukraine, north of the Black Sea, a land of ripe, red apples, meat and of "wheat enough to feed all of Europe."

"The anniversary we celebrate this week lasted only three years," Balaban says sadly.

Today the Ukraine is a constituent republic of the U.S.S.R.

The son of a Ukrainian farmer, Balaban left his native land at the age of 20, walked under cover of darkness to the German border, and finally took ship to Galveston.

"I had read and dreamed of America and its love of

freedom," he said. "I had this love, too."

Balaban's life here centers around the family of young Americans he raised at 2718 N. Sabine — where he has lived for 51 years.

Six years ago he retired from the United Gas Corp., as an engineer.

But he can't forget the feel

of the Ukraine. As president of the Houston Ukrainian Club, he has sponsored homes in America for 29 families from the "old country."

"That Sputnik is nothing to worry about," he says. "The Russians put everything into that Sputnik, but they put free men in Siberia."

THE HOUSTON CHRONICLE January 22, 1958

Перші емігранти до Юстону: Михайло БАЛАБАН/пр./і Олекса РУДНИЦЬКИЙ - 1907.

Виставка народного мистецтва, організована Мих. Балабаном у 1934-му році.

ПИТАННЯ: Як для нового емігранта/тобто після 2-ої св.війни/, Ви придбали досить поважний маєток – тільки самих апартаментів до винайму понад 50. Чи можете бодай коротенько оповісти про шлях Вашої праці?

ВІДПОВІДЬ: Так, цей комплекс житлових приміщень, що має назву "БАЛАБАН-ПІАЗА", я будував сам, а тепер їх лише адмініструю. А почалося все з того, що з приїздом до Юстону я спочатку став на працю в мого іншого дядька – Василя. Він уже тоді мав власну фірму, і я працював на будовах, виконуючи всяку роботу, а зокрема мив вікна.

Проробив я в дядька дуже короткий час, але пізнав скоро нові закони і порядки і за шість тижнів я дістав замовлення від контрактора, оформив свою власну будівельну компанію – Констракшен Віктор Віндов Компані. Цю фірму я й досі веду, хоч уже сам небезпечного миття вікон у високих будівлях міста не роблю, лише керую робітниками.

Трудні це були початки, що вимагали впертості, витримки, труднолюбивості і сил серед нових обставин, але всього того мені, тоді молодому, не бракувало, хоч іноді і не солодко було. Та про те можна було б і всю цю книжку списати – оповім більше іншим разом...

ПИТАННЯ: А як прийшла Вам ідея видати, тобто зібрати матеріали і зафінансувати цю книжку?

ВІДПОВІДЬ: Я одержую книжки з усіх кінців українського світу, пересічно одну книжку тижнево. Переглядаючи їх, я бачив, що в деяких з них є цікавий історичний і мемуарний мате-

ВАСИЛЬ БАЛАБАН

/Світл. з 2.св.війни/

ріял, корисний з історичного погляду, і мені теж захотілося щось подібне зробити. А тут ще підходило 200-річчя ЗСА та 100-річчя українського поселення в Америці. Як один із перших повоєнних емігрантів до Техасу, я ще тоді цікавився історією українського життя в цьому стеїті. А коли в Юстоні зорганізувався спеціальний комітет для відзначення тих роковин і я ввійшов у його склад, я негайно почав збирати потрібні матеріали до публікації. А що комітет не мав власних коштів для реалізації такої публікації, як і не проявив належного зацікавлення моєю ідеєю видання, я вирішив зреалізувати це власними зусиллями. Тим більше, що п.Б.Гірка також зголосився допомогти мені з організаційно-видавничого боку/він теж ввійшов був у склад Комітету 200-річчя і 100-річчя, але розчарувався його бездіяльністю/, а вже фінансовий бік справи я взяв цілком і повністю на себе.

Треба було діяти швидко, бо видання мало б вийти ще в 1976-му році, тобто в ювілейному, тому я негайно взявся за збирання додаткових даних про українців Техасу, відбув у короткому часі поїздки по місцях поселення українців, розшукуючи сліди перших емігрантів. Скоро я мав дані про понад 70 родин перших емігрантів, а серед них про одну найпершу — з-понад 100 років — родину Йосифа Бартули, який прибув до Техасу ще в 1875-му році... Докладніше я оповідаю про ці речі в інших розділах книжки, а тут тільки скажу, що, на пораду п.Б.Гірки та після ознайомлення з попередніми виданнями під редакцією д-ра Івана Овечка /зокрема "Ювілейної Книги УКО" в Каліфорнії/, я вирішив просити Вас зредагувати й упорядкувати ці матеріали та видати їх ще в цьому році.

ПИТАННЯ: Сам факт видання і фінансування цієї книжки є патріотичним фактом. Дозвольте запитати Вас: звідки у Вас це почуття національної свідомості — ще з дому чи тут набу-те?

ВІДПОВІДЬ: Як я вже згадував, мій батько в 1913-му році виїхав до Америки і, замість кількох місяців, як планував, прожив тут кілька літ через I-шу світову війну, що почалася в 1914-му році. Він повернувся додому, коли мені вже було вісім років.

РОДИННА ФОТОГРАФІЯ

/Посередині: батько й мати Віктора Ялабана — Іван і Анастасія/.

=====

Батько привіз з Америки багато книжок, зокрема Шевченка, Грушевського, Франка. Наша хата з приїздом батька стала ніби читальнею в селі, куди сходилися люди, щоб послухати оповідань батька про далекий край та читань українських книжок. І з тих оповідань і читань про Україну зродилися в мені перші зерна національного почуття. Ці почуття набрали виразніших форм пізніше, а з посиленням польського переслідування українців у Галичині ці почуття змусили мене взяти активну участь у протидіянні окупантам.

У цій хаті, тепер наново перебудованій,
народився видавець цієї книжки В.Балабан.

=====

Від призьби під хатою, де збиралися односельчани послухати оповідань батька, почерез пошукування польською поліцією моїх рідних та перехід Української Галицької Армії через наше село /Пам"ятаю, як один із вояків УГА, проходячи повз мене, зняв з голови мою шапку і більш не повернув; я гірко плавав, а мати сказала, потішаючи: "То нічого, сину... То ж для України!..." / аж до заснування "Відродження", організатором якого я був у своїм районі, до посту організатора Українських Націоналістів під кер. Василя Охримовича, а також сидіння у польських в'язницях на хлібі й воді – усе це ті етапи в моєму житті в Україні, які й вплинули на мою філософію життя. Ще й 1938-му році, за рік перед прилученням Галичини до Сов.Союзу, польська поліція при допомозі українця-провокатора не тільки арештувала мене, а й побила так, що це коштувало мені шестимісячного лікування в шпиталі з фізичними наслідками на все життя.

ПИТАННЯ: Я бачу Вас на світлині серед студентів Українського Вільного Університету. Ви навчались в УВУ?

ВІДПОВІДЬ: Так, не тільки навчався, а й був активним у відновленні його праці в Німеччині. Коли після хуртовини 2-ої св.війни та переїзду українських наукових сил на Захід треба було відновити також працю УВУ, то початки того відновлення були в Авґсбурзі, де була організована Студентська Громада. Тоді я був обраний на старосту Громади і працював у ділянці прийняття паперів від майбутніх студентів. Пізніше УВУ відкрив двері для своїх студентів у Мюнхені. Я студіював в УВУ п'ять семестрів.

ПИТАННЯ: А які були Ваші перші кроки в громадській праці після переїзду до Юстону?

ВІДПОВІДЬ: На це питання буде ширша відповідь в окремих статтях цієї книжки, а тут коротко поінформую лише про такі моменти:

Коли я, приїхавши до Нью-Йорку, вперше зустрівся з пок.д-ром Л.Мишугою, редактором у той час "Свободи", і запитав його, що мав би я робити в першу чергу з приїздом до Юстону,

то він відповів коротко: " Робіть те, що ми тут робимо — помагайте людям, як і де можете!.." Мені спочатку та відповідь не дуже подобалась, але з приїздом до Юстону я побачив, що й справді треба якось поглядати нашим людям, що залишилися в Європі — це найперше наше завдання. Тож найпершими кроками моєї діяльності були заходи в справі допомоги залишенцям. На цю тему є також матеріали в самій книжці, а тут тільки подам, що вже за час від 1949 до 1951 року ми разом із Михайлом Балабаном, Павлом Барабашем, Василем Корівчаком і Дмитром Куріцею вислали понад 50 афідевітів до Європи.

Дальшим своїм завданням я вважав дати початок організованому українському життю в Юстоні. Заходами інж.М.О.Тишовницького, який уже перед тим у різних місцях Тексасу вів успішну роз'яснювальну національну працю серед чужинців, та при моїй допомозі вже в 1949 р. був створений організаційний провід І-ої української організації в Тексасі. Але про це також на інших сторінках цього видання.

З рамени УККА я був активний від мого прибуття до Юстону й аж до 1972-го року, коли наприкінці 1971-го року була обрана управа Відділу УККА в такому складі: А.Філенко — голова, В.Поливчак — заст.гол., З.Бемко — секретар і Д.Микитин — скарбник. На жаль, не маю докладних даних про їхню діяльність, а про свою я пишу в окремому розділі, як також про іншу діяльність інших людей матеріали і перевірені факти.

Також у статтях мого колеги Б.Гірки та в інтерв'ю з ним Ви знайдете додаткові дані.

НА ФОТО:

Зліва: Віктор Балабан
Прав.: Богдан Гірка

New citizen gives judge a happy hug

So Olga Stankiewicz doesn't speak English well — a federal judge decided she was good citizen material anyway.

There wasn't a dry eye in the courtroom Friday when the 63-year-old Polish widow won her U.S. citizenship and U.S. District Judge James Noel overruled the naturalization examiner.

Mrs Stankiewicz stood up, walked quickly behind the bench from which the judge presides in dignified aloofness, hugged the astonished jurist and kissed the American flag.

It was pretty obvious she was saying thank-you, whether her English matched the fine print in the citizenship rules or not.

Her friend, Mrs Thomas Garbett, was thunderstruck.

"She scared the living daylight out of me. I thought the judge would be angry," Mrs Garbett said. She speaks five languages and she and her husband had worked long and hard with the hopeful widow to get her over the language hurdle.

But it took the compassion and insight of a federal judge to see that Mrs Stankiewicz knew enough about being an

P.S. Mrs. Olga S. is Ukrainian and an aunt of V. BABALAN. (Ed.)

American to value it.

She was just a girl when Jantyk Stankiewicz returned to Poland from Cleveland, Ohio. He had lived there many years, became a citizen and had gone home apparently to find a bride.

They married and would have returned if the war hadn't trapped them. They raised a son, Adam. And lost a daughter. Stankiewicz used to while away the waiting with tales of America.

After the war the family made plans to come to the U.S. Mrs Stankiewicz came on ahead and her husband stayed behind to wait for the boy's visa.

He died waiting. His widow sent \$2,000 home to bury him.

She cleans offices for a living. She has bought a home at 940 Omar, and scrimps and saves to make her nest dream come true.

The next project is to get Adam over here. He is married, and there are grandchildren now. Mrs Stankiewicz knows that her husband would want them to grow up in this country.

Now that she is a citizen, it might be a little easier to get them over, she thinks.

(From The Houston Post, June 27, 1970)

Tracing the First Settlers...

TRACING THE FIRST SETTLERS

(Chapter Summary)

In this chapter the reader will find some historical facts about Ukrainian settlers in Texas. Just because we are celebrating in 1976 the Centennial of Ukrainians in the U.S.A. does not mean that there were no Ukrainians in America before 1876. The first well known Ukrainian in America was Father A. HONCHARENKO, who arrived on Jan. 18, 1865. The Ukrainian name of brothers A. and F. PETRUSSEWICZ has also been discovered among the settlers in the territory of present day Texas in the 1830's, who were even active in the struggle for Texan independence from Mexico. However, mass settlement by Ukrainians did begin 100 years ago.

Results of research done by V. BALABAN on Ukrainian settlements in Texas can be found in the following pages in Ukrainian, especially on the Bremond area where Joseph BARTULA is considered to have been the first Ukrainian settler in 1875. V. BALABAN made various trips to areas of Ukrainian settlement and talked to settlers and their descendants such as Mariana HOMIAK, Pawlo TOMCHYCHYN, Frank TURLIAC, Frank MUZYKA, and others. Even though some of their first names may not be Ukrainian they are nevertheless Ukrainian and have never lost their sense of identity with Ukraine, preserving their traditions and language. Many of their predecessors rest in Bremond Cemetery, which the reader can see in the following pages.

About 74 families, descendants of the first Ukrainian families in Texas, still live in the area around Bremond.

Історична довідка

ПРО ПЕРШЕ МАСОВЕ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ У ТЕКСАСІ

/З англійського видання УКРАЇНЦІ В З'ЄДНАНИХ
СТЕЙТАХ. Автор: Д-р Василь ГАЛІЧ. Універси-
тет Чікаго. Стор. 51-52./

UKRAINIANS IN THE UNITED STATES

CONTRIBUTION TO AMERICAN AGRICULTURE

IN TEXAS AND OKLAHOMA

In 1896 a large group of Ukrainians were on their way to Canada, where they expected to take up homesteads. The steamship agents, however, persuaded them to change their plans and shipped them to Texas instead.²³ On reaching Texas the poor immigrants faced immediate disillusionment. There was no free land available. As they had to do something at once, they turned to the cotton plantations, the railroads, and the coal mines. While looking for work, they discovered Polish communities and settled near them. Since they had no ready cash to buy farms, they rented abandoned plantation land on a share basis. Most of them are still renters. The largest Ukrainian farm settlements in Texas are near Bremond, Anderson, Marlin, New Waverly, Schulenburg, and Dundee. In most of these communities they raise tobacco, cotton, and grain.²⁴ As there are no Ukrainian organizations or churches among these people, they are losing their racial identity.

Many of the Ukrainians were not contented in Texas. The most frequent complaints were against the heat, the poor water, and the snakes. When Oklahoma was opened to settlement, they, in company with thousands of native Americans, rushed there, and Oklahoma now has several hundred Ukrainian farmers.

О. АГАПІЙ ГОНЧАРЕНКО — перший український поселенець в Америці
1832 — 1916 в січні 1865 р.

FROM THE STEPPES OF
UKRAINE
TO THE PRAIRIES OF
TEXAS

From the Ukrainian frontier of the 12th Century to the American frontier of the 19th Century, the Ukrainian name of Petrushewych stands out in recorded chronicles. They are known as a pioneering, adventurous family, never losing their ethnic identity, even on terrains distant from their homeland.

In the 1830's brothers Adolph and Frank Petrussewicz, fleeing Czarist Russian injustices, came to the territory of present-day Texas. Known military experts, they soon became actively involved in the Texas struggle for independence from Mexican rule. Frank, Artillery Commander, died in the Battle of Goliad, as legendary as the Alamo, and equally as vital in the Texas struggle. Brother Adolph died in a prison massacre by the Mexican Army. The name of Francis Petrussewicz may be seen today in Goliad, Texas, carved on a granite memorial in honor of fallen heroes of the Battle of Goliad. For the bravery and courage of Frank Petrussewicz, the Texas government awarded his survivors a land grant of 4,036 acres of Texas soil. This land was subsequently found to be rich in oil deposits. However, due to survivorship complexities, no realization of this wealth was ever made possible.

ПО СЛІДАХ ПЕРШИХ ПОСЕЛЕНЦІВ

/ Віктор Балабан серед українців Бремонду /

За найперше місце осідку українців у Техасі треба, мабуть, вважати містечко, що знаходиться на віддалі 150 миль від Юстону, — БРЕМОНД. А першим поселенцем був селянин Йосип БАРТУЛА, який прибув до Бремонду року 1875-го. Про нього є згадка в недавно виданій книжці католицької парохії того міста. На жаль, упорядники цієї книжки не поцікавилися національним походженням не тільки Й. Бартули, а й багатьох інших, що фігурують у тому виданні як поляки. Насправді ж, як це дослідив п.Віктор Балабан під час кількох відвідин багатьох родин у тому місті, і Йосип БАРТУЛА, і його ближча і дальша рідня, що фігурує в списках жертводавців і засновників парохії в Бремонді, і кілька інших родин у тому списку/а їх там кільканадцять/ — всі вони українці і такими себе визнають. А плутанина українців католицького віровизнання з Галичини з-під Польщі з поляками — це результат відомого незнання родовитими американцями української національної ідентичності, як і результат польської політики, а іноді і результат малосвідомості деяких українських переселенців, які, через брак української організованої громади і церкви, часто приставали до існуючої польської та дозволяли називати себе поляками. Так було колись.

Але тепер, навіть після сотні років від часу перших поселенців, п. Віктор Балабан, мавши бесіди з нащадками тих перших поселенців, занотував їхні оповідання і переконання про їхню українську національну приналежність, чув від них рідну українську мову та багато цікавих згадок-споминів про їх перші кроки за океаном. Подаємо деякі дані з тих Балабанових нотаток.

МАР"ЯНА ГОМЯК

Мар"яна ГОМЯК/з дому Ставнича/народилася в 1882-му році в с.Фащівка на Тарнопільщині, отже їй уже 94 роки. У 1895 році вона прибула з батьками, але батько через рік помер на 84-му році життя. У 1906-му році Мар"яна/з дому Ставнича/вийшла заміж за Петра ГОМЯКА. У них було троє синів і одна донька, а тепер живуть один син і одна донька. Донька є сестрою в церкві і вчить дітей у школі, а про сина, на жаль, не вдалося дізнатися, де він тепер живе і чим займається.

Старенька пані Мар"яна Гомяк оповіла п.Вікторові Балабанові про свій тернистий шлях перших поселенців у Бремонді, куди вона прибула тринадцятирічною дівчиною і через рік залишилася напівсиротою/лише з мамою/після смерті батька. Пані Гомяк пригадує, що після прибуття до Бремонду/це була масова акція переселення, і їхня група складалася з 40-ка родин/вони вже застали в тому місті 6-7 інших родин, що прибули туди раніше. Серед них згадує такі імена родин: Олекса СПЕТТАЙЛО, Михайло БАТРИЛА, дві родини ЗАРЯЧІВ, ВАЛЬЧИШИН, САЛУШНЯК. П-во Зарячі й до сьогодні мають там же свою господарку. Також пані Мар"яна ГОМЯК живе на тій самій фермі, куди приїхала, і має свій дім.

Від п-ні М.Гомяк п.Балабан довідався, чому й як сталося, що багатьох українців заведено в церковних паперах польської парохії Бремонду як поляків, хоч усі вони самі себе визнають українцями і говорять, зокрема сама пані Гомяк, доброю українською мовою. А це тому, що особливо за часів священника Шуманського велася кампанія польонізування українців. Польська колонія була сильніша, будували церкву, на що самі українці не були спроможні, але церкви потребували. Використовуючи ситуацію, той священник хрестив дітей українських, надаючи їм імена "Френк" або "Джов", хоч — каже пані Гомяк — таких у нас

на Україні не було, і вони не наші. "Але що ми, бідні, мали тоді робити?" - згадує пані Гомяк давно минулі часи.

ПАВЛО ТОМЧИШИН

Відвідав п.В.Балабан і 86-літнього жителя Бремонду п. Павла ТОМЧИШИНА, який щойно повернувся з шпиталю і був дуже слабкий. Проте, дізнавшись, що п.Балабан приїхав, щоб зібрати деякі дані про давніх українських поселенців у Тексасі, він радо прийняв гостя з Юстону, заявивши, що він знає його прізвище з розмов з о. Блажейовським. Цей останній часто відвідував бремонтських українців. Пан Томчишин навіть показав щойно одержаний ним лист від о.Блажейовського з Риму...

Коли п.Балабан почав оповідати старому поселенцеві про деякі українські справи в світі, той перебив його питанням: "А що ви думаєте про наш Патріярхат - матимемо його чи ні?" - і приніс кільканадцять українських газет, щоб підтвердити, що він добре поінформований про українське життя в світі і ним цікавиться. Гість, звичайно, підбадьорив хворого, що Патріярхат таки колись буде та що залежатиме від нас, українців, і нашої організованості...

П.Томчишин поінформував гостя, що він ще має 94-літнього брата, який уже погано чує, та дальших рідних. Таким чином п.Балабан пов'язався з ще однією родиною - Лукас РЕКЕТА. Рід РЕКЕТІВ досить численний/понад 10 родин/, і члени тих родин живуть розкидано по Тексасі, зокрема в Бремонді й Юстоні.

ФРЕНК ТУРЛЯК

Сьогодні прибіл.60-літній Френк ТУРЛЯК народився вже в Америці. Він дуже радо прийняв п.Балабана, бо знав від свого брата про заплановане п.Балабаном видання матеріалів

про українців у Тексасі/брат п.Турляка живе в Юстоні/ і чекав приїзду дослідника.

Френк ТУРЛЯК почуває себе повністю українцем і твердить, що серед українських поселенців Бремонду дуже незначна частина таких, що можна вважати напівпольського походження – решта чистокровного українського походження.

Живе п.Турляк досить пристойно, або й замож-но, в добрій хаті. Має кількох синів, розкиданих по різних містах Тексасу. Він показав їхні світлини – один міцніше іншого виглядають, мов козаки.

Приїхала родина Турляків до Америки групою – батько Френка, дядько, – а Френк народився вже в Америці. Його батько був ковалем – це його ще з дому професія, про яку радо і цікаво оповідає Френк. Він і досі тримає в руках заведений український серп, зроблений батьком ще в Європі, і дуже ним гордиться та обіцяв задержати ту реліквію для української історії...

ФРЕНК МУЗИКА

Френк МУЗИКА – це один із українських фермерів, який прийшов з допомогою однієї українській родині з нової еміграції: він забрав родину Володимира Шура/чоловік, жінка і двоє дітей/на свою ферму, де вони пропрацювали 23 роки. Сам Френк – людина "бізнесу". Раніше він мав sklep спиртних напитків, а тепер бензинову станцію. Він познайомив п.В. Балабана зі своїм сином і донькою та виявив велике зрозуміння потреби зібрання матеріалів про перших українських поселенців у Тексасі. Ф.Музика назвав кілька прізвищ людей з Бремонду, що є і визнають себе українцями.

Пізніше п.Балабан відвідав церкву в Бремонді, мав розмову з місцевими поляками, які теж підтвердили українське походження багатьох, що їх подавали й українці. Ось деякі з них/за свідченням також п.Турляка, понад

70-літнього українця, одного з кількох Тур-
ляків у Тексасі, як також з інших джерел і
свідчень/:

КОПЕНЧАК, ФИЛИП, СЛАФКА, ГЛАД, ЄЖБИЦЬКИЙ,
РЕКЕТА, МУЗИКА, АХРИМОВИЧ, ГЛУХОВСЬКИЙ,
ВИТВИЦЬКИЙ, ВОЗНЯК, КРОЛ, НЕКРУТ/з Києва,
який, одначе, довго там не був, виїхав/,
АДАМЧУК, ЧЕРУВАТИЙ, КВАСНИЦЯ, СЛОВІНСЬКИЙ
та ін.

Назагал, усі, з ким п.Балабан мав розмови
про українських поселенців у різних місцях
Тексасу, в тому числі у Марліні, що знахо-
диться в 20-ти милях від Бремонду, називали
майже ті самі прізвища й імена, що їх він
чув у Бремонді.

Подаючи тут ці дані, видавець свідомий то-
го, що ця праця не є історією українців у
Тексасі, а лише показником майбутнім істори-
кам шляху, по якому слід шукати слідів пер-
ших українських поселенців. А шлях той іде
найперше через Бремонд та околиці, як Марлін,
потім через Юстон/найбільше скупчення українців
сьогодні з власною церквою/ до інших міст, де
українців досить мало: Даллас, Сан Антоніо,
Австін, Вейко й ін. У цих останніх чотирьох
містах сьогодні є разом прибіл. 15-20 родин.

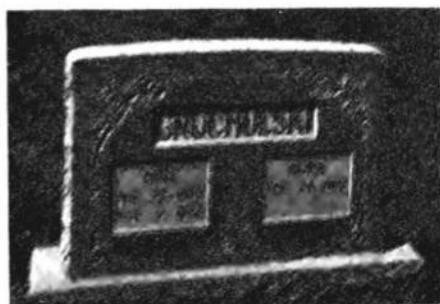
Тому, що описані тут контакти видавця з
людьми були лише усні, дуже можливо, що де-
які прізвища, що тут подаються, пишуться в
англійській транскрипції з трохи іншою вимо-
вою, ніж тут подано по-українському.

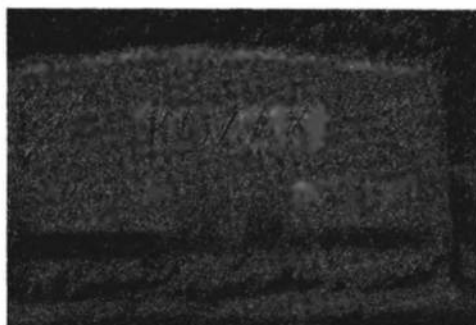
У самому Юстоні, згідно з дослідями п.Ба-
лабана, є кілька десятків українських родин,
і ми подаємо список їх на іншому місці цієї
книжки, як також тих, що вже відійшли.

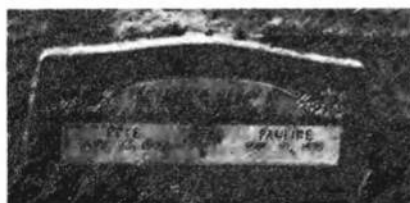
Окремо подаємо також список студентів і
тих, що служать у війську.

УСІ ЦІ ДАНІ — НЕПОВНІ, БО Є ПРОДУКТОМ ДОС-
ЛІДІВ ЛИШЕ ОДНІЄЇ ЛЮДИНИ ПРОТЯГОМ ДУЖЕ КОРО-
ТКОГО ЧАСУ.

ДЕЯКІ ПЕРШІ ПОСЕЛЕНЦІ З БРЕМОНДУ,
ЩО ВІДІЙШЛИ...

УКРАЇНЦІ З БРЕМОНДУ,

що їх іноді вважають за поляків лише тому, що вони прибули до Америки з колишньої Польщі, яка панувала в Галичині, і такими "поляками" вони фігурують у списках парохії Бремонду. Але, згідно з дослідями п.В.Балабана, всі вони, тут перчислені, українського походження, хоч через брак організованості і матеріальної спроможності не були в силі в перших роках побуту на новому терені збудувати свою - українську - церкву, а залишилися в парохії під керівництвом польського духовенства.

UKRAINIANS in Bremond's Catholic parish that are often mistakenly counted as Poles since their ancestors came to the USA from Galicia (W. Ukraine) while it was under Polish domination:

ATOMANCZYK, Mr. & Mrs.	James & Family
Jake	CZAJKOWSKI, Mr. & Mrs.
ATOMANCZYK, Mr. & Mrs.	John & Family
Steve	CZAJKOWSKI, Mr. & Mrs.
BARTULA, Mr. & Mrs. Bill	Kie & Family
BARTULA, Mr. & Mrs. Casimir B.	CZAJKOWSKI, Mr. & Mrs.
BARTULA, Mr. & Mrs. Edward J.	Louis
BARTULA, Mrs. Frank	CZAJKOWSKI, Mrs. Mary
BARTULA, Miss Pearl	GROHOLSKI, Mrs. Christine
BARTULA, Mrs. Stella	GROHOLSKI, Mr. & Mrs.
BARTULA, Mr. Steve	Elsie & Family
BARTULA, Mr. & Mrs. Tom	GROHOLSKI, Mr. Leonard
CZAJKOWSKI, Mr. & Mrs.	GRUCHOLSKI, Mr. Frank
Antone	GRUCHOLSKI, Mrs. Nora
CZAJKOWSKI, Mr. & Mrs.	HOMIAK, Mr. & Mrs. John
Fred	HOMIAK, Mrs. Peter
CZAJKOWSKI, Mr. & Mrs.	HOPCUS, Mr. & Mrs. Bruno

УКРАЇНЦІ З БРЕМОНДУ

Mrs. Walter Szczur

Пані ЩУР

Mr. & Mrs. John Turlak

Подружжя ТУРЛАК

Mr. & Mrs. Paul Tomczeszyn

Подружжя ТОМЧИШИН

Mr. & Mrs. Lukas Rekieta

Подружжя РЕКЕТА

HOPCUS, Mr. & Mrs. Louis J.	SLAFKA, Mr. Marion & Family
HOPCUS, Mr. & Mrs. Ralph	SLAFKA, Mr. & Mrs. Nor-
LOTT, Mr. & Mrs. Ike	bert & Family
Jr. & Family	SLAFKA, Mr. & Mrs. Pete
LOTT, Mrs. Mamie	SLAFKA, Mr. Raymond
MUZYKA, Mr. Clifton	SLAFKA, Mrs. Sudie
MUZYKA, Mr. Ed	SLOMINSKI, Mr. & Mrs. An-
MUZYKA, Mr. & Mrs. Frank	tone
Sr. & Family	SLOMINSKI, Miss Cynthia
MUZYKA, Mr. & Mrs. Frank	SLOMINSKI, Mr. Edward
Jr.	SLOMINSKI, Miss Nancy
MUZYKA, Mr. & Mrs. Joe	SLOMINSKI, Mr. Stanley
L.	SZCZUR, Mr. & Mrs. Walter
MUZYKA, Mr. & Mrs. John	TOMCZESZYN, Miss Frances
MUZYKA, Mr. & Mrs. Louis	TOMCZESZYN, Mr. & Mrs.
MUZYKA, Mrs. Theresa	Joe
PATRYLA, Mr. & Mrs. John	TOMCZESZYN, Mr. Mike
PATRYLA, Miss Shirley	TOMCZESZYN, Mr. & Mrs.
REKIETA, Mrs. Edna	Paul
REKIETA, Mr. & Mrs. John	TURLAK, Mr. Bill
& Family	TURLAK, Mr. & Mrs John
REKIETA, Mr. & Mrs. Lou-	& Son
is & Family	WIERZBICKI, Miss Antion-
REKIETA, Mr. & Mrs. Lu-	ette
kas	WIERZBICKI, Mr. & Mrs.
REKIETA, Mr. Raymond	Antone Sr.
REKIETA, Mr. & Mrs. Re-	WIERZBICKI, Mr. & Mrs.
ginald	Antone Jr. & Family
REKIETA, Mr. & Mrs. Stan-	WIERZBICKI, Mr. & Mrs.
ley Sr. & Family	Bruno
REKIETA, Mr. & Mrs. Stan-	WIERZBICKI, Mr. & Mrs.
ley Jr.	John
SLAFKA, Mr. & Mrs. Frank	WIERZBICKI, Mrs. Louis &
SLAFKA, Mr. & Mrs. Joe	Thomas
SLAFKA, Mr. & Mrs. Leo-	WIERZBICKI, Mrs. Mike
nard & Family	WIERZBICKI, Mr. & Mrs.
SLAFKA, Mr. & Mrs. Louis	Robert & Family
& Family	
WOYCHESIN, Mr. & Mrs. Raymond	
ZAJAC, Mr. & Mrs. Bruno & Fam.	
ZARYCHTA, Mrs. Rose	

**The Beginning
of
Civic & Church Activities...**

UKRAINIAN ORGANIZED ACTIVITIES IN HOUSTON

I. First Steps

The beginnings of Ukrainian civil and religious activities in Houston are closely connected with the name of Victor BALABAN who came to the United States (New York) on Feb. 5, 1948 and arrived in Houston, home of his two uncles Michael and Vasyl and their children, ten days later. He met many earlier Ukrainian immigrants in Houston and discussed with them the plight of Ukrainians still in Europe after World War II. As a result of these discussions Victor, his uncles, and other local Ukrainians sent 12 packages of food and other necessities to fellow Ukrainians in Europe. Also in the same year, 1949, they sent 15 affidavits to Europe allowing Ukrainians to immigrate to America. Beginning in 1950 new immigrants found a common meeting place in a restaurant owned by BALABAN.

The first organized Ukrainian event in Houston was the Ukrainian Picnic in May, 1951 where Mr. O. TYSHOVNYTSKY, State Highway Dept. engineer, gave a speech on Ukrainians in Texas. In his speech Mr. TYSHOVNYTSKY mentioned that the oldest Ukrainian family in Texas must be the BARTULA family of Bremond who immigrated to America in the 1870's.

(Additional information on Ukrainians in Bremond can be found in a different chapter of this book.)

II. The Ukrainian Church in Texas

In the minds of the Ukrainian immigrants who gathered in Victor BALABAN's restaurant from 1950 - 1954 the idea of organizing a Ukrainian Greek Catholic parish was born. On the initiative of Victor BALABAN a general meeting was held in which members of an organizational committee were selected. After some difficulty in communication with church officials Victor BALABAN contacted church authorities and arranged for a missionary to come to Houston with traveling expenses paid by BALABAN himself. The first Ukrainian missionary, Ftr. S. SULYK, came in 1955.

The first organized celebration of Thanksgiving by Ukrainians in Texas occurred the same year with Ftr. SULYK leading the prayers. The church services were held at St. Thomas Catholic University since the Ukrainian community had no church of its own. The movement for their own church began among the parishioners at the Thanksgiving celebration. The greatest initiative and action toward building this church were shown by Mr. Michael BALABAN. Through Mr. M. BALABAN's efforts Ftr. SULYK managed to collect in a short time \$13,000 in pledges toward construction of a church.

In the meantime however Ftr. SULYK was called back from Houston and the community faced difficulties in obtaining a new missionary. But again through V. BALABAN's efforts the community received a new missionary, Ftr. Vasyi SHEREMETA. At that time in Houston there were already 25 new immigrant families in addition to about a dozen earlier immigrant families. Ftr. SHEREMETA believed the foundation of a parish with a perma-

nent priest and the building of a church were real and important problems of the Ukrainian community.

Finally, after repeated requests, the Ukrainians in Houston succeeded in 1957 in obtaining a parish priest, Ftr. Michael FEDOROWICH. Ftr. FEDOROWICH gave his first church services in April 1957 on the premises of Michael BALABAN. On his departure in Aug. 1959 Ftr. FEDOROWICH handed over to the incoming priest, Ftr. Dr. Dmytro BLAZEJOWSKYJ, about \$19,000 in cash and some pledges for the construction of the new church.

Since there were no parish accommodations yet the earlier priests lived in apartments supplied by Victor BALABAN. This included Ftr. BLAZEJOWSKYJ who stayed in one of the apartments for about 14 months until the parish buildings were completed.

The church was built on a lot 178' X 246' contributed by Michael BALABAN. The construction of the foundation was under the direction of Victor BALABAN with the council of an attorney, Mr. SPONE, and the help of Mr. PLENCHAK. The foundation construction began in the spring of 1960. The following men gave contributions and physical effort toward construction of the foundation: Victor BALABAN, Iwan ZABLOTSKY, Ilko SLAVYCH, Tymko KRYTSKY, Ihnat KONDRAT, Ivan USCHAK, Theodor TELEZDA, and Yuri TYMNYAK. In the fall of 1960 the church was completed with a surplus of \$4000 and sometime afterwards a parish house and hall for church events were finished with the help of a substantial loan from the Ukrainian Catholic institution "Providence". Bingo games were started by Ftr. BLAZEJOWSKYJ and Mr. JACKSON-JAZKIW to help pay off the loan. Two parish organizations,

St. Olga and St. Volodymyr, were founded in 1961 to take over supervision of the bingo games and send the money on to "Providence" in coordination with Ftr. BLAZEJOWSKYJ. These organizations existed until 1974 when they were dissolved and their duties taken over by a church committee.

Ftr. BLAZEJOWSKYJ left houston in 1973. Before Houston received a permanent priest the services were conducted for a short time by missionaries Ftr. PORODKO and Ftr. Dr. SOLOVYJ.

Since July 10, 1973 the parish priest has been Rev. Volodymyr WERBICKI.

----- X -----

Богдан ГІРКА

ПОЧАТОК ОРГАНІЗОВАНОГО ЖИТТЯ

В ЮСТОНІ

/На підставі джерельних даних/

І. ПЕРШІ КРОКИ

Початок громадського і церковного життя в Юстоні тісно пов'язаний з особою п. Віктора БАЛАБАНА, який прибув до Америки 5-го лютого 1948 року. Спочатку він приїхав до одного зі своїх родичів, що жив у Нью-Йорку — Франка ВІВЧАРЯ. Цей останній був в Америці вже від 1922 року і мав власне підприємство миття вікон. Після десятиденного побуту в Нью-Йорку В.БАЛАБАН виїхав до свого дядька Михайла БАЛАБАНА, що жив у Юстоні, Тексас. Тут дядько Михайло познайомив Віктора з його іншим дядьком — Василем та іншими рідними — Вікторовими двоюрідними братами і сестрами.

Від дати прибуття Віктора БАЛАБАНА до Юстону — 17-го лютого 1948 року — і були зроблені перші кроки щодо започаткування громадського життя українців у цьому місті.

З прибуттям до Юстону п.Віктор БАЛАБАН познайомився з українцями, старими емігрантами, серед яких були такі: родина КУРІЦІ з понад двадцяти дорослих членів, родина БАРАБАШІВ з одним сином і двома доньками, родина ТОРОПКІВ з трьома синами і однією донькою, родина ПИНДУС з трьома синами, родина КОРОВЧАКІВ з двома синами і однією донькою, родина ЛИСИХ з двома синами і двома доньками, родина ПЛЕНЧАКІВ з двома синами і однією донькою, родина ФЕСТИНРАТІВ з двома доньками, п. ГНАТИШИН/самітній/ та ін.

Найпершою темою розмов з тими людьми була справа наших людей, що ще залишилися в Німеччині та які в повоєнній Європі дуже бідува-

ли і потребували швидкої допомоги - матеріальної, щоб пережити скрутний час, та допомоги в справі їхнього переїзду до Америки. Віктор БАЛАБАН широко зреферував справу наших залишенців у Німеччині, і протягом шести тижнів, завдяки старанням п.БАЛАБАНА та при допомозі його дядьків та свідомих українців із давнішої еміграції, було переслано для українських втікачів в Авгсбург 12 харчових пакунків та з речами першого вжитку. Того ж /1949/року вислано також 15 афідавітів для українців на переїзд до Америки, а між ними були такі: БІШУКИ, ДАНИЛИКИ, ЖЕЛАДИ, ГОРОХІВСЬКИЙ, ПОГОТОВКИ, ГУНЯ, БАЛАБАН Т. ФЕДОРЧАК, п.КАЛИНОВСЬКИЙ, ФЕДОШУК, КУРІЦА Марія з сином, пізніше також для Павла БЛАКИДИ, Романа БЕКАСЕВИЧА, проф. БІЛЕЦЬКОГО. У цьому списку бачимо також КРУПСЬКОГО, ФЕДОРОВИЧА, ІСЬКІВ та інш.

На заклик УККА і ЗУАДК допомогти в переселенні родин, які не мали запотребування на працю, спроваджено родину ГАЗДИШИНА, УШАК, ЗАБЛОЦЬКИХ, КРИЩЬКИХ, ЩУРІВ. На афідавіт БАРАБАШІВ прибула родина ТЕЛЕЗДІВ. МИКИТИНІВ до Юстону спровадив п. Мих.Балабан. Завдяки БАЛАБАНІВ, із ферми також переїхали до Юстону КОНДРАТ і СЛАВИЧ. До цього спричинився також інж. О.ТИШОВНИЦЬКИЙ. Він же спровадив у 1951 році інж. КУШТИКА з родиною.

/Про заслуженого діяча на терені Тексасу інж. О.М.ТИШОВНИЦЬКОГО - в окремому розділі цієї книги./

Від 1950 року починаючи новоприбулі часто збиралися в залі БАЛАБАНА на спільні обіди, Свят-вечері та просто гутірки про працю і т.п.

Першою організованою "імпрезою" українців Юстону був УКРАЇНСЬКИЙ ПІКНІК у 1951 році в травні місяці. Пікнік відбувся в Вудленд-парку, і там п.О.ТИШОВНИЦЬКИЙ, будівельний інженер стейтових доріг, мав доповідь про українців у Тексасі. Доповідач підкреслив, що другим містом щодо поселення українців у

Тексасі/після Юстону/ є м.Бремонд, пов.Робертсон/а сам доповідач жив у той час у м. Бомонт/. У тому містечку було понад 40 українських родин, а прибуття туди перших українських поселенців датується 70-ми роками минулого сторіччя. Найстрашим поселенцем треба вважати родину БАРТУЛІВ.

/ Про перших українців Бремонду - в окремому розділі цієї книги./

2. ПОЧАТОК ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

З бігом часу і поступовим влаштуванням життя і праці українців у Юстоні відчувався брак організованого церковного життя. Протягом 1950-1954 р.р. новоприбулі дуже часто сходилися на зустрічі в ресторані п. Віктора БАЛАБАНА, і на тих зустрічах зродилася у багатьох думка про організування-заснування парохії Української Греко-Католицької Церкви. Річ у тому, що, через брак власної парохії і церкви, новоприбулим часто приходилось зустрічатися з запрошеннями до вступу до чужих церков, іноді навіть з обіцянками кращої праці взамін за те. Але українська душа прагнула свого, рідного церковного тепла, тож на тих зустрічах в ресторані В.БАЛАБАНА і було вирішено зробити перші кроки в справі заснування власної парохії. Першими, що порушили цю справу, були: родини ІСЬКОВИХ, ЗАБЛОЦЬКИХ, МАРЦІВ, СЛАВИЧІВ, КОНДРАТІВ, КРИЦЬКИХ. Цю думку новоприбулі прийняли дуже радо, і за ініціативою Віктора БАЛАБАНА були скликані ширші сходи для обговорення справи і створено комітет, до складу якого увійшли такі особи: Михайло БАЛАБАН, п. МАКАРЕНКО й Олена ТЕЛЕЗДА. Було вирішено вислати в цій справі листа до Митрополита БОГАЧЕВСЬКОГО. Не отримавши ніякої відповіді протягом кількох місяців, п.Віктор БАЛАБАН у серпні 1955 р. написав Митрополитові особистого листа з проханням прислати місі-

Перший місіонер — о.С.СУЛИК/посередині/,
В.БАЛАБАН/праворуч/ і П.ПЛЕНЧАК/зліва/.

First missionary Father S. SULYK (center)
V. BALABAN (right) and P. PLENCHAK (left)

онера щонайменше на місяць, який охрестив би дітей та посповідав дорослих. Прийшла відповідь з проханням вислати гроші на подорож місіонера. Віктор БАЛАБАН вислав власні гроші, і в листопаді 1955-го року приїхав до українців в Юстон о. С.СУЛИК — перший український місіонер. Приїзд отця-місіонера викликав велику радість серед юстонських українців, бо почули рідне слово з церковного амвону, мали змогу задовольнити свої духові потреби та не мусіли "викручуватися" перед чужинцями у відповідь на їхні запрошення вступати в члени їхніх церковних громад. Це також вплинуло позитивно на виховання дітей українських поселенців.

Правда, о. С.СУЛИК прибув лише на один місяць, і відправи мусіли бути не у власній церкві/якої ще не було/, а в приміщеннях католицького університету Св.Томаса, але українці Юстону вірили, що прийде час і на власне приміщення... А покищо всі раді були й цій можливості.

22-го листопада українська громада Юстону вперше організовано відсвяткувала День Подяки і спільним обідом привітала о. С.СУЛИКА. Звичайно, найактуальнішою темою розмов і бажань було - придбати власну церкву. Найбільшу ініціативу і практичні кроки в цьому напрямку проявив п.Михайло БАЛАБАН: на його заклик о.С.СУЛИК зібрав декларації

Зустріч-прийняття о.С.СУЛИКА - першого місіонера в Юстоні - лист.1955.

=====

Reception of Ftr. SULYK, first missionary in Houston, Nov. 1955.

Перший місіонер о.С.СУЛИК серед
українців Юстону – листопад 1955.
Праворуч – Павло БАРАБАШ

=====
First missionary, Ftr. S. SULYK, among
Ukrainians in Houston, Nov. 1955. Right:
Pavlo BARABASH.
=====

від вірних на будову власної церкви – на суму 13.000 доларів. Список здекларованих о. СУЛИК вислав Митроп.БОГАЧЕВСЬКОМУ та просив дозволу щодо організації парохії в Юстоні, як також дозволу на будову церкви. На жаль, о. СУЛИК не дістав відповіді з митрополичої канцелярії. Це дуже занепокоїло віруючих, і п.Віктор БАЛАБАН знову проявив ініціативу, щоб довідатися про причини затримки справи. Нарешті, після кількох звернень у цій справі до митрополичої канцелярії, він одержав телефонічне повідомлення, що митрополича канцелярія вишле другого місіонера для українців Юстону – Канцлера о. Василя ШЕРЕМЕТУ...

Другий місіонер - о.В. ШЕРЕМЕТА, крім обов'язків священослужителя, зацікавився справою заснування парохії і Церкви на стейт Техас/бо досі в усьому стейті їх не було/. Він перевіряв усі можливості і прийшов до висновку, що це справа невідкладна. Бож уже в той час в Юстоні було 25 родин новоприбулих українців з дітьми та з десяток родин давніших українських поселенців.

Другий місіонер - о. Василь ШЕРЕМЕТА /посередині/ - серед вірних після Служби Божої в Ст.Томас Університеті - 1956.

Second missionary, Ftr. Vasyl SHEREMETA,
among Ukrainians after church service at
St. Thomas University, 1956.

=====

Після виїзду о.ШЕРЕМЕТИ п.В. БАЛАБАН
взяв на себе обов'язок тримати зв'язок з

Одна з перших відправ Служби Божої в українському приміщенні - в домі Михайла БАЛАБАНА в Юстоні. Службу правив о.Михайло ФЕДОРОВИЧ - 1957 р.

=====

митрополичою канцелярією, щоб якомсь зарадити бракові духової опіки українцям в Юстоні, які вже здеклярували великі на той час гроші на будову церкви, але не мають ані постійного священика, ані дозволу на будову церкви. Деклярації зложили:

Михайло БАЛАБАН..5.000	Дмитро КУРІЦА....500
Віктор БАЛАБАН...І.500	Василь КОРІНЬ....500
Михайло ДАНИЛИК..І.000	Петро ВОЛЯНСЬКИЙ.500
Петро БІЩУК.....500	Іван ЗАБЛОЦЬКИЙ..250
Марія БАЛАБАН500	Петро ПЛЕНЧАК....250
Теодор ТЕЛЕЗДА.....500	Ілько МАРЦІВ.....250
Павло БАРАБАШ.....500	ФЕСТЕНРАТ.....250
Іван УШАК.....500	Ілько СЛАВИЧ.....100

На фото: о.Михайло ФЕДОРОВИЧ - парох українського Юстону. Зліва: Віктор БАЛАБАН. 1957 р.

=====
Parish priest Rev. Michael FEDOROVICH
(right) and Victor BALABAN (left), 1957.
=====

Після настирливого домагання прислати українського священника, в квітні 1957 року до Юстону прибув о. Михайло ФЕДОРОВИЧ і відправив першу Службу Божу в приміщеннях п.Михайла БАЛАБАНА.

Виїжджаючи в серпні 1959 року, о.ФЕДОРОВИЧ передав на руки новопризначеного пароха о. д-ра Д.БЛАЖЕЙОВСЬКОГО майже 19.000 дол. готівкою та кілька декларацій, частину яких, на жаль, чомусь зовсім не реалізовано...

/Про активну діяльність о.ФЕДОРОВИЧА у громаді - в іншому розділі цієї книги/.

Тому, що не було парохіяльного помешкання, священники, що прибували до Юстону, мешкали весь час свого побуту тут в апартаменті п.Віктора БАЛАБАНА, — о.СУЛИК, о.ФЕДОРОВИЧ, також о.БЛАЖЕЙОВСЬКИЙ, який мешкав там майже 14 місяців.

Колядники, що, на пораду п.Віктора БАЛАБАНА, заініціювали збірку на будову церкви — 1960.
Заколядували 2.700 дол.

=====

Після того, коли збудовано церкву, о.д-р БЛАЖЕЙОВСЬКИЙ перейшов до церковного будинку. Маючи коло 20.000 дол. готівкою, він почав будову будинку для тимчасового вжитку українською громадою, однак пізніше змінив свою думку і перемінив той дім на церкву, що є й до сьогодні.

Землю під церкву /246 стіп x 178 стіп/ подарував п.Михайло БАЛАБАН. Будову фундаментів взяв на себе п.Віктор БАЛАБАН, а до помочі були адв./амер./СПОН і п.ПЛЕНЧАК.

Будову фундаментів розпочато на весні 1960 року. Фінансово і фізичною працею в будові помагали Віктор БАЛАБАН, Іван ЗАБЛОЦЬКИЙ, Ілько СЛАВИЧ, Філіпп КРИЦЬКИЙ, Ігнат КОНДРАТ, Іван УШАК, Теодор ТЕЛЕЗДА, Юрій ТИМНЯК.

Не погодившись з домаганням парохіян щодо створення Будівельного Комітету, о. БЛАЖЕЙОВСЬКИЙ сам перебрав господарку дальшої будови церкви. Того ж року пізньої осені будову було доведено під дах і посвячено.

За гроші, що залишилися після будови церкви/коло 4.000 дол./, закуплено дві льоти і на них збудовано резиденцію, взявши позичку в "Провидінні" на суму 12.000 дол.

Крім церковного будинку і резиденції, побудовано з часом церковну залю, малий будинок для обідів і відбуття свят. Перед будовою церковного дому і приміщення були скликані збори парохіян для обговорення тієї будови. Пани Пленчак, М.Балабан і В.Балабан запропонували, що в майбутньому, щоб оминати будь-які непорозуміння, вони переведуть будову за власні гроші під дах, а решту має докінчити громада своїми пожертвами і працею. Такий новозбудований дім мав би стати під управою церковно-громадської корпорації. Проти цієї пропозиції виступив о.парох і ще двоє членів, і о.парох збудував на власну руку як церковну власність, взявши через єпископську канцелярію в "Провидінні" позичку приблизно в висоті 45.000 дол.

Щоб сплатити позику, за старанням адвоката Спона розпочато гру в бінго, якою керував о.Блажейовський і п.Джексон-Яцків.

У 1961 році при парохії засновано дві організації: жіночу - Св.Ольги/голова - Оксана ДАНИЛИК/ і Св.Володимира, які й перебрали справу гри в бінго, а гроші, в порозумінні з о.Блажейовським, пересилали на сплату боргу до "Провидіння". Ті організації проіснували до 1974 р., коли, за згодою Сп.Габра, вони були розв'язані, а їхні завдання перебрав церковний комітет.

БУДОВА ФУНДАМЕНТУ ПІД ЦЕРКВУ - 1960

Праворуч: Іван Заблоцький,
Петро Волянський та ін.

На будові фундаменту під церкву -
о.д-р Д.Блажейовський, П.Волянський,
П.Пленчак.

CHURCH FOUNDATION UNDER CONSTRUCTION

----- 1960 -----
=====

У 1973 році о.д-р Д.БЛАЖЕЙОВСЬКИЙ виїхав, а на його місце приїхав із Канади, у порозумінні з Єп.БОРЕЦЬКИМ, о. В.ВЕРБИЦЬКИЙ. А в міжчасі – між виїздом першого і приїздом іншого – служили як місіонери о.ПОРОДЬКО й о.д-р СОЛОВІЙ.

Парохом Української Помісної Католицької Церкви в Юстоні до сьогодні є о. Володимир ВЕРБИЦЬКИЙ.

Слід також додати, що в Юстоні відбувається щороку свято Св.Кирила і Методія з участю українців, чехів, поляків та з мистецькою програмою і виставками народного мистецтва. Служби Божі відправляються в мові господарів свята, а ці останні чергуються щороку. Програми передаються також з радіостанції Розенберг по сьогодні. Ці відзначення були започатковані о.БЛАЖЕЙОВСЬКИМ.

Зустріч Єп.ГАБРА на дєтовищі в Юстоні /1960 р./ – перед посвяченнєм церкви.

=====

ПІСЛЯ ПОСВЯЧЕННЯ ЦЕРКВИ - 1960 Р.

Українці Юстону біля посвяченої церкви.
Серед духовенства: зліва, перший - о.ПАСКА,
канцлер дієцезії; другий - Єп.ГАБРО; третій
- лат.римо-катол. Єп.МОСКОВСЬКИЙ; ...?.....
п'ятий - о.д-р БЛАЖЕЙОВСЬКИЙ.

=====

PARISHIONERS WITH THEIR PRIEST AFTER
BLESSING OF THEIR NEWLY CONSTRUCTED CHURCH

---- 1960 ----

=====

Всч.о.ігумен

д-р В. ГАВЛІЧ відбув в
три місії в Юстоні і
був на посвяченні но-
возбудованої церкви.

ФРАГМЕНТИ З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ В ЮСТОНІ

Обхід навколо
церкви з Плащани-
цею. 1961 р.

ДРУГА ЗУСТРІЧ ЄП. ГАБРА - 1963 Р.

/З квітами: Марта УШАК/менша/ і/?/ЧЕРЕШНЯ

Ukrainian parish

UKRAINIAN Bishop Jaroslav Gabrô of Chicago (extreme right), blesses the bread used in the Byzantine Rite Liturgy (Mass), Sunday at St. Pius X church. Shown also are Bishop John L. Morkovsky (left) and Father Dmytro Blaziejowsky, pastor of the parish.

celebrates
10th year,
consecrates
hall

By BOB GILES
Herald Staff Writer

Ten years ago 17 Ukrainian families congregated every Sunday in a storage room of a hardware store on Airline Drive in Houston to participate in the Byzantine (Greek) Rite liturgy. The storage room was their church for three years.

OWNED BY a parishioner Mychairo (Michael) Balaban, the store served as the parish church for three years. Father Michael Fedorowich, a diocesan priest, was the first pastor.

Sunday, 25 families of St. Pius X Byzantine Rite Ukrainian

church, observed the 10th anniversary of the parish and dedicated a new parish hall.

"This really is wonderful: A small miracle within 10 years with such a small group of people," said Bishop Jaroslav Gabro of the Diocese of St. Nicholas for the Ukrainians, Chicago.

"I really believe the words when you say 'Texans do things in a big way,'" he added. Bishop Gabro was in Houston to attend the St. Pius X parish observance.

Commented Bishop John L. Morkovsky during a sermon at the church: "It was a small flock, but it had the courage and zeal to begin a parish. The area is growing, and this parish is becoming alive on this 10th anniversary. It is dedicated to God and to be used by God's children."

Bishop Morkovsky told the parishioners "This is a symbol of the Church's universality, that so many different traditions can be part of the same faith."

Two years after the Eastern Rite parish was founded, Father Dmytro Blazejowskyj became pastor.

MEANWHILE, four lots for the present church site were donated by Balaban, and in the intervening months men of the parish labored to construct the church without professional contractors or an architect. "Architects and contractors were hired only when necessary," recalled Father Blazejowskyj, referring to all parish structures. Men of the parish laid floors, painted and poured cement for four parish structures. "What parishioners could do, they did. We couldn't hire help," he said.

The church was dedicated in 1960, and two lots were purchased to construct a rectory. Meanwhile the choir loft of the church became the rectory for the pastor. "I had air conditioning up there," recalled Father Blazejowskyj. The choir loft was the rectory for two years.

The rectory was completed by men of the parish and dedicated in 1962.

Two years later the parishioners purchased seven lots as sites for the parish hall and parking area. In the intervening months men of the parish labored on the hall structure and also constructed a barbecue pit. Both were completed late last year.

MORE THAN 240 participated in the anniversary observance Sunday, with congregational Eastern European church singing. Father Blazejowskyj was celebrant of the liturgy.

Referring to Chapter I of St. John's Gospel, Bishop Morkovsky urged participants to be worthy witnesses for Christ.

He told the participants they were a small group among a great majority of Catholics of the Latin Rite.

"Find a home in this great Redemption," he urged.

Commented Bishop Gabro at the end of the religious services: "We commend you on your achievement in this parish. In 10 years this small community has shown cooperation, love of God, Church and community."

Bishop Gabro dedicated the parish hall, across the street from the church, in a brief ceremony. A program of folk music and dancing completed the observance.

DESPITE the physical growth of St. Pius X, Bishop Gabro said that "Our difficulty is we are so scattered. This is the only Eastern Rite parish we have in the southwest. This parish covers the whole state and my diocese covers two-thirds of the country."

There are more than 45,000 parishioners in the Chicago diocese, and the greatest concentration is in the Chicago and Detroit areas, he said. "My territory extends from Detroit east to the Canadian border down to the Gulf of Mexico.

"Twenty years ago," he continued, "there was little known about us of the Eastern Rite. Since the council we are well publicized. Others know us better and we know others better."

The Ukrainians are the largest group among all the Eastern Rite Catholics. Presently there are more than half a million Catholics of the Byzantine Rite in America.

UKRAINIAN FAMILIES migrated to Houston after both of the World Wars said Father Blazejowskyj. Third generation Ukrainians are American born, he added.

Father Blazejowskyj said the 25 families in St. Pius X parish are Houston residents. There are, however, other members who reside in other areas. Six families reside in Dallas and attend services in Houston several times a year; two families from Louisiana do likewise. A family from Fort Polk, La. attends the liturgy once a month.

"These families from other areas usually come for Baptism, First Communion and Confirmation," Father Blazejowskyj said.

He said, "Everybody in the parish has to work. Our choir is composed of 50 percent of the congregation, our ladies society has 50 percent of the women as members; and the Holy Name Society has 50 percent of men as members."

He said the Liturgy or Mass, with the choir, has been celebrated in churches in Port Arthur, San Antonio, Southern Methodist University, Dallas; and St. Michael, St. Vincent de Paul and St. Thomas More churches, Houston.

THE TEXAS CATHOLIC HERALD

February 10, 1967

Heritage Day

FOLK DANCES were performed by children of St. Pius X Ukrainian church, Houston.

A PROCLAMATION and Key to the City were presented to Msgr. Michael Fedorowich by Houston City Councilman Larry McKaskle.

Всч.о. Михайло ФЕДОРОВИЧ — фактичний організатор української парохії УКЦ в Юстоні. Його заходами придбано також гроші на будову власної церкви та названо іменем Папи Св.Пія Х.

Під проводом о.Федоровича була започаткована наука в українській школі при тій церкві, де він також викладав, уміючи зацікавити школою як дітей, так і їх батьків.

Після двох з половиною років о.Федорович залишив парохію з причин браку співпраці між мирянами.

Ukrainian Easter

Photos by Tom Colburn, Chronicle Staff

Lisa Ceresna and Daniel Kobak look on as Father Dmytro Blazejowskyj of Saint Pius X Ukrainian Catholic Church blesses the traditional Easter foods — eggs, beet - horseradish relish, paska, ham and sausage. At right is a bowl of hand decorated eggs, pysanky.

By Ann Criswell, Food Editor.

Food is an important part of the Ukrainian Easter, and the 15-member families of Saint Pius X Ukrainian Catholic Church in northeast Houston (9102 Meadowshire) are continuing a centuries-old tradition this holiday.

By Easter Sunday, the houses will be scrubbed clean from top to bottom, the Easter eggs (krashanky) will be dyed and Easter breads pulled fresh and fragrant from the oven.

A procession around the church and mass at 8 a.m. Easter morning are followed by a breakfast to which everyone contributes the Easter foods—hard-cooked eggs, ham, sausage, beet-horse-radish relish, paska, the delicious Easter yeast bread, and Easter Syrnok, a cottage cheese cake served in both sweet and unsweetened versions.

All the Easter foods are blessed by the priest before they are eaten. Some Saint Pius X parishioners still take baskets of food to the church to be blessed; others like to have breakfast at home and the priest comes to the house to bless the food.

Several recipes including Mrs. Ivan Ceresna's Chocolate Torte are on Page 3.

One of the most beautiful Ukrainian Easter traditions is decorating uncooked eggs with artistic designs. These eggs (pysanky) are passed from generation to generation and are never eaten. The design is applied to the egg with a fine-pointed stylus dipped in wax, then dyed in a series of dye baths.

The art was practiced several thousand years before the Christian era according to archeological excavations in the Ukraine. Originally the eggs symbolized spring. Mrs. Mychajlo Danylyk, who was born in Ukraine, is teaching the egg decorating to some of the Saint Pius X parishioners, says Harold Richardson, superintendent of the school.

Daria (Mrs. Bill) Byrd baked the rich braid-decorated paska for our color photograph. Here is a traditional recipe:

Easter Paska

- 1 teaspoon sugar
- 1 cup lukewarm water
- 1 package dry yeast
- 3 cups scalded milk, lukewarm
- 5 cups enriched all-purpose flour
- 6 eggs, beaten
- $\frac{1}{2}$ cup sugar
- $\frac{1}{2}$ cup melted butter
- 1 tablespoon salt
- 9 to 10 cups enriched sifted flour

Dissolve sugar in water and sprinkle the yeast over it. Let stand 10 minutes. Combine yeast with milk and 5 cups flour. Beat well until smooth. Cover and let rise in a warm place until light and bubbly. Add the eggs, sugar, melted butter and salt; mix thoroughly. Stir in enough flour to make a dough that is neither too soft nor too stiff. Knead until dough no longer sticks to the hand.

Turn out on floured board and knead until smooth and satiny. Place in a bowl, cover and let rise in a warm place until double in bulk. Punch down and let rise again. This amount will make two large loaves.

Divide dough in 3 parts. Reserve one part for decorations. Shape the other 2 parts into 2 round loaves. Place each in a greased round pan. Cut the reserved part in half to decorate the two loaves. The central decoration is usually a cross. Roll 2 long rolls and trim the ends. Place rolls over the top of the loaf, crossing one another evenly.

Tuck the ends of the rolls under the loaf. Shape the trimmed dough into twisted swirls or rosettes and arrange symmetrically between the arms of the cross. Use sharp scissors to make fine petals on the rosettes. Once the cross is placed on the loaf, other decorations may be put on according to one's imagination.

Set loaves in a warm place until they are almost doubled in bulk. Don't let them rise longer than necessary or they will lose their shape. Brush very carefully with a beaten egg diluted with 2 tablespoons water. Bake in a moderately hot (400-degree) oven for about 15 minutes, then lower the temperature to 350 degrees and continue baking 40 minutes longer or until done. Avoid browning top too much. If necessary, cover with aluminum foil. Remove loaves from pans and let them cool.

The Artful Egg

Photo by David Nance, Chronicle Staff
Rose Konak, above, begins the fragile process of turning eggs into pysanky.

BY SHIRLEY PFISTER

Chronicle Staff

EASTER is the glue that holds Ukrainian souls together. They call it "velikden"—the Sunday of Sundays, day of Christ risen and alive. For devoutly Catholic Ukrainians, it's the main event of the year.

For the 65 families of St. Pius X Ukrainian Byzantine Church in northeast Houston, velikden is also a cultural reunion.

During the 40 days of Lent, parishioners gather from all parts of the city to re-create and share their common past.

Festivals are rooted in the old Ukraine, for centuries a stubbornly independent and religious country, now Russia's southwestern republic, a key supplier of wheat and oil.

From 1917 to 1945, more than 5.5 million Ukrainian Catholics fled Soviet citizenship. More than 500,000 Ukrainians settled in the U.S. and Canada.

With them, they brought the ancient art of "pysanka," an egg no Easter bunny ever hatched.

"It wouldn't be Easter without pysanka," says Rose Kobak, a mother of five and a St. Pius parishioner. She wears a traditional Easter dress of black, red and white, with boots as red as poppies. "We make the eggs once a year to show new religious life which comes with the resurrection," she says.

The daughter of Ukrainian parents who immigrated to Toronto, Mrs. Kobak remembers watching her mother dye and decorate the eggs (pysanky). "It takes not only skill, but a lot of patience," she says. "Not even all Ukrainians can make good pysanky."

As complex and fragile as Byzantine mosaics, pysanky take from two hours to a week to decorate. The varnished raw or hollow eggs — never hardboiled — are collected or given as gifts.

Like true friends, they are handled and spoken of with respect.

One thousand years before Christ, pysanky were a way of celebrating spring, says the Rev. Walter Werbicki, pastor of St. Pius. When Christianity came, it was simply a matter of incorporating religious symbols into already existing floral and geometric formats.

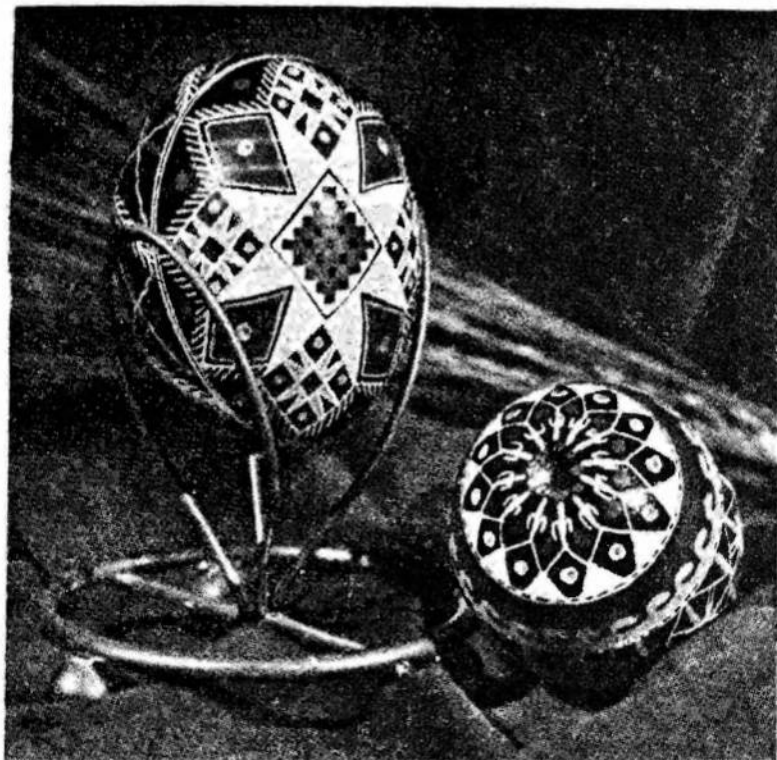

Photo by Joe Mortellaro, Chronicle Staff

It takes painstaking work to produce true pysanky, as intricate and fragile as mosaics.

Techniques were passed down verbally. In St. Pius parish, they are shared like gossip. Each triumph, each failure draws the community together.

**Houston Chronicle
Sunday, April 14, 1974**

Houston Parish Welcomes New Pastor

HOUSTON, Tex. — July 10, 1973, was a happy day for St. Pius X Ukrainian Catholic Church in Houston, Tex.

Having been without a priest for several months, the parish was anxiously awaiting the new pastor. At first the communicants were slightly disappointed when the Rev. Walter Werbicki informed them that he was only staying through the summer. But disappointment turned to joy when after some time Fr. Werbicki announced that he would remain with the parish on a permanent basis.

Fr. Werbicki has established excellent rapport with the parishioners, notably the young people. He has been teaching them about the Ukrainian Rite, the traditions and the place of the Ukrainian Catholic Church within the Universal Church. His association with the youth of the parish does not end in the classroom—he spends a great

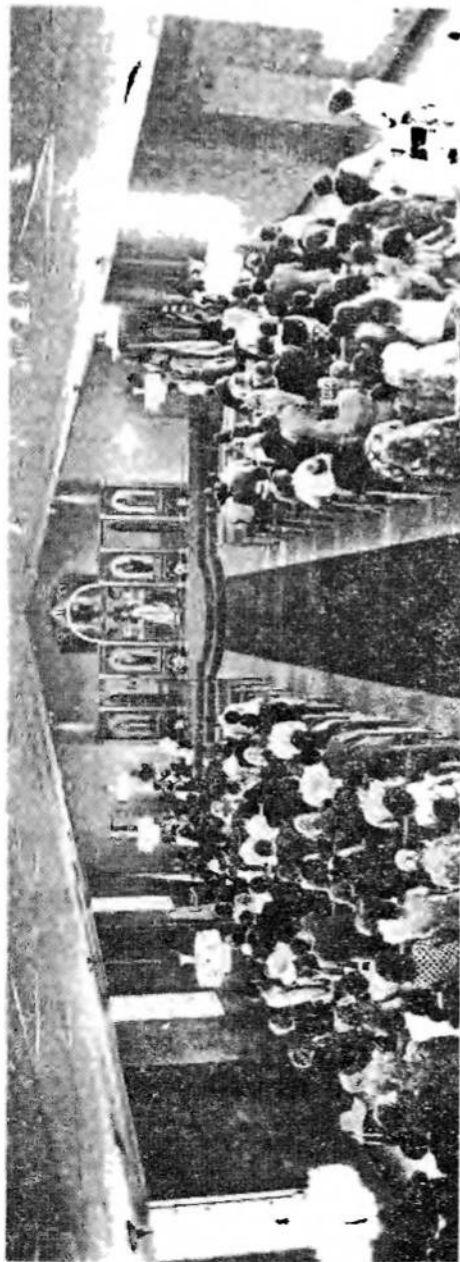
deal of time arranging outings and social activities for them.

Fr. Werbicki was invited to local Roman Catholic Churches and schools where he sermonized and lectured on the Ukrainian Rite. Two Roman Rite Churches asked the Ukrainian Catholic priest and the parish choir to offer a Divine Liturgy in their Churches and later hosted the Ukrainian aggregation at a reception.

"Fr. Werbicki is currently in the process of renovating our Sanctuary," writes Vera Hudanich, one of the parishioners. "A donation of a new Tabernacle has been made, and other donations for the Crucifix and the Chalice have been offered. The choir has ordered an icon for the back of the Altar. Father Werbicki's goal is to present our Rite and Liturgy in all of its genuine beauty. And the dream is becoming reality."

"Svoboda"

JANUARY 12. 1974

A full house gathered last weekend at the St. Pius X Byzantine Rite Roman Catholic Church, 9100 Meadowsire, for a special mass celebrating some renovations at the church. Unlike other Roman Catholic churches in this area, St. Pius X includes icons like those found in Eastern Orthodox churches. (They are located in front of sanctuary.) During the service, Bishop Jaroslav Gabro (seated on throne near acolytes) of the Ukrainian Roman

Catholic Church of St. Nicholas of Chicago, was celebrant for the mass. Gabro is head of the St. Pius Church here. Because of its Byzantine Rite, the church there is not affiliated directly with the Roman Catholic Diocese of Galveston-Houston.

HOUSTON CHRONICLE
Saturday, July 20, 1974

Photographed By
Bill Clough

ОТЕЦЬ ВОЛОДИМИР ВЕРБИЦЬКИЙ вручає чек на суму дол. 1,000.00 о. шамб. Я. Свищукові, директорові Екуменічного Центру ім. св. Атанасія Великого в Шикаго, на розбудову Оселі в Наке, Індіана. Зліва до права: ред. Юрій Степовий, Івана Горчинська, о. шамб. Ярослав Свищук, о. Володимир Вербицький, і mgr. Євген Дачишин.

СКРОМНІСТЬ І ЖЕРТВЕННОСТЬ

В далекому Тексасі існує в місті Гюстон невелика парохія нашої дещезії, що носить ім'я Папи св. Пія X. Парохом її є Всч. отець Володимир Вербицький. Майже ніколи не чути в пресі ані про цю парохію, ані про її пароха. А між тим про них конче треба писати, бо як парохія, так і її скромний парох заслужили на те, щоб про них знало більше наших людей.

Всечесніший отець парох надзвичайно перейнятий ідеями місійного духа великого нашого Ми-

трополита Андрея Шептицького. В цьому ж дусі місійности парох виховує і своїх вірних та з незвичайною прецизністю ширить місійного духа.

Недавно отець Володимир Вербицький проїздом завітав до Шикаго та був кілька днів гостем в Шикаго. Під час цього перебування отець-гість дуже цікавився місійністю Апостоляту та його діяльністю. Діставши докладні інформації, він також побажав відвідати посілість Апостоляту в Наксі, Інд.

На його бажання, о. шамб. Я. Свищук відбув, таку подорож з ним до Наксу в четвер, 23-го січня ц. р. По приїзді на запитання вашого кореспондента: "Як же, пане отче, Вам сподобалася посілість Апостоляту?" Гість відповів:—"Це щось надзвичайне, я просто захоплений, Апостолят має щастя, що Господь благословив йому таку чудову і в гарному місці посілість. Посілість має велику майбутність, але всі гуртом маємо підтримати ці початки, щоб посілість обернути в квітучий сад Апостоляту, а в ньому, щоб розквітали й ширилися шляхетні ідеї місії нашого великого Митрополита Андрея!"

НОВА ЗОРЯ

Ці свої слова і побажання Всч. отець Володимир Вербицький здійснює не тільки словами, але й ділом: на знімки ви бачите, як гість з далекого Тексасу вручає о. шамб. чек-пожертву на Апостолят—одну тисячку. А це вже з черги друга тисячка від тієї невеликої, але славної парохії, відомої своєю скромністю і жертвенністю на ці шляхетні цілі.

2 ЛЮТОГО 1975

About the Co-Author
B.Hirka

Interview with B. Hirka
By Iwan Owechko

ABOUT THE CO-AUTHOR OF THIS BOOK

(Summary of an interview with B. HIRKA.)

Bohdan HIRKA was born on May 14, 1911 in Dobrovody (W. Ukraine). He came to the U.S.A. in 1950 and after five years in Buffalo, N.Y. and 13 years in Los Angeles, Calif. he moved along with the company where he worked to Houston, Texas in 1969. He retired in 1976 after twenty years with the same company.

HIRKA was very active in Ukrainian activities in Buffalo, leading and taking part in many political and cultural events to call to the attention of American leaders and the general public the fate of Ukraine under Moscow's Communist occupation. He was even more active and productive in his activities in Los Angeles. (The following pages in Ukrainian illustrate HIRKA's activities in more detail.)

Bohdan HIRKA is a co-author of this book. He provided much information about Ukrainian organizations in Houston such as the Ukrainian-American Club.

The first Ukrainian organization in Texas was the Ukrainian-American Club organized on the initiative of Mr. O.M. TYSHOVNYTSKY on Oct. 30, 1949. The officers of the club were Vasyl KORY, President; Michael BALABAN, Vice-President; Michael DANYLYK, Ukr. Secretary; Walter BARABASH, Eng. Secretary; Dmytro KURITZA, Treasurer; Lydia POHOTOVKO, Women's Rep. Control Committee; Pawlo BARABASH, Chairman; Gregory PYNDUS and Michael TOLOPKO, Members.

Mr. TYSHOVNYTSKY, Beaumont highway engineer and organizer of the Ukrainian-American Club, was well known among Americans for his speeches on Ukraine and Ukrainians for various civic organizations throughout Texas.

Co-author HIRKA was also very helpful to Ukrainian women in organizing the Houston branch of the Ukrainian Women's Association of America.

Branch 14 of the U.W.A.A. was founded in Jan. 1971 following the visit to Houston of Mrs. Maria DUSHNYK, Vice-President of the Ukrainian National Association and leading member of the Central Committee of the U.W.A.A. Branch 14 consists of Yustyna USHAK, President; Ena WILLER, Vice-President; Olena EVANS, Secretary; Irena PAVLOVSKA, Treasurer. Control Committee: Stefania ISKIW, Chairman; Katerina SADOVSKA, Vice-Chairman; Nina YUCHNEVYCH, Member. (Some branch activities are described in Ukrainian and pictured with English explanations in the following pages.)

Bohdan HIRKA was also instrumental in organizing the Houston branch of the Society for Patriarchate which was founded March 16, 1975. This society grew out of an existing movement among Ukrainians in the Free World to have the Ukrainian Catholic Patriarchate recognized by the Vatican. Bohdan HIRKA is the Houston branch president of this society.

Bohdan HIRKA is married to the former Tatiana LEVYTSKY and has two children, son Vsevolod who graduated from Houston Univ. majoring in geography and is now studying architecture, and daughter Kalyna, a senior at a university in California

(Full interview with B. Hirka in Ukrainian follows.)

ІНТЕРВ'Ю УПОРЯДНИКА

З п.БОГДАНОМ ГІРКОЮ, СПІВАВТОРОМ КНИЖКИ

ПИТАННЯ: Як дійшло до того, що якраз Ви берете активну участь у виготовленні цієї книжки?

ВІДПОВІДЬ: Перед виїздом із Лос Анджелесу, де я прожив і пропрацював ув одній фірмі майже 20 років і з її перенесенням до Юстону мусів також пересилитися, я дістав від інж. М.О. Тишовницького кілька прізвищ українських родин у тому місті, а серед них і родини Балабанів. Ці прізвища я пригадав собі ще з гімназійних часів у Тернополі, тож, приїхавши до Юстону, я найперше знайшов Віктора Балабана і в розмовах з ним на різні громадські і церковні теми переконався, що маю до діла з українським патріотом і чесним громадянином, що завжди старається на першому місці поставити добро української громади та української церкви. Коли ж з рамени УККА було створено восени 1975-го року Комітет 200-річчя Незалежності Америки і 100-річчя Українського Поселення, ми обидва ввійшли донього: я був вибраний на голову для українських справ, а В.Балабан референтом збирання матеріалів про українців в Юстоні і в усьому Техасі.

Одначе, через брак координації праці між усіма членами Комітету і праця самого Комітету занепала, і в той час, коли ми з п. В. Балабаном уже зібрали поважну кількість матеріалів про українців у Техасі, деякі члени Комітету почали діяти на власну руку і без порозуміння з відповідним референтом вислано було до централі УККА неповноцінні і неперевірені матеріяли про українців у Техасі. Наші старання зібрати засідання всіх членів К-ту для обговорення ситуації не дали ніяких результатів. Щоб не змарнувати дві великі річниці - 200-річчя ЗСА і 100-рі-

ччя українців в Америці - та зібраний нами, здебільша п.В.Балабаном, матеріял з нагоди тих річниць, ми вирішили доповнити матеріял додатковими дослідями та видати у формі цієї книжки як тривалий документ про українців у Тексасі. Як відповідний референт згаданого Комітету та як секретар Відділу ч.28 УНСоюзу, Віктор Балабан видає цю книжку власними коштами. З огляду на таку його посвяту українській справі, я вирішив стати йому допомогі в цій дуже актуальній і потрібній справі, занехасної іншими членами Комітету.

ПИТАННЯ: В яких ділянках громадської праці в Тексасі Ви самі були або є активні?

ВІДПОВІДЬ: Початком моєї праці на громадському полі в Тексасі треба вважати 1970-ий рік, коли я запропонував свою допомогу зі створенням, з ініціативи п-ні Марії Душник, Відділу Союзу Українок в Юстоні, зокрема в підготовці різних імпрез тим Відділом. У червні 1971-го року відбулося Свято Героїв, до якого я виготовив декорації, афіші-запрошення, допоміг виготовити програму і виголосив доповідь на Святі.

З моєї ініціативи і при моїй допомозі відбувся традиційний Свят-Вечір СУ 8-го січня 1972-го року. Брав участь у Коляді, яка дала 125 дол. прибутку та з яких 20 дол. вислано як Дар Любови Патріярхові Блаж.Йосифові та рештою покрито зобов'язання Відділу супроти Централі СУ. Допомігав у підготовці й переведенні Спільного Свяченого, що його мав відділ СУ у квітні 1971-го року; виготовив афіші й запрошення та керував програмою.

Виготовив запрошення і декорації сцени на Свято Лесі України, що відбулося в листопаді 1971-го року в приміщеннях Віктора Балабана/бо в той час національно-культурні імпрези чомусь не дозволялись у церковній залі/.

З рамени Відділу СУ і УНС започатковано курси українознавства в Юстоні, і я вів ті

курси, в яких брало участь І2-І4 студентів. Навчання відбувалося щосуботи в домівці СУ від год.6-ої до 7.30. Було дві групи:початкуючі і поступові. Ці курси тривали майже півтора року з великим успіхом: початкуючі вже могли самі складати слова чи писати під диктант, а всі студенти дуже цікавилися історією України, її багатством природніх покладів та зв'язками з Європою в минулому... На жаль, через брак розуміння важливості навчання дітей української мови деякими особами з-поза СУ й УНС, курси перестали існувати. А шкода, бо діти скоро вже почали говорити тільки українською мовою як результат відвідування курсів українознавства.

У березні І975-го року створено Відділ Товариства за Патріархальний Устрій УКЦеркви, у чому я також допомагав п-ні Ірені Поточняк і п.Вікторові Балабанові. /Про працю того Т-ва - в іншому місці цієї книжки/.

ПИТАННЯ: Яке, на Вашу думку, завдання має виконати ця книжка?

ВІДПОВІДЬ: Першим завданням є: залишити після себе тривалу друковану пам'ятку нашим нащадкам, показавши їм, як їхні діди і прадіди сто або й більше років тому серед чужого оточення і без мови країни не соромилися і не відмовлялися від свого українського походження, плекали свої традиції, дорожили своїми звичаями, будували свої церкви, народні дома, школи...

Другим, не менш важливим завданням цієї книжки має бути свідчення перед американцями про великий вклад української спільноти в розбудову Тексасу в різних ділянках його життя, а з тим і всієї Америки. І тим самим ми маємо повне право сподіватися від американської спільноти й уряду країни трактування нас як важливої частини населення цієї країни.та цікавитися долею нині поневоленої країни наших предків - України.

ПИТАННЯ: Що саме єднає Вас з Вашим колегою п.Віктором Балабаном з точки зору національно-громадської співпраці з ним?

ВІДПОВІДЬ: Хоч наші політичні переконання в деяких питаннях української політики не однакові, проте добро загальної української справи — і в мене, і в нього — стоїть вище всяких партійно-політичних переконань. Свідомі великих завдань української людини на чужині в царині утримання й розвитку нашого церковного і громадського життя, виховання дітей, плекання мови, культури, традицій та в поширенні правди про Україну серед народу вільного світу, помагаючи нашій Батьківщині в її боротьбі проти червоного московського окупанта, ми завжди знаходимо спільну мову на полі громадсько-культурної і церковної діяльності.

ПИТАННЯ: В яких містах Америки Ви жили і працювали на громадському полі перед прибуттям до Юстону?

ВІДПОВІДЬ: До Америки я прибув 26-го липня 1950-го року з українського табору в Діллінген, Баварія, але в Нью-Йорку затримався дуже коротко. Від 1951-го до 1956-го року жив і працював у Бофало, а восени 1956-го р. переїхав до Лос Анджелесу, Каліфорнія, де працював на фабриці і на громадському відтинку аж до 1969-го року, коли разом із фірмою, де працював, перенісся до Юстону. Коли пишуться ці рядки, відходжу на пенсію з тієї фірми, в якій працював майже 20 років.

За головніші акції з моєї ініціативи або під моїм керівництвом у Бофало я вважаю такі:

Голодова маніфестація з участю коло 1.200 демонстрантів 31-го травня 1953-го року, що була спонзорована Відділом УККА, з промовою конгресмена Пілліона. Маніфестація була організована здебільша членами СУМА і ПЛАСТу.

МАНІФЕСТАЦІЯ І.В.53

Проклямація Дня Української Незалежності посадином міста С.Паньков 22-го січня 1956 року з вивіщенням українського національного прапору, що сталося заходами Відділу УЖКА, де я був організаційним референтом.

Зліва: Б.Гірка, голо.к-ту свята, адв.М.Макогін, Х.Залеська, Х.Саган і І.Булс, гол.Від.УЖКА. За столом – посадинок С.Панков. 1956 р.

У противагу до червоного І-го травня в Сов. Союзі, в Бофало в цей день відбувалися маніфестації під кличем "ДЕНЬ ЛОЯЛЬНОСТИ". За мого побуту в Бофало українці брати тричі в тому участь: 1954 р., 1955 р., 1956 р.

Великий пропагандивний успіх мав також вечер, уряджений для 200 професорів 22.VIII.56 з рамени Від.ООЧСУ і СУМА. Про цей Свят-Вечер інформувала також англomовна преса:

Members of the Buffalo Chapter, Ukrainian Congress, created an illusion Wednesday evening—and 200 educators from the Eastern United States and Canada found it a gracious and beautiful pretense.

The illusion was a Christmas Eve party in a Ukrainian home. The guests were educators attending the New York State College Workshop in Folk Arts, sponsored by Buffalo State Teachers College and the International Institute.

There were songs and dances. Stephen Malucca played the bandura, a flute-like instrument, and sang a Ukrainian ballad. Folk dances were performed by dancers of the Ukrainian Youth Association.

A buffet dinner featured a dish of honey, grain and poppy seeds, which by ancient Ukrainian tradition is served only on Christmas Eve.

Other Ukrainian foods served

included borscht, cheese dumplings, stuffed cabbage, meat morsels and cake. The dinner was prepared by the Buffalo Branch of the Ukrainian National Women's League.

The program in the Ukrainian Home, 562 Genesee St., was opened by a talk by Wasyl Sharvan, president of the Home. Elias Bula, president of the Congress' Buffalo Chapter, called on Bohdan Hirka, chairman, to introduce Walter V. Chayk as master of ceremonies.

Dr. Hestor Procyk spoke on the history of the Ukraine which is traced back to the days when un-Christianized tribes warred on the Byzantine Empire and finally rose to become a leading power of Medieval Europe.

Miss Irene Lawrisky described cultural achievements of the Ukraine and served as a guide to exhibits of Ukrainian folklore. A movie, "Treasures of the Ukraine," was shown.

За найважливіші акції з моєї ініціативи в Каліфорнії або під моїм головуванням вважаю такі:

Голодова маніфестація 20-го грудня 1958 р. і друга така маніфестація 15-го грудня 1963 р. На першій маніфестації промовляли проф. Яр Славутич/по-англ./ і проф. Семен Старів/по-укр./. Присутніх було 500 осіб.

250-річчя Гетьмана І.Мазепи у листопаді 1959-го року. Присутніх було коло 400 осіб.

Святочний концерт у Соті Роковини Тараса Шевченка — 30-го квітня 1961-го року. Програму вів ред. І. Овечко. Доповідь мав інж. Л. Романюк. Виступали Г. Китастих, М. С. Старицький.

Перший Свят-Вечір з усіма традиційними ознаками, з рамени Делегатури ООЧСУ і СУМА, що надовго лишився в пам'яті присутніх та послужив прикладом дальших влаштовувань тих Вечорів. Пояснення на Свят-Вечорі давав ред. І. Овечко.

Був головою Міжорганізаційного Комітету по відзначенню 150-х роковин народження Т. Шевченка і побудові пам'ятника Пророкові у Вашингтоні. Цей Комітет зібрав на пам'ятник 2.000 дол. та організував два ювілейні концерти з великим успіхом: 12-го квітня і 28-го червня 1964-го року.

Франківські святкування 4-го грудня 1966-го року з доповідями проф. В. Гасвського і п-ні Олі Муць. Святочна академія 18-го грудня 1966-го року з мистецькою програмою.

У 1962-му і 1963-му р.р. український павільйон у програмі "Різдво з різних країн", з виступом хору під кер. В. Божика. "Олл нейшен феір"/міжнаціональний ярмарок/двічі у 1964-му році і в 1966-му році.

За мого головування вперше/1966 р./ у Лос Анджелесі був проголошений посадником міста С. Йорті День Української Незалежності з вивішенням українського прапора на ратуші з виконанням українського національного гімну.

Прийняття Блаженнішого Патріярха Йосифа І влітку 1968-го року, організоване Громадським Святочним Комітетом, в якому я мав функцію організаційного референта. На закінчення триденного побуту Блаж.Патріярха відбувся також величавий концерт в одній із найкращих залъ Лос Анджелесу.

Усі тут згадані/як і незгадані/акції, заходи й імпрези були результатом співпраці багатьох українців Лос Анджелесу, а не лише завдяки тільки моїм особистим зусиллям. Згадую ж про них тому, що Ви питаєте про мою в них активну участь або й моє керівництво, за що УКО нагородив мене Грамотою Подяки в 1974 р.

ПИТАННЯ: Що, на Вашу думку, зробило з Вас національно свідомого українця?

ВІДПОВІДЬ: На формування моєї національної свідомости вплинули найперше постави тих, що мене виховували. За релігійне виховання я вдячний найперше своїй другій мамі/перша померла під час I-ої св.війни/, з дому Євгенії Алеськевич/ім"я першої було - Марія Цвях/, а за національне батькові, учителеві й директорові школи в Галичині.

Також професура в українській гімназії в Тернополі на чолі з директором проф.Михайлом Губчаком дбали про формування національного характеру своїх студентів.

Переслідування свідомих українців окупантами, арешти, пацифікації, політичні процеси і засуди українських націоналістів, а серед них часто особистих друзів -

БЛ.П.БАТЬКО Б.ГІРКИ

— усе це закріплювало мою національну свідомість, влилу в мою душу моїм Дорогим бл. п. Батьком.

ПИТАННЯ: Чи не могли б подати деякі дані родинного порядку?

ВІДПОВІДЬ: Народився я 14-го травня 1911-го року в с.Доброводи, повіт Збараж, в родині вчителя й кооператора Александра Гірки і Марії, з дому Цвях. Мама померла 1917-го року, а виховувала нас, чотирьох дітей, друга мама бл.п.Евгенія, з дому Алеськевич.Батько помер у 1973-му році.

Набувати середню освіту я почав у тернопільській гімназії, а після її розв'язання в 1930-му році перенісся до гімназії в Золочеві. Після закінчення гімназії записався в університет, однак польська влада, з якою я мав багато клопотів, покликала мене до війська...

Переживши червону навалу 1939-го року і Другу світову війну/"на возі і під возом"/, був одним із організаторів українського табору в Травстайні, який пізніше перенесено до Ділінгену.

Перед виїздом до Америки одружився з Татяною, з дому Левицька/донька Богдана Левицького, судді з Косова, і Марії, з дому Ілевич/. Дружина здобула освіту в гімназії сестер Василіанок у Львові, а під час німецької окупації навчалась у театральній студії режисера Йосифа Гірняка.

Маємо двох дітей: син Всеволод і донька Калина.

БОГДАН ГІРКА
З ДРУЖИНОЮ ТЕТЯНОЮ

Калина Гірка, що закінчує студії в університеті в Каліфорнії, промовляє на святі Помісности УКЦеркви - 29.X.72

Всеволод Гірка/тут після закінчення "гайскулу"/ закінчив у 1972 р. університетські студії з географії в Юстонському університеті. Тепер студіює архітектуру.

Фрагмент з виставки народного мистецтва - "ОЛЛ НЕЙШЕНС ФЕЙР" - в Лос Анджелесі, Каліф. - 1965 р. Праворуч - Богдан Гірка, голова К-ту.

=====

Ukrainian Organizations in Houston

ПЕРША УКРАЇНЬСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В ТЕКСАСІ

Боман, Техас, 31. жовтня, 1949

День 30. жовтня 1949. став історичною подією в житті Тексаських Українців, бо того дня оснований першу українську організацію в тім найбільшій стейті Злучених Держав

Українців в Тексасі дуже мало: В хліборобськім містечку Бремонд в повіті Робертсон, менше-більше на половині дороги між двома найбільшими містами Техасу: Гюстон і Далас же від около сорока літ кількадесять українських хліборобських родин, які однак **іза браку своєї греко-католицької церкви** підпали під польський вплив тому, що в містечку є польський костел і значна кількість Поляків. Всі ті Українці хожать до польського костела і належать до польських асекураційних товариств. Підписаний їздив там і говорив з ними. Не чисто українські родини з такими назвискими як Турляк, Атаманчук, Тимчишин і інші. Автор цієї дописі не міг вийти в подиву, що не тільки старші між ними, які приїхали там 40 літ тому з Галичини, але **навіть їх сини, доньки і внуки, роджені вже в Бремонді, говорять досі прекрасною українською мовою немовби вчора приїхали з Галичини.** Шкода, що 40 літ тому не оснований там української греко-католицької парохії.

Крім тих Бремондських Українців є в Тексасі тільки од-но-одинокі невелике скупчення Українців, а іменно всього кільканайнять родин, в найбільшій місті Техасу, Гюстоні. Позатим є тільки кілька розпорошених в різних містах одиниць, таких як на примір др. Роман Березович, дентист, в столиці стейту Остін, або як автор цієї дописі, в Бомані. Між горсткою гюстонських Українців є кілька родин, що жиють там, серед американського моря, теж вже около 40 літ, а мимо того заховали не тільки свою мову, але й глибоку любов і привязання до всього, що українське. Це родини з такими назвискими як Балабан, Барабан, Курица, Пинадус, Толонко й інші. Підписаний навязав з ними ширій і дружній контакт негайно по своїм приїзді до Техасу рік тому назад, пізнав їх глибокий патрістизм і піддав їм думку про потребу власної організації. Вони приймали мою думку з ентузіазмом. Завдяки тім прекрасним нашим родинам, як також завдяки горстці новоприбулих скитальців, а передовсім завдяки щирим старанням нашого визначного адвоката і бизнесмена Василя Кори, що живе в Гюстоні около 10 літ, можна було приступити до основания першої української організації в Тексасі.

В неділю, 30. жовтня, 1949, р. зійшлося в салі одного з найкращих гюстонських готелів, іменно Райс, понад 30 Українців з Гюстону, то є всі вище названі родини, всі повонабувши скитатиці, між ними чл. Лідія Поготовко, вдова по замордованім генштапівцями в Варшаві в 1944. році полковнику української армії, а також Віктор Балабан, який є в Америці щойно рік, а вже добився своєю пильною працею, завзятістю і витривалістю з нічого до власного підприємства, в яким zatrudнює кількох, спроваджених ним з Європи наших скитатиців. Як гості, приїхати на ці сходи аж з далекого Нью Орліна, з степів Луїзіана, знаний тамешний бізнесмен Іван Зазуляк і його дружина.

На передсідника зборів вибрано адвоката Василя Кори, а на секретаря скитання Михайла Данилика. Адвокат Кори відкрив сходи спільною молитвою, на голос „Отче Наш“, а відтак передав голос автореві цієї дописі, як головному бесідникові. Підписаний зясував присутним в одногодинній промові konieczність власної організації й потребу на народні цілі, в першу чергу на Український Конгресовий Комітет, як одинокую політичну репрезентацію всіх американських Українців в борбі за ви-

зволєння поневоленого більшовиками українського народу. Відтак промовляли ще Лідія Поготовко, Ольга Желад, Михайло Балабан, Павло Барабан, Іван Зазуляк, Дмитро Курица, Григорій Пиндус, Віктор Балабан, Іван Горохівський і інші. Всі вони горячо поперли заклик головного бесідника до оснування своєї організації та жертв на Український Конгресовий Комітет. По замкненню дискусії ухвалено одноголосно оснувати „Українсько-Американський Клюб в Гюстоні“ і вибрано його першу управу в слідуючій складі: президент: Василь Кори, віцепрезидент: Михайло Балабан, український секретар: Михайло Данилик, англійський секретар: Волтер Барабан, скарбник: Дмитро Курица, жіноча референтка: Лідія Поготовко, голова контрольної комісії: Павло Барабан, члени контрольної комісії: Григорій Пиндус і Михайло Толопко.

Ухвалено теж одноголосно вислати привіт Четвертому Українському Конгресові до Вашингтону, а на праю Українського Конгресового Комітету зібрано 348 доларів (від 30 осіб!) Є це прекрасний вияв патріотизму, ідейности і жертвенности Українсько-Американського Клубу в Гюстоні, сотвореного спільними силами давних і нових українських імігрантів.

Вся українська спільнота в Америці без сумніву радіє, що її найдавніше на полудневий захід ЗДА висунена вітка над Мексиканським заливом організувалася і влучилася в ритм спільної праці і жертвенності. Найцінніші побажання успіху і розвою для цієї першої в Тексасі української організації є в серцях всіх Українців Америки. Наші громади й організації на півночі ЗДА повинні дати вислів тим почуванням, навізуючи з новою організацією дружні зв'язки, щоби привітати її в великій родині організованого українства та заохотити до дальшої так гарно започаткованої праці. Адреса:

**Ukrainian American Club, 4500
Caroline, Houston, Texas.**

Інж. Михайло Тишовницький

Четар Омелен Михайло Тишовницький
11-тиї стрілецький Гарматний Полк
Українська Галицька Армія 1918-1920

Цю статтю про першу українську організацію в Тексасі написав інж. Михайло ТИШОВНИЦЬКИЙ, і вона була видрукувана в газеті "Америка" 4-го листопада 1949-го року.

Про діяльність цього українського патріота на терені стейту Тексас писала багато українська й американська преса. Всі ті матеріяли зібрані в книзі спогадів інж.ТИШОВНИЦЬКОГО п.н. "МОЇ ПАМ'ЯТКИ". Ми ж тут обмежимося лише до згадок про них у короткій формі.

В українській пресі були такі статті самого Тишовницького, як ось про те, як він, прибувши до Америки в 1946-му році з європейської скитальщини, шукав праці за своєю, ще з

дому інженерською професією та як знайшов у Техсасі відповідну посаду./"Шлях", ч.51/

Давши кільканадцять доповідей для американців у різних місцях стеїту, він закликає й інших у статті "Даваймо американцям доповіді про Україну!"/"Америка", 13.III.1971/.

"Тисячі доларів у формі безплатної можливості ширення правди про Україну лежать на вулиці. Нам треба тільки схилитися по них." — так пише інж.О.М.Тишовницький у статті п. н. "Тисячі доларів лежать на вулиці", щоб, на основі власного досвіду, заохотити українців говорити перед американською публікою про Україну. /"Америка", 24.I.1950/.

З огляду на активну діяльність інж.Тишовницького на полі пропаганди українського імени в Техсасі, найбільші українські щоденники — "Свобода" й "Америка" — широко інформували читачів про ту діяльність. Ось деякі заголовки тих інформацій:

"Успіхи нового українського емігранта в Техсасі"— "Свобода", 2.II.1949;

"Країна нагоди" — "Свобода", 2.IV.1949;

"II відчитів про Україну в Техсасі" —

"Свобода", 2.V.1949;

"Відзначення інж.М.Тишовницького" — "Америка", 3I.V.1949;

"Інж.М.Тишовницький одержав "лайнс" —

"Свобода", 3.VI.1949;

"Українець в Техсасі пропагує Україну" —

"Америка", 22.VII.1949;

"Ще один відчит про Україну в Техсасі" —

"Свобода", 27.VII.1949;

"Інж.Тишовницький продовжує свою піонерську роботу в українській справі в Техсасі" —

"Свобода", 20.X.1949, та

багато інш. А в статті "Виходьмо з гетта!"

"Америка" 2I-го жовтня 1949 р. писала:

"...американська преса пише про виступи інж.Тишовницького більше й частіше, ніж, наприклад, в Нью-Йорку, де живе біля 75 тисяч українців..."

Ось деякі репортажі американської преси про виступи інж.М.Тишовницького:

LIONS HEAR ADDRESS BY NATIVE OF UKRAINE, Beaumont Enterprise, Jan. 7, 1949

E. M. TYSCHRONYTSKY TO SPEAK AT LIONS MEET, Beaumont Enterprise, Jan. 15, 1949

UKRAINE PLIGHT TOLD TO LIONS BY NATIVE SON, Beaumont Journal, Jan. 21, 1949

E.M. TYSHOVNYTSKY WILL BE SPEAKER AT OPTIMIST CLUB, Beaumont Journal, Jan. 21, 1949

UKRAINIAN TELLS OF HARDSHIPS IN NATIVE LAND AT MEETING, Beaumont Enterprise, Jan. 25, 1949

PORT NECHES LIONS PLAN CARNIVAL TO BE HELD FEB. 22, Beaumont Enterprise, Jan. 25, 1949

UKRAINIAN REFUGEE TELLS LIONS CLUB OF PLIGHT OF PEOPLE, Port Arthur News, Jan. 23, 1949

UKRAINE NATIVE TO SPEAK IN BEAUMONT, Orange Leader, Jan. 26, 1949

NATIVE OF UKRAINE TO ADDRESS TEXAS PUBLIC EMPLOYEES GROUP, Silsbee Bee, Jan. 27, 1949

EXCHANGE CLUB HEARS TALK BY TYSHOVNYTSKY, Beaumont Journal, Feb. 8, 1949

NATIVE OF UKRAINE TO ADDRESS BROTHERHOOD AT DINNER THURSDAY, Beaumont Enterprise, Feb. 19, 1949

200 HEAR UKRAINIAN TALK AT COMPASSION WEEK CHURCH MEET, Beaumont Enterprise, Feb. 25, 1949

SENATE GROUP TO PASS LAMAR BILL COUSINS PREDICTS (E. M. TYSHOVNYTSKY principal speaker), Beaumont Enterprise, Feb. 26, 1949

RUSSIAN INVINCIBILITY IS MYTH, SAYS FORMER UKRAINIAN OFFICER SPEAKING AT ORANGE ROTARY CLUB MEETING, Beaumont Enterprise, April 18, 1951

LEGION SPEAKER TELLS OF UKRAINE, Beaumont Enterprise, March 29, 1949

UKRAINE NATIVE TO ADDRESS LIFE INSURANCE GROUP, Beaumont Journal, Aug. 18, 1949

UKRAINIAN TO ADDRESS AAUW MEET, Sunday Enterprise, Oct. 16, 1949

NATIVE OF UKRAINE TO ADDRESS LOCAL KIWANIS CLUB, Jasper News Boy, Nov. 24, 1949

та багато інш.

=====

І сьогодні, вже в досить похилому віці, інж. М. Тишовницький не спочиває на лаврах, але переключився на іншу ділянку діяльності, яку він вважає за найпекучішу: боротьба за збереження українства через українські подружжя. Свідомий того, як трудно українським молодим людям знайти собі українську пару на чужині, інж. М. Тишовницький не тільки веде пропаганду проти мішаних подруж, а й практично започаткував акцію допомоги молодим українцям і українкам, заініціювавши центральний осередок "МЕТА", через який молоді люди можуть знайти собі українську пару. Сьогодні по всьому чужому світі є філіяли цієї централі, а сам інж. Тишовницький безупинно закликає світові українські організації проблему збереження і творення українських подруж трактувати як проблему ч. І на чужині.

BRANCH 28 OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOC.

The first attempts at organizing a Texas branch of the Ukrainian National Association were made in 1953 when UNA Councilman Lytwynenko visited Houston. Several days after his arrival a meeting was held in which 20 people declared themselves members of the new branch. For a time all branch duties were carried out by Secretary Olena Telezda who soon resigned. Without any local branch officials the 20 members drifted apart and sent their dues to branches of the UNA in other parts of the country such as Ohio and Nebraska, or to the main office in New York. This situation continued until 1967.

In 1967 another UNA councilman, Dmytro Popadynetz, visited Houston and had conversations with Mr. Victor Balaban, a UNA member since 1953. As a result of these conversations Dr. J. Padoch, Secretary General of the UNA, authorized Victor Balaban to organize a new UNA branch. The branch was organized April 30, 1968. During the first branch meeting eight new members were welcomed in addition to ten of the original 20 members who had become involved with other branches. So, in the beginning, the new Houston branch of the UNA had a total of 18 members. The branch council consisted of Stefania Iskiv, Branch President; Mr. Horan, Treasurer; and Victor Balaban, Financial Secretary. This council operated until 1973 but in fact most of the work was done by the Financial Secretary.

In 1973 new councilmen were elected: Eugene Zablotsky, Branch President; Hans Mykytyn, Vice President; Victor Balaban, Financial Secretary; Martha Uschak, Assistant to the Financial Secretary; and Stefan Schonfield, Treasurer, who soon after the election left for Africa. New Control Committee members were Olena Evans and Yuri Horan.

Today Branch 28 of the UNA, Houston, Texas, consists of 38 members (17 adults and 21 children) who are insured for a total of \$63,000.

In addition to work directly related to the UNA some of the members participate actively in local Ukrainian activities such as collecting for various Ukrainian organizations. In 1975 Martha Uschak collected contributions for the National USA Bicentennial and Centennial of Ukrainians in America Committee which she sent on to the Ukrainian Congress Committee of America in New York.

Branch 28 of the UNA and the Houston branch of Ukrainian Women Association of America worked together in 1971 to celebrate several Ukrainian national holidays in Houston.

Maria Dushnyk, Vice-President of the UNA, visited Houston in June, 1970 where she gave a speech urging greater participation in local organized Ukrainian activities and also encouraging Ukrainians to become members of the UNA. Members of the Houston Ukrainian community were visited in February, 1972 by Myroslav Kalba, UNA councilman, who in only three days successfully recruited ten new members for the Houston UNA branch.

On August 17, 1974 the UNA Houston branch organized a speech for the Ukrainian community by Dr. Yuri Hordynsky, Chief Medical Officer in charge of the Skylab astronauts, who spoke on the lives of astronauts in space and gave a perspective on Man's future role in space.

On the recommendation of Victor Balaban, Houston branch financial secretary, students Martha Uschak and Ihor Bemko received stipends from the UNA for 1975.

28-Й ВІДДІЛ УНСОЮЗУ

Перші спроби організувати Відділ Українського Народного Союзу були зроблені в 1953-му році, коли до Юстону заїхав головний радний інж.Литвиненко. Після кількаденного побуту гол.радного скликано організаційні сходи, на які прибуло 20 осіб. Сходами керував сам радний, а секретарем була панна Олена Телезда. Членами вписалися всі присутні.

Тоді не було вибрано управи Відділу, а всі функції тимчасово виконувала секретарка. Але вона до року зрезигнувала і повідомила Головний Уряд УНС, що не буде збирати вкладок від забезпечених членів. Тоді Гол.Уряд розподілив членів Відділу, приписавши їх до інших союзових Відділів, як Клівленд/Огайо/, Омага/Небраска/, а деякі члени висилали свої вкладки безпосередньо до Головного Уряду в Нью-Йорк.

Така ситуація існувала аж до 1967-го року. У цьому році, восени прибув із Монтреалю головний радний ДМИТРО ПОПАДИНЕЦЬ, з яким Віктор Балабан виїхав до Нью-Йорку на Перший Світовий Конгрес Вільних Українців. Під час їхнього побуту на Сході було порушено справу відділу УНС в Юстоні. На тих нарадах вирішено створити відділ. Секретар Гол. Управи д-р Я.Падох до цієї справи уповноважив Віктора БАЛАБАНА, який є членом УНС від 1953-го року. І такий Відділ організовано заново 30-го квітня 1968 року. Його засновниками були гол.ради Д.Попадинець і В.Балабан.

Дмитро Попадинець

На зборах вписалося 8 нових членів, як також перенесено назад 10-х інших членів, що були перед тим вписані до відділів Клівленду й Омаги. Таким чином відновлений Відділ УНС мав 18 членів. Обрано управу в такому складі: Стефанія ІСЬКІВ - голова, ГОРАН - скарбник і Віктор БАЛАБАН - фінансовий секретар. Ця управа урядувала до 1973-го року, але фактично всю працю виконував фінансовий секретар.

У 1973-му році перевибрано управу Відділу, і вона мала такий склад: Євген ЗАБЛОЦЬКИЙ - голова, Ганс МИКИТИН - заст.гол., Віктор БАЛАБАН - фінансовий секретар та Марта УШАК, що її обрано до помочі фін.секретареві з думкою, щоб пізніше передати їй все фін.секретарство, і Стефан ШОНФІЛЬД - скарбник, який скоро після того виїхав на працю в Африку.

Контрольна Комісія була в такому складі: Олена ЄВАНС і Юрій ГОРАН.

Сьогодні 28-й Відділ УНС в Юстоні має разом 38 членів /з них дорослих - 17 і дітей - 21/ на загальну суму забезпечення 63.000 дол.

Поодинокі члени УНС виконували, крім своїх відділових обов'язків, також обов'язки громадського характеру в ширшому засягові: переводили збірки на ЗУАДК, Визвольний Фонд та ін. У 1975-му році Марта УШАК перевела збірку на Краєвий Комітет 200-річчя Незалежності Америки і 100-річчя Українського поселення, а зібрану суму /бл.90 дол./ переслано до гол. канцелярії УККА.

28-й Відділ Українського Народного Союзу спільно з Відділом Союзу Українок влаштував Свято Героїв /13-го червня 1971-го року/ і Свято Лесі Українки /13-го листопада того ж року/.

У червні 1970-го року відвідала Юстон Марія ДУШНИК, заст. гол.предсідника УНС та на інформаційних зборах вказувала на потребу забезпечення в УНС і закликала громадян до поживавлення громадського життя в Юстоні.

Инж. Мирослав Кальба

У лютому 1972-го року відвідав юстонських українців інж. Мирослав КАЛЬБА. Він пробув в Юстоні лише три дні, але за той короткий час побуту головного радного в Юстоні він приєднав 10 нових членів.

У липні 1972-го року переведено збірку на Фонд Оборони Людських Прав/35 дол./і переслано до Гол.Канцелярії УНС.

17-го серпня 1974 р. Відділ влаштував доповідь д-ра Юрія ГОРДИНСЬКОГО, гол.лікаря для летів "СКАЙЛАБ", на тему: "Життя астронавтів "Скайлабу" і перспективи в ролі людини в міжпланетних просторах".

Д-р Юрій ГОРДИНСЬКИЙ/зліва/на покладі корабля чекає на повернення астронавтів "Скайлабу".

На рекомендацію фін.секр.В.Балабана двоє студентів одержали стипендії на 1975-й рік.

Martha Uschak

Martha, born August 22, 1957 in Houston, Tex., is studying at the University of Houston to become a lab technician. She is active in Ukrainian community organizations in Houston, holding such offices as secretary of the Ukrainian American Social Club, and president of the local SUSTA branch. Martha also belongs to the "No-zhechky" Ukrainian Dance Ensemble. While attending John H. Reagan Senior High School, she was a cheerleader, student council representative, and a member of the Student Advisory Committee, French Club and Booster Club. A member of UNA Branch 28, Martha has been awarded a \$300 scholarship.

Ihor Bemko

Born in Newark, N.J., and currently residing in Houston, Tex., Ihor is a recent graduate of J. Frank Dobie High School. While in high school, Ihor was a member of the National Honor Society, National Mathematics Society, Computer Club, Engineer's Club and the Latin Club. Active in the Boy Scouts of America, he has attained the position of life scout. In the Ukrainian community, Ihor is a member of SUSTA, local church choir and the local Ukrainian Club. Accepted at Texas A.&M. University, Ihor plans to study history and mathematics and someday go into law. A member of UNA Branch 28, Ihor is the recipient of a \$200 scholarship.

REPRESENTATION OF U.C.C.A. IN HOUSTON

One year after my arrival in the United States I became involved in representing the Ukrainian Congress Committee in Houston. My uncle Michael and I first started paying national U.C.C.A. dues in 1949. After my uncle and I had some discussions with other immigrants, especially the active Mr. O. M. TYSHOVNYTSKY, we all decided to become actively involved in the U.C.C.A. The necessity was expressed to send two delegates to the U.C.C.A. congress: Dmytro KURITZA and Vasyl KURIVCHAK. The delegates took with them to the U.C.C.A. congress \$515 in first contributions collected from Ukrainians in Houston. The U.C.C.A. central office in New York was pleasantly surprised that such a small community with no U.C.C.A. branch contributed such a large sum. From then on until 1972 I steadily collected contributions for the U.C.C.A. Just in the period from 1950 to 1959 I collected \$1685 in contributions.

Besides collecting contributions I, as a representative of the U.C.C.A., was also involved in convincing city and state officials to proclaim Jan. 22 as Ukrainian Independence Day. The first City of Houston proclamation of Ukrainian Independence Day took place on the initiative of Michael BALABAN on Jan. 22, 1958. The last city proclamation with the flying of the Ukrainian flag at city hall occurred on my initiative on Jan. 22, 1972.

The first proclamation of Ukrainian Independence Day in the State of Texas took place in 1966 when John Connally was governor and continued until 1970. After 1970 the next governor, Preston Smith, continued the proclamations until the election of the new governor...

--Victor BALABAN

ПРЕДСТАВНИЦТВО УККА В ЮСТОНІ

Після прибуття до Америки/Нью-Йорк/ у лютому 1948-го року я разом із моїм родичем Франком ВІВЧАРОМ відвідав бл.п. МИШУГУ, тодішнього головного редактора "Свободи", якого Ф.Вівчар знав вже довший час. У розмові на актуальні теми була порушена справа переселення залишенців після 2-ої світової війни з Європи до Америки. Редактор Мишуга поставився до тієї справи досить прихильно, а при цьому зазначив, що це справа велика, і потрібно нам усім у цьому напрямку працювати і співпрацювати.

Виїхавши через десять днів на сталий побут до Юстону, я скоро почав одержувати листи з УККА у справі можливостей спровадження залишенців до Юстону, як також у справі активізації українського громадського життя в цьому місті.

У домі мого дядька Михайла я познайомився з давноприбулими українцями і під час наших розмов на теми українського громадського життя вирішено взяти активну участь у праці УККА. У 1949-му році ми з дядьком вплатили наші перші національні датки.

Влітку того ж року приїхав до Юстону інж. О.М.ТИШОВНИЦЬКИЙ, який вже тоді працював у Бімонті як інженер по будівлі шляхів, і в розмові з ним знову була порушена тема співпраці з УККА. Вирішено було скликати більше українців на нараду в тій справі, зокрема в справі Конгресу УККА, що мав відбутися за деякий час. На тій нараді було вирішено вислати двох делегатів на Конгрес — Дмитра КУРІЦУ і Василя КУРІВЧАКА. Тоді ж зібрано для УККА 348 дол., а пізніше доповнено до суми 515 дол. Обидва делегати виїхали на Конгрес і ті гроші передали на працю УККА. Це викликало велике і присмне здивування в Централі, бо ж якийсь там малий Юстон зібрав таку гарну суму... Від цього моменту я по-

чав збирати національні датки щороку. І на підставі статистики УККА, від 1950-го року до 1959-го Юстон зібрав і вислав до Централі 1.685 дол. /Див. "Ми у світлі чисел" С.Шипилявого, 1961 р./.

Як представник-делегат УККА, я займався збіркою національних датків від перших років мого побуту в Америці і до 1972-го року./Див. брошуру "Три декади УККА. 1940 - 1972", стор. 16, Відділи УККА/.

Крім збірок на потреби УККА, я займався й підготовкою національних свят та старався у міському і стейтовому уряді про проголошення Українських Днів.

Перше проголошення Дня Української Незалежності в місті Юстон відбулося 22-го січня 1958-го року за старанням п.Михайла Балабана. Такі проголошування відбувалися щороку, а останнє проголошення - за моїм старанням - відбулося в січні 1972-го року, з вивішенням українського національного прапору.

Перше проголошення Дня Української Незалежності в стейті Тексас відбулося в 1966-му році за губернатора Джана КОННЕЛІ і продовжувалось до 1970-го року. Після того новий губернатор - Престон СМІТ також продовжував проголошення, аж до вибору наступного губернатора...

З рамени делегатури УККА в роках 1949 - 1971 були влаштовані такі імпрези: Свято Української Державности, День 1-го Листопада і Шевченківські Роковини.

/Деякі ілюстрації і фотокопії див. на чергових сторінках./.

=====

Восени 1971 р. троє осіб без порозуміння зі мною, як представником УККА, почали заходи за створення Відділу УККА в Юстоні. Основуючі загальні збори відбулися 24.Х.1971, але перебіг тих зборів і наслідки лише погіршили відносини в громаді...

Віктор БАЛАБАН

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В ЮСТОНІ

- 1961 -

SHEVCHENKO COMMEMORATED IN HOUSTON

Ukrainian children who took part in the concert honoring Taras Shevchenko on the 100th anniversary of his death. The concert was organized recently by the Ukrainian community in Houston, Texas.

ОДНЕ З ПРОГОЛОШЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ
ПОСАДНИКОМ МІСТА КЮСТОН Л. ВЕЛЧОМ.
Навколо посадника: /зліва/ проф. Д. Коколь-
ський, Стефанія Іськів, Ірена Тимняк, Оле-
на Телезда/ зам. Кіхтан/ і Віктор Балабан.
=====

Official Memorandum

By

JOHN CONNALLY

Governor of Texas

AUSTIN, TEXAS

GREETINGS:

January 22, 1968, marks the 51st anniversary of the Proclamation of the Ukrainian National Republic, and the 49th anniversary of the Proclamation of the Act of Union whereby Western Ukraine united with the Ukrainian National Republic to form one, sovereign and independent republic of the Ukrainian people.

For almost three and one-half years the Ukrainians waged a heroic war against Communist Russia in defense of their independence and sovereignty. But this gallant struggle came to a tragic end in 1920 when Communist hordes engulfed Ukraine and subjected it to the rule of the Bolshevik government.

During the subsequent four and one-half decades, the Ukrainian people have never accepted the foreign domination and have continued to wage an unequal struggle for their freedom and national independence.

The United States Congress and our President have recognized the legitimate right and aspiration of the Ukrainian people to national independence in the "Captive Nations Week Resolution" which enumerated Ukraine as one of the captive nations dominated by Communist Russia and entitled to recognition and support from the American people and free men everywhere.

Americans of Ukrainian descent in this State are planning to observe the anniversary of Ukrainian independence in a fitting and solemn manner.

THEREFORE, I, as Governor of Texas, do hereby designate January 22, 1968, as

UKRAINIAN INDEPENDENCE DAY

in Texas, and urge all citizens regardless of their national background, to join in the recognition of this important anniversary.

In official recognition whereof, I hereby affix my

signature this 18th day of Jan., 19 68

John Connally
Governor of Texas

GEORGE BUSH
7TH DISTRICT, TEXAS

WASHINGTON OFFICE,
LONGWORTH HOUSE OFFICE BUILDING

MEMBER
WAYS AND MEANS
COMMITTEE

DISTRICT OFFICE:
FEDERAL OFFICE BUILDING
HOUSTON, TEXAS 77002

Congress of the United States
House of Representatives
Washington, D.C. 20515

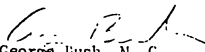
July 1, 1970

Dear Mr. Balaban:

Thank you for your letter of June 10. I'm so pleased that you brought the Ukrainian Independence Day Resolution to my attention. I introduced it yesterday.

It was good to hear from you.

Yours very truly,

George Bush, M. C.

Mr. Victor Balaban
Chairman, Houston Branch of Ukrainian
Congress Committee of America
9135 Airline Drive
Houston, Texas 77037

=====

91ST CONGRESS
2D SESSION

H. RES. 1126

RESOLUTION

Designating January 22 of each year as Ukrainian Independence Day.

By Mr. BUSH

JULY 1, 1970

Referred to the Committee on the Judiciary

Official Memorandum

By

PRESTON SMITH

Governor of Texas

AUSTIN, TEXAS

GREETINGS:

January 22, 1972, marks the 54th anniversary of the Proclamation of the Ukrainian National Republic, and the 53rd anniversary of the Proclamation of the Act of Union whereby Western Ukraine united with the Ukrainian National Republic to form one, sovereign and independent republic of the Ukrainian people.

For almost three and one-half years the Ukrainians waged a heroic war against Communist Russia in defense of their independence and sovereignty. But this gallant struggle came to a tragic end in 1920 when Communist hordes engulfed Ukraine and subjected it to the rule of the Bolshevik government.

The Ukrainian people have never accepted the foreign domination and have continued to wage an unequal struggle for their freedom and national independence.

The United States Congress and our President have recognized the legitimate right and aspiration of the Ukrainian people to national independence in the "Captive Nations Week Resolution" which enumerated Ukraine as one of the captive nations dominated by Communist Russia and entitled to recognition and support from the American people and free men everywhere.

Americans of Ukrainian descent in this State are planning to observe the anniversary of Ukrainian independence in a fitting and solemn manner.

THEREFORE, I, as Governor of Texas, do hereby designate January 22, 1972, as

UKRAINIAN INDEPENDENCE DAY

in Texas, and urge all citizens, regardless of their national background, to join in the recognition of this important anniversary.

In official recognition whereof, I hereby affix my
signature this 10th day of Jan., 1972

Preston Smith
Governor of Texas

С О Ю З У К Р А Ї Н О К

/ І4-й Відділ ім. Незнаної Героїні,
ЮСТОН, Тексас./

Перші кроки до заснування відділу Союзу Українок були зроблені ще в червні 1970-го року, коли п-ні Марія ДУШНИК відвідала українську громаду в цьому місті. У той час п-ні М. Душник була референткою зв'язків Союзу Українок Америки. Під час відвідин Юстону вона мала тут доповідь про працю і завдання УНС і СУА та закликала українок Юстону зорганізуватися і створити відділ СУА.

З ВІДВІДИН П-НІ МАРІЇ ДУШНИК
Зліва направо: Г.Микитин, М.Душник, С.
Іськів, Б.Гірка. Спереду: Роза Микитин.

=====

Mrs. Maria DUSHNYK visiting Ukrainians in
Houston

На заклик п-ні Душник був створений ініціативний комітет, який зайнявся справою підготовки до засновуючих загальних зборів. Не легкі були початки, бо деякі жінки не то, що не хотіли приступити до власної жіночої організації, але ще й виступали проти неї. Не місце тут зупинятися на причинах такого явища, але воно було, тому й згадуємо про те побіжно.

Після довшої підготовки ініціативний комітет таки скликав 10-го січня 1971-го року перші Загальні Збори, що мали місце в приміщеннях Української Католицької Церкви. На прохання голови ініціативного комітету п-ні Юстини УШАК парох о.Дмитро Блажейовський молитвою дав початок Зборам.

На фото: ЧЛЕНИ-ЗАСНОВНИКИ ВІДДІЛУ СОЮЗУ
УКРАЇНОК В ЮСТОНІ, ТЕКСАС.

=====
Founders of the Houston branch of the
Ukrainian Women Assoc. of America

=====

Після молитви п-ні Ушак коротко вказала на потребу української жіночої організації в Юстоні та внесла пропозицію вибрати президію Зборів. До Президії були вибрані такі пані: Стефанія ІСЬКІВ – голова, Ена ВІЛЛЕР-САДОВСЬКА – заст.гол., Ірена ПАВЛОВСЬКА – секретар.

Після короткого обміну думками 12 присутніх жінок вирішили створити Відділ СЧА і підписали заяви про вступ в члени Відділу. На першу каденцію обрано Управу в такому складі: Юстина УШАК — голова, Ена ВІЛЛЕР — заст. гол. і реф. зовн. зв'язків, Олена ЕВАНС — секретар, Ірена ПАВЛОВСЬКА — скарбник.

Контрольна Комісія: Стефанія ІСЬКІВ — голова, Катерина САДОВСЬКА — заст. гол., Ніна КУХНЕВИЧ — член.

Відділ прийняв назву: "Відділ СЧА імени НЕЗНАНОЇ ГЕРОІНИ".

Зорганізоване жіноцтво розгорнуло діяльність. Вже в лютому місяці того ж року перед Великим Постом улаштувало Запусти, приготувавши гарно смачні страви за власні кошти. Присутніх на перших Запустах було понад 30 осіб. Як на таку ще малу юстонську громаду і в зв'язку з щойно створеною організацією, що тільки що почала свою працю, це був не абиякий успіх.

А на сам Великдень, зразу ж після Служби Божої відбулося Спільне Свячене для всієї громади в парохіяльній залі. Присутніх було бл. 120 осіб, а серед них були й чужинці.

=====

Це Спільне Свячене відбулося II-го квітня 1971-го року. А два місяці пізніше, 13-го червня 1971-го року, Відділи СУА й УНС влаштували в церковній залі Свято Героїв.

БОГДАН ГІРКА ВИГОЛОШУЄ ДОПОВІДЬ
НА СВЯТІ ГЕРОІВ 13.VI.1971 р.

Сцена була вдекорована символічною стрілецькою могилою, у стіп якої представники трьох поколінь українців зложили вінок, а присутні вставанням з місць і мовчанкою вшанували поляглих борців за краще завтра українського народу.

Крім доповіді, була дитяча деклямація і спів, підготовлений бл.п. проф. Кокольським. Присутніх на Святі було 40 осіб.

У День Матері відбулися сходи, на яких вшановано найстарших членів Відділу СУА — п-ні ЯКУШІВ і Катерину САДОВСЬКУ. Була перекуска зі скромними подарунками.

13-го листопада 1971-го року відбулися у власній домівці СУ святочні сходи з нагоди 100-річчя від дня народження великої української поетеси Лесі Українки. /Домівку дав безплатно В.Балабан, відомий в Юстоні щедрими пожертвами на народні цілі українець/. Святочну доповідь на Святі Лесі Українки мала п-ні Добрянська. У програмі були деклямації/Ліда Тимняк, Орися Заблоцька/

рецитація/В.Добрянський/ та виступ групи бл. п.проф.Кокольського зі співом під звуки мандолін. Декорацію сцени виконав Богдан Гірка.

БЛ.П.ДМИТРО КОКОЛЬСЬКИЙ ЗІ СВОЇМИ ДОНЬКАМИ ВИСТУПАЄ НА СВЯТІ Л.УКРАЇНКИ В ЮСТОНІ

=====

The late Prof. Dmytro KOKOLSKY performing with his daughters on Lesya Ukrainka Day,

=====

Під час Різдвяних Свят члени Відділу СУ ходили з колядою, зібравши 125 дол. А 8-го січня 1972-го року відбувся традиційний український СВЯТ-ВЕЧІР - з сіном на столах, дідухом і традиційними стравами.

Другі річні Загальні Збори Відділу відбулися в неділю, 28-го лютого 1972-го року у власній домівці. Присутніх було 16 членів.

До президії зборів були вибрані: Юстина УШАК — голова, Олена ЕВАНС — секретар. Після прийняття порядку нарад відбувся звіт управи за останній рік. Серед заходів, що їм зроблено Відділом СУ за той рік, найбільше присвячено увагу збиранню членських вкладок та грошей для покриття зобов'язання су-проти централі СУА, як також для покриття біжучих видатків Відділу.

Серед імпрез, влаштованих Відділом, були сходи́ни в День Матері зі співом дітей "Мно-гая літа!" для матерів та обдарування мате-рів квітами, як також сходи́ни, присвячені батькам, у червні, з перекусом, що їм при-готували жінки-матері. З відчиту було вид-но, що праця Відділу за останній час послаб-ла через неприхильне ставлення окремих осіб серед самих жінок до справи розвитку Відді-лу, як також і самого пароха, який відмовив навіть залу для влаштування святкування...

Чергові Загальні Збори відбулися 31-го березня 1973-го року, на яких обрано нову управу: Олена Еванс — голова, Ена Віллер — заст. гол., Катерина Садовська — скарбник. Контрольна Комісія: Юстина Ушак, Ніна Юхне-вич.

НА ФОТО:

ОЛЕНА ЕВАНС,

секретарка Відділу
СУ протягом двох
років і голова Від-
ділу в 1973 р.

=====

Olena Evans, secretary
of two years and chair-
man in 1973 of Houston
branch of U.W.A.A.

=====

На Зборах було присутніх 14 членів. У цій каденції праця Відділу щораз більш занепадала через деякі інтриги в громаді, а в другій половині року Відділ припинив свою діяльність.

Тут слід окремо згадати, що в 1971-му році при Відділі СУ засновано початкову школу читання і писання для малих дітей і курси українознавства для старших. Учасників курсів було разом 12-14 осіб. Ці курси тривали до кінця 1972-го року, з малими перервами. Вів ті курси Б.Гірка.

Курсанти робили добрі поступи в науці. Діти, що раніше не знали ні однієї літери, після кількомісячного навчання вивчили абетку, могли складати слова та писати під диктант на дошці. На жаль, разом із занепадом праці Відділу припинили свою діяльність і курси. І хоч у такому ювілейному, як це, виданні й не годилося б згадувати про негативні явища в нашій громаді, справа виховання й навчання дітей і молоді занадто важлива і делікатна, щоб не висловити тут жалю з приводу нерозважних дій деяких осіб, що довели до занепаду цю важливу ділянку української праці в громаді та яким, проте, все це не заважає дуже голосно на словах "турбуватися" долею нашої молоді і церкви в чужині...

Та хоч Відділ фактично перестав існувати, голова його, Олена Еванс, і після того тримає зв'язок із централею та в силу своїх можливостей виконує працю за кількох. Від 29-го листопада до 1-го грудня 1974-го року вона брала участь у Конвенції СЮА та сама покрила видатки, зв'язані з поїздкою на ту конвенцію. У відповідь на прохання п-ні М. Душник, вона пов'язалася з п-ні Марусею Бек у справі міжнародної жіночої конференції в Мехіко Ситі і поїхала на ту конференцію, де брала жваву участь в нарадах, а що найголовніше — в голодівці українських жінок. Конференція в Мехіко Ситі була від 18-го червня до 2-го липня 1975-го року.

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ ПІД ЧАС ГОЛОДІВКИ НА МІЖНА-
РОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ЖІНОК У МЕХІКО СІТІ
18.VI. - 2.VII.1975

=====

Hunger strike of Ukrainian women at Me-
xico City conference, 1975

=====

У цій Міжнародній Конференції Жінок з українського боку брало участь 28 жінок – представниць від різних жіночих організацій під проводом п-ні С.Савчук, голови Федерації Українських Жіночих Організацій.

НА ФОТО: УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ ГОЛОДІВКИ В МЕХІКО СИТІ ПІД ЧАС МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЖІНОК /ЧЕРВЕНЬ-ЛИПЕНЬ 1975 Р./, ПРОТЕСТУЮЧИ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК У СОВ.СОЮЗІ.

=====

Ukrainian women at Women's World Congress
in Mexico City protesting persecution of
women in Ukr.S.S.R., June-July 1975

=====

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІАРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦ

Думка про організацію Відділу Т-ва "За патріархальний устрій УКЦеркви" в Юстоні зродилася ще десь у 1970-му році. Але відносно в нашій парафії, з огляду на негативне ставлення до тієї ідеї кількох провідних у парафії людей, не сприяли цьому...

Аж коли вже по всій Америці та в інших країнах українського поселення почали утворюватися такі відділи і Краєва Управа почала закликати громадян-мирян організовано виступати в обороні нашої Церкви, також в Юстоні почалось заснування Відділу Т-ва. На нашого листа з 28-го січня 1975-го року в цій справі вже 30-го січня того ж року організаційний референт Краєвої Управи Т-ва ред. Василь ПАСІЧНЯК уповноважив п-ні Ірену ПОТОЧНЯК, Віктора БАЛАБАНА і Богдана ГІРКУ підготувати основуючі загальні збори. Референт надіслав також усі потрібні матеріали для тієї справи. Згадані особи брали участь у підготовці зборів, які й відбулися 1-го березня 1975-го року.

Збори почалися молитвою п-ні Ірени Поточняк, яка й була разом із Б.Гіркою вибрана до президії Зборів. Присутніх було 23 особи. Там же було зачитано Статут Т-ва і прийнято його до відома. 19 мирян вписалося в члени Відділу Товариства.

З огляду на пізній час, того вечора ще не було обрано керівних органів Відділу Т-ва, і Збори були пересені на іншу суботу, 16-го березня, коли й було обрано керівні органи:

Богдан ГІРКА – голова, Ірена ПОТОЧНЯК – 1-й заст.гол. і секретар, Віктор БАЛАБАН – 2-й заст.гол. і організ.реф. На скарбника був намічений Степан КІХТАН, однак на Зборах він відмовився. У члени Управи був обраний Іван ЗАБЛОЦЬКИЙ.

Контрольна Комісія: Олена БЕМКО, Дарія ВИРЦ

і Ярослав ІЛЬЧИНА. Товариський Суд: інж. Юрій ПОТОЧНЯК, Всеволод ГІРКА і Ігор БЕМКО.

Пізніше ще кооптовано до Контрольної Комісії д-ра Івана БОГАЧЕВСЬКОГО, а до Тов. Суду проф. д-ра Володимира ЖИЛУ.

Ще перед закінченням Зборів орг. реф. Віктор БАЛАБАН пожертвував 100 дол., а Ярослав ІЛЬЧИНА 20 дол. на потреби Відділу Т-ва.

Першою імпрезою, влаштованою Відділом Т-ва "За Патріархат", було Спільне Свячене в залі Віктора Балабана тиждень після Великодня того ж року. Підготовкою імпрези займалися: Ірена ПОТОЧНЯК, Олена ЕВАНС, Віктор БАЛАБАН, Богдан ГІРКА. Присутніх було 6.50 осіб.

Протягом літніх місяців Відділ розсилав матеріяли Кращої Управи Т-ва поштою членам в Юстоні. Приєднано трьох передплатників видань Т-ва.

28-го вересня 1975-го року, на запрошення Управи Відділу, прибув до Юстону організаторний референт Кращої Управи і відп. редактор публікацій Т-ва Василь ПАСТІЧНЯК і мав доповідь у залі УКЦеркви на тему: "Оборона Помісної Української Католицької Церкви і Патріархату".

На закінчення вечора було ухвалено вислати лист-привітання Першому Патріархові УКЦеркви Іх Блаженству ЙОСИФОВІ. І з заявою повної підтримки. Лист схвалено оплесками присутніх.

=====

Зліва: ред. В. ПАСТІЧНЯК,
В. БАЛАБАН, Б. ГІРКА

=====

На Різдво вислано святочну картку на ім'я Патріарха та 100 дол. пожертви від В. Балабана, який покриває також усі інші видатки Відділу Т-ва.

27-го березня 1976-го року відбулися свя-

точні сходи́ни, про які був цей репортаж у "Свободі" з 19-го травня 1976-го року:

Гюстон на пошану Патріярха

В суботу, 27-го березня 1976-го року, заходом Відділу Т-ва за ПУ УКЦеркви в Гюстоні, Тексас, Святочними Сходинами відсвятковано День Народження Блаженнішого Патріярха Йосифа І-го. Святочні Сходи́ни відбулися в залі УКЦеркви з короткою програмою, на тлі гарно удекорованої сцени. На головній стіні виднів образ Ювілята прикрашений вишиваним рушником, нижче й по боках — ювілейні дати. Над образом висів тризуб.

Святочні Сходи́ни відкрив голова Відділу Т-ва, Богдан Гірка, привітавши присутніх, а хор УКЦеркви молитвою „Отче Наці“, розпочав імпрезу. Змістовну доповідь про Духового Велетня і Мученика за Помісну УКЦеркву і український нарід, вголосив д-р Іван Богачевський. В доповіді він подав ряд подій зі життя Блаженнішого.

Доповідь прелегент закінчив внеском многолітвія

патріярхові, що його церковний хор відспівав.

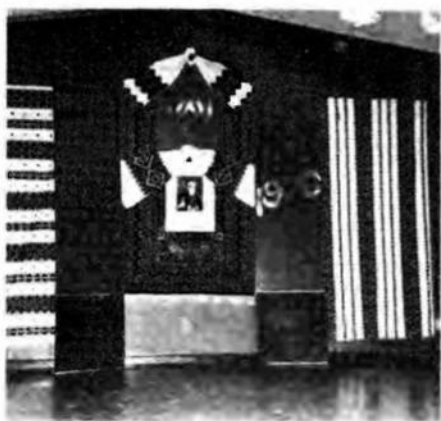
Марта Шаран зі Сиракуз, студентка журналістики і гри на фортепіані, з Форт Ворт, Тексас, відрецитувала „Слово“ маестра Йосифа Гірниака і молитву „Отче Наш“ поетеси Зої Когут. Вона виконала цю рецитацію з прекрасною дикцією. Хоча роджечка в Америці, володіє чистою українською мовою. Українська спільнота може бути горда з цього роду молоді, як Марта.

На закінчення церковний хор відспівав „Божє Великий“.

Над підготовкою імпрези працювало лише дві особи, Богдан Гірка і Віктор Балабан, докладаючи зусиль щоби гідно відсвяткувати цей небуденний Ювілей. Всі видавки зв'язані з імпрезою покрив член управи і за це йому велике спасибі.

М. Л.

Голова Відділу Т-ва брав участь у 2-му Загальному 3-тій Делегатів УПСО /Українського Патріярхального Світового Об'єднання/ за Єдність Церкви і Народу — 4-го і 5-го серпня в Конгресі Мирян, для участі в 4І-му Міжнародному Евхаристійному Конгресі під гаслом: "Голод Евхаристії в Україні". /Б.Гірка/

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ В ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ БЛ. ПАТРІЯРХА
ЙОСИФА І.

НА СЦЕНІ, УДЕКОРОВАНІЙ п.п Б.ГІРКОЮ і В.БАЛАБА-
НОМ У ЧЕСТЬ ПАТРІЯРХА ВИСТУПАЄ З РЕЦИТАЦІЯМИ МАРТА
ШАРАН ІЗ СИРАКУЗ.

ВНИЗУ: ЦЕРКОВНИЙ ХОР ПІД КЕР.п-ні РОЗИ КОБАК
ВИСТУПАЄ НА СВЯТІ В ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ БЛ.ПАТРІЯРХА.

ВІДДІЛ "ПРОВІДІННЯ"

До 1969-го року відділу "Провидіння" в Юстоні не було. Одиноким членом "Провидіння" був парох УКЦеркви о.д-р Дмитро Блажейовський.

У 1969-му році прибув до Юстону організаційний референт "Провидіння" д-р Ярослав Бернадин і протягом кількох днів приєднав 7 членів та створив малий Відділ з головою о. Д.Блажейовським і секретарем інж. Л.Бемком. Але за якийсь час п.Бемко перестав виконувати обов'язки секретаря, а о.д-р Блажейовський виїхав з Юстону до Риму/1973 р./, а всі функції в Відділі "Провидіння" перебрала пані Ольга Комптон-Балабан, яка й до сьогодні займається Відділом.

/Б.Г./

=====

КОМІТЕТ 200-РІЧЧЯ ЗСА і 100-РІЧЧЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Однією з останньо заснованих організацій в Юстоні був Комітет для відзначення 200-річчя Незалежності Америки і 100-річчя українського поселення в цій країні. З рамени Відділу УЖКА були скликані ширші сходи 27-го квітня 1975-го року, на яких було намічено вибрати Діловий Комітет: п-ні Кусик для збирання матеріалів про українських поселенців і п.п. М.Данилик і В.Полевчак для підготовки чергових сходів. Але засідання було скликане аж 2-го листопада, на якому, проте, не вибрано знову Ділового К-ту, а лише вирішено вислати листа до міського Комітету 200-річчя Незалежності Америки з повідомленням участі й українців у тих святкуваннях.

Не обрано Ділового К-ту і 7-го листопада на засіданні, що відбулося в помешканні п.М. Данилика, і вирішено було відкласти наради в цій справі до часу узгодження різних пи-

тань учасниками нарад.

Нарешті, 16-го листопада 1975-го року відбулося засідання в приміщеннях п.Віктора Балабана, яким керував інж.Лев Бемко. На цьому засіданні обрано Діловий Комітет у такому складі: інж.В.ПОЛЕВЧАК - голова та зв'язковий з американськими урядовцями, Б.ГІРКА - реф. внутр.справ, Марта УШАК - секретар, Я.ІЛЬЧИНА - фінанси і В.БАЛАБАН - збірка матеріалів про українських поселенців у Техасі. Крім того, обрано також підкомітети, які мали б турбуватися в різних ділянках: О.ДАНИЛИК - хор, В.ПОЛЕВЧАК і Марта УШАК - танці, Дарія БИРД - печива, Анна ПОЛЕВЧАК - кераміка і вишивки, п.ТУЛИК - скульптура, Я.ІЛЬЧИНА - справи паради в місті.

Чергове засідання Комітету відбулося десь у половині лютого, і від того часу не було більше ніякої чутки про працю Комітету...

Перших кілька виступів відбулося з рамени Ділового К-ту, решта були з рамени Українсько-Американського Культурного і Громадського Клубу.

Спочатку Діловий К-т зголосив свою участь у міській параді 3-го липня 1976-го року, але за кілька днів перед святочною подією стало відомо, що українці участі не братимуть. Тоді два члени Ділового Комітету на швидку руку заініціювали підготовку української участі в параді, що й відбулося досить імпозантно: в параді їхало три авта, на передньому з них їхав парох о.В.ВЕРБИЦЬКИЙ/на тлі образу Божої Матері і національних прапорів/, а за ним два вантажні авта, прикрашені вишивками. Старша молодь була в народних строях, а між ними був і бандурист. Над ними великий напис: "БОЖЕ, БЛАГОСЛОВИ АМЕРИКУ В ЇЇ 200-РІЧЧЯ І УКРАЇНУ!" На другому, також прикрашеному, авті - жінка в народному строї серед малої дітвори. Публіка ентузіастично вітала українську участь, а міський комітет прислав подяку з признанням. Ініціаторами української участі в параді були два члени Ділового К-ту, заходами яких вийшла й ця книга. /Б.Г./

Українці на параді 200-річчя Америки
в Юстоні, Тексас - 3-го липня 1976 р.

Noteworthy Ukrainians

ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ ТЕКСАСУ

Одним із найвизначніших українців у Техасі треба вважати, безперечно, д-ра ЛЕОНТІЯ ЛЮДОМИРА ДМОХОВСЬКОГО. Подаємо статтю про нього пера д-ра Володимира ГОРДИНСЬКОГО з "Лікарського Вісника"/ч. 2/73/. Квітень, 1974/, як також деякі дані англійською мовою.

Д-р Володимир Гординський

Д-р Леонтій Людомир Дмоховський

В 65-ліття відомого вченого кілька даних про його дослід.

Науковці з різних ділянок медицини, біології, біохемії та біофізики посилено працюють над розв'язкою питання походження рака. Кожний із них може похвалитися більшими чи меншими досягненнями своїх дослідів у тих ділянках, однак донедавна ніхто не вийшов поза спекулятивні теорії. В 1955 році д-р Леонтій Дмоховський опублікував висліди своїх морфологічних спостережень над левкемією мишей і його праця викликала міжнародний відгос. Були голоси признання і захоплення, але й були погляди скептичні. Однак факти говорили самі за себе. Д-р Л. Дмоховський довів у фільтратах злосливих клітин мишачої левкемії присутність вірусних частинок типу „С”. Тим фільтратом з вірусами він заражував інші миші і передавав їм левкемію, і в тій левкемії довів присутність тих самих вірусних частинок. Іншими словами, він морфологічно

описав вірусу левкемії і доказав, що ті вірусні частинки спричиняють левкемію у мишей. 1956 року д-р Л. Дмоховський зауважив, що хворі на левкемію, мають у своїх клітинах подібні частинки, як вірус у мишей. Дальші досліді dokonані на щурах, котах, хом'яках і мавпах виявили віруси подібні до вірусів левкемії мишей.

Д-р Л. Дмоховський рівнож був першим ученим, що довів присутність характеристичних вірусних частинок у клітинах рака грудей у мишей з 1953 році і морфологічно подібних вірусів у клітинах рака грудей у жінок у 1968 році.

Віруси є внутрішноклітинні нуклеопротейди, які мають переважно один тип нуклеїнової кислоти РНК або ДНК. Вони розмножуються зі своєї власної генетичної матерії, але їх ензимологічна система відмінна. Деяких ензимів вони не мають, зате мають ензими, яких немає в клітинах. Так ракозбудні віруси мають, як інтегральну частину їх будови, ензим, який названо РНК керована ДНК полімераза, або зворотна транскриптаза. Крім того ракозбудні віруси мають такі ензими: ДНК керована ДНК полімераза, ДНК лігаза, егзонуклеаза, ендонуклеаза, нуклеосидна трифосфатна фосфотрансфераза і білкова кіназа. Ці відкриття почали поволі з'ясовувати спосіб дії ракозбудних вірусів і деяких процесів, які допроваджували до трансформації клітин заражених вірусом і їх переміну на злоякісні клітини. Дальше зауважено, що зараження клітин є залежне від різних чинників, які також можуть проходити вертикально від батьків до зародку через пляценту, сперму, яйце або молоко.

Д-р Л. Дмоховський звернув особливу увагу на віруси РНК опухів, які мор-

фологічно мають назву типу „В” і типу „С” вірусних частинок. Було доказано, що вірусні частинки типу „С” спричиняють левкемію мишей і котів та різного роду злосливі опухи в інших тварин. Вірусні частинки типу „В” є спричинником рака грудей у мишей і, правдоподібно, у людей.

Останніх 15 літ д-р Л. Дмоховський працював над відношенням РНК вірусів до рака людини. Його дослідні виказали наявність частинок, що подібні до РНК вірусів тварин у пацієнтів хворих на левкемію, лімфому, саркому, злоякісні недуги костей і рака грудей. Розуміється, що ще багато питань залишається нерозв'язаними, а сама дія вірусних частинок ще не висвітлена.

Тому, що на людях не можна доконувати дослідів розвитку рака, вся праця спрямована на клітинні посіви людських тканин. Такі клітини можна вдержати при житті дуже довго. Однак вирощування вірусів на таких посівах не вдавалося. Але випадком у хлопця хворого на лімфому, в десятому поколінні культури його клітин зауважено зміни. Під електронним мікроскопом ті клітини були повні левкемічних вірусів. У короткому часі той хлопець помер на вітряну віспу. Є підстави думати, що присутність вірусів вітряної віспи сприяла ростові левкемічних вірусів.

Методи дослідів над тваринами використано в розшуках вірусів різного роду злоякісних захворювань у людини. Морфологічні пошуки виказали вірусоподібні частинки в новотворах людини, схожі на вірусів, що спричиняють злоякісність у тварин. Імунологічні проби виявили антитіла до клітин таких новотворів, як лімфома Буркіта, а біохе-

мічні аналізи виявили наявність характеристичних ензимів. При допомозі різних тваринних систем стало можливим з'ясувати ряд питань пов'язаних з відношенням вірусу до рака людини. Поволі збираються докази, які вказують на наявність вірусної генетичної інформації в ряді типів новотворів людини.

Понад 30 літ д-р Л. Дмоховський працював над тим, щоб переломити недовір'я вчених до вірусного походження рака тварин. Тепер це вже загально прийнятий факт. У своїх працях д-р Л. Дмоховський навів багато доказів подібності ракових процесів у тварин і людей. Не зважаючи на це, він дуже обережно заявляє „що сьогодні ми можемо дивитися із вдослєнням на стан доказів вірусних чинників рака людини, включно з раком грудної залози“, і далше додає, „що докази, які маємо сьогодні, далекі від того, щоб бути вирішальними що до ролі вірусу або вірусів у виникненню рака людини включно з раком грудної залози. Однак вони (ті докази) є найбільш заохочуючими для продовжування дослідів над вірусним чинником постання рака грудей як і інших родів злoякісних процесів у людини.”

Споглядаючи на дослідну працю д-ра Л. Дмоховського, можна сказати, що в безнадії ракового питання він був одним з перших. який довів вірусову етіологію злoякісних процесів і своїми дослідями дав людству оправдану надію на розв'язку тієї жaхливої проблеми.

КОРОТКА БІОГРАФІЯ

Д-ра Л.Л.Дмоховського

Д-р Леонтій Людомир Дмоховський народився в Тернополі 1 липня 1909 р. Середню школу закінчив у Перемишлі, а медичні студії у Львові. В 1935-1937 році він працював над проблемою рака у дослідній станиці проф. Гіршфельда у Варшаві. 1937 року одержав диплом доктора медицини у варшавській медичній школі. 1938 року переїхав до Англії, де спочатку працював в Королівським Інституті Дослідів над Раком у Лондоні, а 1946 року одержав катедру в Медичній Академії в Лідс. 1947 року здобув докторат філософії на університеті в Лідс. 1951 року його запрошено з серією викладів до університетів в ЗСА, куди він

у 1953 р. переїхав на постійне поселення. Спочатку він працював, як професор у Колумбійському Університеті в Нью Йорку, а згодом був запрошений до Гюстону (Тексас), де до тепер є професором вірології і керівником відділу вірології Тексаського Університету і лікарні М. Д. Андерсона та Ракового Інституту. Він автор або співавтор понад 400 наукових праць. Він є членом Українського Лікарського Товариства і дійсним або почесним членом багатьох американських і міжнародних наукових товариств та одержав багато нагород за свою працю над раком.

Д-р Леонтій Дмоховський походить із старого українського роду. Його прадід о. Матвій Дмоховський був парохом церкви села Осердова на Підкарпатті. Його дід о. Теофіль Дмоховський був катедральним сотрудником церкви в Перемишлі. Батько д-ра Л. Дмоховського Роман, судовий радник у Відні, Станиславові та Перемишлі, а на емеритурі адвокат у Перемишлі, жонатий з Людмилою Лазуркевич, дочкою священика, помер 23 грудня 1945 р. у Перемишлі.

Тепер різні національності вважають д-ра Л. Дмоховського за свого. В цьому є чимало правди, він бо своїми відкриттями, так як О. Архипенко, переріс національні межі і його досягнення є власністю всього людства.

SUMMARY

Dr. Leon Dmochowski was the first to prove both the presence of characteristic viral particles in Mammary Cancer cells of mice in 1953 and Morphologically similar viruses in Human Breast cancer in 1968. He is the author, or co-author, of over 400 scientific publications and a pioneer in proving viral etiology of malignant processes in man. In his research, he demonstrated the similarity of viral information in human neoplasms to corresponding tumors of animals.

Dr. Dmochowski is a Fellow Member or Honorary Member of many scientific societies and recipient of many awards for his research on cancer.

Dr. Dmochowski, descendant of a distinguished Ukrainian family, was born on July 1, 1909, in Ternopil, Ukraine. He completed Medical School in Lviv, and received his M. D. Degree in Warsaw, Poland, in 1937. From 1938 he worked on cancer research in London, England. In 1946 he was Professor in the Academy of Medicine in Leeds, England, and in 1947 he received his Ph. D. Degree at the University of Leeds, England.

In 1951, Dr. Dmochowski was invited to present a series of lectures at various American Universities, and by 1953 he became a permanent resident of the U.S.A. At first he was a Professor at Columbia University in New York, and shortly after he was invited to the University of Texas, M. D. Anderson Hospital and Tumor Institute at Houston, where he is now Professor of Virology and Head of the Department of Virology and Cancer Research.

Dr. Jerry R. Hordinsky, Houston, Texas, American of Ukrainian descent the guest of honor before the annual dinner of the Ukrainian Professional Societies of Canada and the United States at the Sheraton-Brock Hotel, Niagara Falls, Canada, on Saturday, May 18, 1974 at 6:30 p.m.

DR. LEON DMOCHOWSKI, descendant of a distinguished Ukrainian family, is an internationally recognized authority in virology and cancer research.

ПРОФ. Д-Р В. ЖИЛА ЗОРГАНІЗУВАВ ПЕРШУ КОНФЕРЕНЦІЮ ЕТНІЧНИХ ЛІТЕРАТУР АМЕРИКИ

Лабак, Тексас (Д. М. Штогрин). — „Ми з великою сатисфакцією стверджуємо, що ця конференція, являється не лише важливою подією у розвитку американської літератури, але милевим стовпом на шляху розвою американської культури взагалі. Після здобуття державности, ми були зайняті працею у стабілізації нашого господарського життя, економічного добробуту та технічних досягнень, як рівнож, посередньо і безпосередньо, пережили ряд воєнних хуртовин і може й тому не змогли ще були звернути уваги на підставі джерела нашої культури, в якій етнічні спільноти нашої держави відіграли й відіграють більше ніж важливу роль. Ця Конференція без сумніву є поважним початком наукових студій у цьому напрямку". Такими приблизно словами проф. Лоренс Л. Грейвс, декан Коледжу мистецтв і наук Тексаського Стейтового Університету в Лабак закрав цю оригінальну наукову імпрезу, що відбувалась в тому ж університеті в дні від 22 до 31 січня 1976 року.

Проф. д-р Вол. Жила

Конференцію, що проходила під загальною темою „Етнічні літератури від 1766: Багато голосів Америки”, зорганізував, як свій дев'ятий річний симпозіум, Міждепартаментальний Комітет Порівняльних Літератур Тексаського Стейтового Університету під проводом проф. д-ра Володимира Жили і уфундувала її відома американська фундація „Нешенел Ендавмент фор Гюманітіс”. Фактично дійсним організатором і душею Конференції був наш вче-

ний, який почав її підготовку ще в 1973 році.

В Конференції взяли участь понад 120 запрошених доповідачів і дискусантів з різних університетів ЗСА та інших країн і під час її нарад прочитано і продискутовано 29 доповідей, які наświetлювали розвиток літератур головніших етнічних спільнот Америки під історично-критичним оглядом, або характеризували окремі аспекти і творчість їхніх головних представників. Мені припала честь говорити про українську літературу в ЗСА. У своїй доповіді я старався подати характеристику творчості українських авторів в ЗСА, починаючи від 1890-х років, поділяючи цей огляд на чотири окремі періоди. При цьому присвятив окрему увагу творчості українських письменників та-праців наших літературознавців повсякного періоду, зокрема головних представників Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово” та Ньюйоркської Групи, характеризуючи їх літературними напрямками і методами літературної критики.

У відміну від інших наукових та професійних конференцій, проф. В. Жила організував цю Конференцію в той спосіб, що кожна заступлена етнічна література представляла собою окрему сесію, яка складалась з головної доповіді,

завваг і доповнень трьох підготовлених в матеріалі дискусантів та ряду запитів і коментарів публіки, на які загальну відповідь подавав головний доповідач у своєму заключному слові. Таким чином питання кожної обговорюваної етнічної літератури представляло собою окрему заокруглену цілість. З другого боку, завдяки винятковій популярності нашого вченого та великій пошані, якою він втішається у цій, до речі, одній з найбільших високих шкіл ЗСА та в американських літературознавчих колах, Конференція мала, крім суто наукового, вельми святочний характер. Фактично протягом цілого тижня в часі відбуття Конференції буквально весь університет стояв під її знаком. В університетському музеї заходами проф. Жили і його Комітету була влаштована виставка монографічних і періодичних видань етнічних літератур, що їх прислали дотичні доповідачі. Український відділ в цій виставці, що тривала від 15-го до 31-го січня, включав 38 репрезентативних видань, зокрема тих, що своїм змістом відносились до цієї країни; з серійних видань у виставці були заступлені такі видання, як „Слово”, „Нові Поезії”, „Терем”, „Київ”, „Український кварталник” та „Овид” і видання УВАН та НТШ. Знову праці головних доповідачів Кон-

ференції були виставлені в університетській бібліотеці та книгарні через два тижні. Радіові й телевізійні станції цього 180-тисячного міста, крім щоденних вісток з нарад Конференції, подали шість інтерв'ю з проф. Жилою та два інтерв'ю з іншими професорами Тексаського Стейтового Університету і окремими доповідачами. Крім цього проф. Жила подав обширний огляд про етнічні літератури та першу Конференцію, присвячену цьому питанню в його інтерв'ю з Голосом Америки. Знову вечорами після денних нарад відбулись три окремі імпрези, присвячені Конференції, у виконанні університетських — балету, театру і симфонічної оркестри. Слід підкреслити ще й те, що до активної участі в Конференції проф. Жила заангажував визначних професорів і керівні чинники Тексаського Стейтового Університету з його президентом на чолі. Більшість з них були головами окремих сесій, або дискусантами поодиноких доповідей, чи промовцями спільних обідів. Наприклад, Головою сесії Української Літератури був проф. Томас А. Лангфорд, заступник декана нижчих курсів („Грейджуейт скул"), а дискусантами — професори: Вендел М. Ейкок, Джек Д. Вейгес і В. Жила. Учасниками сесій звичайно було також пова-

жне число студентів старших курсів і особи міської еліти з Лабак.

Із слов'янських літератур в ЗСА були заступлені доповідями майже всі за винятком словацької і сербської (останній присвячено досить широку дискусію). Про етнічні літератури в Канаді інформував присутніх д-р Олександр Малицький, професор Університету в Калгарі та ректор „Канедієн Етнік Стадіс", зупиняючись зокрема над українською літературою в тій країні.

Найкращу, на мою думку, оцінку цієї оригінальної наукової імпрези, подав доповідач про португальську літературу в ЗСА, д-р Франсіс М. Роджерс, професор романських мов і літератур у Гарварді, який, висловлюючи думку всіх позамісцевих учасників, зложив прилюдне признання керівним органам Тексаського Університету і зокрема проф. Володимирі Жилі за сміливий почин у взірцевій організації та проведенні цієї наскрізь оригінальної наукової Конференції, яка стала не лише поважним початком серйозних студій підставових складових частин американської літератури й культури, але вказала певний напрям студій етнічних літератур в американських високих школах, включно з Гарвардом, в якому до речі, довголітні

заходи проф. Роджерса ввести курс канадсько - французької літератури ще й досі не увінчались успіхом. Такі ж признання та вислови подяки зложили проф. В. Жили усі доповідачі під час своїх доповідей та в часі спеціального прийняття в домі п-ва Жил, яке відбулось після закінчення нарад. На цьому місці слід відмітити, що цей гостинний дім був фактичним центром цілого комплексу Конференції і всі деталі організаційного порядку полагались власне тут під час щоденних обідів для окремих доповідачів, особливо приятелів проф. Жили і його родини, яка у великій мірі причинилась до успіху цілої імпрези. І навіть під час згаданого прийняття, яке через спізнене закінчення Конференції відбулось

пізно вночі 31 січня, дружина і дочка проф. Жили знайшли нагоду, щоб запросити гостей своєю багатою колекцією українського народного мистецтва, довкола якої зав'язалась була дискусія на тему української етнічної спільноти в ЗСА і даліше української культури в загальному.

Будучи учасником майже всіх сесій Конференції, я на підставі прослуханих доповідей мав нагоду порівняти розвиток тих же літератур з розвитком української літератури в цій країні, у чому з гордістю прийшов до висновку, що творчість українських письменників і праці українських літературознавців стоять у перших рядах цього культурного процесу в Америці.

СВОБОДА, СЕРЕДА, 21-го КВІТНЯ 1976

У БІОГРАФІЧНОМУ ДОВІДНИКУ п.н. "УКРАЇНЦІ В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ", ЩО ВИЙШОВ У 1975 РОЦІ /Гол.Ред. - Дмитро М. ШТОГРИН, 424 стор./ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ, Є ТАКІ ДАНІ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕЯКИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕКСАСІ/в абетковому порядку/:

UKRAINIANS IN NORTH AMERICA

TEXAS

BILAN, Victor M., educator, b. Vodnyky, Ukraine, June 6, 1922. s. Michael & Anna (Shkawritko) B. m. Elisabeth Matushewsky, 1958; daughters—Monika, Martha, Christina, Larissa, US citizen 1956. Dipl. Forstwirt, Univ. of Munich, 1949; M.S., Duke Univ., 1954; D.F., 1957; Recip., Ford Found. scholarship; Duke Univ. scholar., fell. & res. assistantship; Nat. Sci. Found. travel grants, Austria, 1961; France & Yugoslavia, 1956, Germany 1967, res. grants, 1962-66, also res. grants from USDA and private industry; Achievement awards from Texas Forestry Assn., 1971, Stephen F. Austin State Univ., 1971, 72, a.o. Res. asst., Duke Univ., 1954-57, on faculty, Stephen F. Austin State Univ., 1957-; prof. of forest ecology & tree physiology, 1967-; elected distinguished prof., 1973. Memb: Am. Inst. of Biolog. Sci.; Ecolog. Soc. of Am. Foresters; Texas Forestry Assn.; E. Texas Ger. Am. Club. Author, Root Development of Loblolly Pine Seedlings in Modified Environments, SFA State Univ., 1960; co-auth.: Forest Fertilization, Theory & Practice, T.V.A., Muscle Shoals, 1968; Mycorrhizae, Washington, D.C., 1971; also contrib. to "Forest Science," "J. of Forestry," "Agronomy J." a.o. publs. in field. Lang: Ukr, Pol, Ger, Rus. List in: WWAE, AMS; PS; OEA; ISD. Add: SFA, Box 6109, Nacogdoches, Texas 75961

BLAZEJOWSKY, Dmytro, clergyman; b. Wyslik, Ukraine, Aug. 21, 1910; s. Teodor & Anna (Sopinka) B.; US citizen 1953. Grad. Peremyshl Theol. Seminary, 1939; S.T.D., Pontif. Univ. f. Expansion of Faith, Rome, 1942; H.E.D., church history, Gregorian Univ., 1946; ordained Ukr. Cath. priest, 1939. Pastoral duties in parishes of Ukr. Cath. Ch. Metropolia in U.S., 1948. Author: De Potestate Metropolitanum

Kioviensium in Clerum Regularem, 1595-1805, Rome, 1973; The Ukranian and Armenian Pontifical Seminary of Lviv, 1665-1784, Rome 1974. Lang: Ukr, Pol, Ger, It. Add: 10 Gregory Ct., Elmwood Park, N.J. 07407

BOHACHEVSKY, Roman Stephan, librarian; b. Lviv, Ukraine, Jan. 9, 1942; s. John A. & Irene (Sawka) B.; m. Anja Gerke, 1965; children—Nikolai, Irina, Cyril; US citizen 1954. Attended Creighton Univ., 1959-62, B.A., Univ. of Houston, 1967; M.L.S., North Texas State Univ., 1970; recipient NEA Title II-B fellowship. Reference librarian, Houston Public Library 1967-68; branch librarian, 1969-71; director, Pasadena Public Library, 1971-. Memb: Texas Libr. Assn.; Southwest Libr. Assn.; ALA; Ukr. Libr. Assn. of Am.; Rotary International; Texas Municipal Lg. Lang: Ukr, Ger. Add: 2505 Dewberry Lane, Pasadena, Texas 77502

DMOCHOWSKI, Leon Ludomir, physician, scientist; b. Ternopii, Ukraine, July 1, 1909; s. Roman & Ludmila (Lazurkiewicz) D.; m. Sheila Bessie Jurdon, 1950; son—Roger Roman; US citizen, 1959. M.B., Ch.B., Univ. of Lviv, 1933; M.D., Univ. of Warsaw, 1937; Ph.D., Univ. of Leeds, Eng., 1949. Recip: fellow. Potocki Found. Invest. Cancer, 1936-38; travelling fellow. Potocki Found, Imp. Cancer Res. Fund, London, 1938-39. House physician & surgeon, clinics, Univ. of Lviv, 1934-35; asst., dept. bact. & exp. med., State Inst. of Hyg., Warsaw, 1935-38; res., Imp. Cancer Res. Fund, London, 1939-46; Milligan asst., dept. exp. path. & cancer res., School of Med., Univ. of Leeds, 1946-49; lect., exp. path., 1949-50; reader in cancer res., 1950-54; vis. assoc. prof., microbiol., Coll. of Physicians & Dent., Univ. of Tex., 1954-

55; cons., M.D. Anderson Hosp. & Tumor Inst., 1954-55; prof., exp. path., Postgrad. Sch. of Med., 1955; virol. div. of cont. educ., Grad. Sch. of Biomed. Sci., 1965; prof. virol. & head dept., Hosp. & Inst., 1966; chief virol. & electron micros, 1955-65, acting head dept. of virol., 1965-66; clin. prof., Baylor Univ., 1955; distinguished lecturer., Med. Coll., Ga., 1966; adv. UN Relief & Rehab. Admin., 1949-55. Hon. Memb: Latin Am. Cong. of Cancer, 1967; Chilean Soc. of Cancerology; fellow: Geront. Soc.; Am. Acad. of Microbiol.; N.Y. Acad. of Sci.; Royal Soc. of Med.; Royal Soc. of Tropical Med. & Hyg.; memb: Leukemia Soc., memb. nat. med. & sci. adv. comt., 1966-70, nat. bd. of trustees, 1966; Brit. Soc. of Gen. Microbiol.; Electron & Micros. Soc. of Am.; Am. Assn. of Cancer Res., past pres. S.W. br.; Soc. Exp. Biol. & Med.; Am. Soc. of Microbiol.; Am. Med. Writers' Assn.; Am. Assn. of Med. Cols; Path. Soc. of Gr. Brit. & Ireland; A.A.A.S.; Soc. of Exptl. Biol. & Med.; Pan-Am. Cancer Cytology Soc.; diplomate, virol. & pub. health, Am. Bd. of Med. Microbiol., 1964. Contrib. chapters to: *Advances in Cancer Research*, 1953; *Cancer*, 1957; *Diseases of Poultry*, 1959, 1969; *The Book of Health*, 1963, a.o.; author, over 450 articles in immunology & serology of tumors, endocrinology, genetics, virology, electron microscope of cancer cells & viruses. Lang: Ukr, Pol, Ger, Frn. Cited in Ukraine; *A Concise Encyclopaedia*, vol. 2. List in: AMS; AMWS; DIB; WWWS. Add: Dept. of Virology, University of Texas, System Cancer Center, M.D. Anderson Hospital & Tumor Institute, 6723 Bertner Dr., Houston, Texas 77025

FEDOROWICH, Michael William, clergyman; b. Mahonoy Plane, Pa., Jan. 19, 1930; s. Michael & Anastasia (Wolos) F.; B.A., St. Basil's Coll., Stamford, Conn., 1951; S.T.L., Cath. Univ. of Am., 1955; ordained Ukr. Cath. priest, 1955; present rank: Msgr. Pastor Ukr. Cath. parishes, Ansonia, Conn.; Hartford, Conn.; Phila., Pa.; Houston, Tex.; Perth Amboy, Pa., 1955-62; founder, St. Pius X. Ch., Houston, Tex., 1957; rector, Imm. Conception Cathedral, Phila., 1962; Chancellor of Phila. Ukr. Cath. Archeparchy, 1966. Memb: Canon Law Soc. of Am. Editor, "The Way" for three years. Lang: Ukr. Add: 816 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123

HORDINSKY, Jerry Roman, physician; b. Kalush, Ukraine, Aug. 3, 1942; US citizen. B.Med., Univ. of N. Dakota, 1965; M.D., Northwestern Univ., 1967; M.A. indus. health & aerospace med., Harvard Univ., 1972. Awarded NASA Exceptional Service Medal for work as deputy crew surgeon on Skylab II and prime crew surgeon on Skylab IV. Served with U.S. Army Med. Corps, 1968-71, Capt. Associated with LBJ Manned Spacecraft Center, NASA, Houston, Texas, 1973. Memb: AMA, Aerospace Med. Assn. Author: Skylab IV Biomedical Report; co-author: Skylab II Biomedical Report. Lang: Ukr, Ger. List in: AMD. Add: P.O. Box 58444, Houston, Texas 77058

ILCHENA, Jerry, construction designer, salesman; b. Friedrichshafen, Germany, Feb. 10, 1948; s. Lukian & Maria (Tominecz) I.; US citizen 1971. Stud., engrg., Univ. of Houston; also concrete courses, Portland Cement & Kwikstage Ltd, London, Eng. Served with US Army, 1968-70; partic., Vietnam combat, 1967-70. Assoc. with Universal Form Clamip Co., Chicago, 1967-72, Houston, Tex., 1972; concrete forms and scaffold designer for buildings of pub. utility co., nuclear tower plants, high rise bldgs., refineries, a. o.; area br. mgr. & salesman, 1972; top corporate salesman honors, 1973-74. Active in SUMA, memb. assn's band, Chicago, 1962-69. Lang: Ukr, Span. Add: P.O. Box 7668, Houston, Texas 77007

KOCHAN, Ivan, educator; b. Ukraine, Aug. 20, 1923; s. Wolodymyr & Alexandra (Dula) K.; m. Tatiana Sawycka, 1949; children—Andrew, Mark, Christine; US citizen 1960. Med. stud., Univ. of Lviv, 1942-44 and Univ. of Munich, 1946-48; M.S., Univ. of Man., 1955; Ph.D. microbiology, Stanford Univ., 1958; recip., sev. res. grants from Nat. Inst. of Health, Nat. Sci. Found. a.o.; Outstanding Am. Educator Award. Fellow Am. Trudeau Soc.; Diplomate, Am. Bd. Microbiology. Biologist, Stanford Res. Inst., 1956-58; res. assoc. Stanford Univ., 1958-59; prof. & chmn. of Microbiology Dept., Baylor Univ., Dallas, 1959-67; prof., Miami Univ., Oxford, O., 1967-. Memb: Sigma Xi, Am. Soc. for Microbiology; AAAS; Am. Assn. of Immunologists, Ohio Acad. of Sci.; Am. Thoracic Soc. Author, chpt., *The Role of Iron in Bacterial Infections*, in: *Current*

Topics in Microbiology and Immunology, 1972; thirty-six art. in journs. of specialty dealing with the immunity to disease-causing microorganisms. Lang: Ukr, Pol, Ger. List in: AMS; AMWS; WWWS; LAS. Add: 5 Bull Run Dr., Oxford, O. 45056

"Tabor," "Zbirnyk Ukr. Nauk. Inst. v Varshavi," "Lysty do Pryateliv," "Novi Dni," a.o. Ukr. period. & press. Lang: Ukr, Rus, Pol, Czech. Pseud.: T. Olesevykh. List in: EU; AMD. Add: 11042 Coronel Rd., Santa Ana, Cal. 92705

KRUPSKY, Kornel, cost analyst; b. Ukraine, April 1, 1916; m. Natalia Shashkewych; daughters—Lidia, Myroslawa. Stud., Ukr. Econ. Inst., Munich, 1946-48; Massey Bus. Coll., Houston, Tex. 1951-52. Cost analyst, Blue Cross and Blue Shield. M. mb: Ukr. Cong. Comt., pres. Denver br., 1957-63; Ukr. Jour. Soc. of Am. Author of over 400 art. in Ukr. period. and newspapers; contrib. over forty letters to Denver area dailies: "Rocky Mountain News," "Cath. Register," and "Denver Post" in defense of Ukr. causes of var. kinds. Add: 1134 S. Garfield St., Denver, Colo. 80210.

OLESIJUK, Tymish Ihnatovych, retired physician; b. Dovholiska, Ukraine, Feb. 21, 1895; s. Ihnat & Maria (Keruchenko) O.; m. Tamara Hilburt, 1923; children—Maryna, Andrii; U.S. citizen 1954. Stud. hist-philol., Univ. of Warsaw, 1912-16; Univ. of Kharkiv, 1916-18; law, Univ. of Warsaw, 1919-22; M.D., Univ. of Prague, 1929; stud. philol., Ukr. Free Univ., Prague, 1922-29; Lic. physician, Univ. of Warsaw, 1932. Own med. practice in Poland, 1932-44; physician on med. staff, Hosp. in N.Y., 1949-51; Kerryville Hosp., Texas, 1951-63. Active in Ukr. Stud. orgs. in Warsaw, Kharkiv and Prague; pres., Fed. of Ukr. Stud. Emigr. in Pol., 1920's; found memb. of CESUS, 1923; also active in Ukr. polit. life since 1910's; memb., Ukr. Centr. Coun., 1917-18; served with Ukr. Army, 1918; Asst. to Commn. of Educ., Ukr. Nat. Rep., for Northwest Ukr. reg., 1918-19; memb., Ukr. Dipl. Mission in Warsaw, 1919-20, sec. of negotiations with Pol. Govt., Rus. Polit. Comt., Govt. of Kuban, Govt. of Don Cossacks, 1920; memb., Ukr. Nat. Rep. Govt. in Ex., 1945-47; found. memb. & pres., Ukr. Nat. Dem. Fed., 1946-47; found. memb. & exec. pos., Union of Ukr. Nat. Dem., 1949-52. Memb: Ukr. Sci. Inst., Warsaw, 1930's; Shev. Sci. Soc.; Ukr. Acad. Arts & Sci.; AMA; Ukr. Med. Assn. of N. Am. Author of five books, includ: Statystychni Tablytsi Ukr. Naselennia SSSR, Warsaw, 1930; Sira Ukraina, Geneva, 1947; Pivnichni Mezhi Ukr. Matirnoi Derzhavy, Geneva, 1947; lak Za Diokletiana, N.Y., 1953, copyright. two maps of Ukraine, 1944 & 47; contrib. art. to

TYSHOVNYTSKYJ, Omelan Mychajlo, engineer; b. Huta Bojaniwska, Poland, Feb. 21, 1899; s. Olexander & Emilia (Danhofer) T.; m. Olena Drosdowska, 1951; US citizen 1951. Dipl. Engr., Coll. of Mines, Pribram, CSR, 1925; nostrific. Dipl. Engr., Coll. of Mines, Cracow, Poland, 1930. Civil engr. in Ukraine and Poland, 1926-27; engr. with Cadastre Div., Poznan, Pol., 1927-39; mining engr., State Mining Office, Jaslo, Pol., 1939-40; surveying engr., State Land Surveying Dept., Cracow, 1940-41; own consulting engrg. firm, Lviv, 1941-44; engr. with Funke & Co., Freital, Ger., 1944-45; engr., Texas State Highway Dept., Beaumont, Tex., 1948-53; civil engr., US Army Corps of Engrs., Los Angeles, 1953-67. Served with Austrian Army, 1917-18, Sgt. Maj.; Ukr. Halytska Armia, 1918-20, 2nd Lt.; with Army in W.P.C., Tuchola, Pol., 1920. Recip., Aus. and Ukr. Mil. decorations. Chmn. Adv. Coun. & benefactor, "Meta" Ctr. Bur. of Ukr. Mar.; exec. memb., L.A. br., 1973; pres. Ukr. Cath. Ch. Choir, L.A., 1964-66. Memb: United Ukr. War Vet. of Am., pres., L.A. chapt., 1964-66, 1973; Ukr. Nat. Assn.; Providence; Ukr. Nat. Fund, a.o. Author & comp., Moi Pamiatky, L.A., 1974; contrib. many art. and memoirs to Ukr. period. & press; chapters to Ukr. Halytska Armia, v.1-3, Wpg., 1958-66; biogr. in same. Lang: Ukr, Pol, Ger, Czech, Rus, Slov. Add: 1009 Adelante Ave., Los Angeles, Cal. 90042.

WERBICKI, Walter, clergyman; b. Toronto, Ont., Feb. 12, 1930; s. Marion & Katherine (Kuchera) W. Stud. phil., Univ. of Montreal, 1950-52; theol., Grand Sem., 1952-55; grad., St. Augustine's Sem., 1957; ordained Ukr. Cath. priest, 1957. Parish priest, Toronto Eparchy, 1957-73; pastor, St. Pius X Ukr. Cath. Ch., Houston, Tex., 1973-. Lang: Ukr, Frn. Add: 9102 Meadowshire, Houston, Texas 77037

ZYLA, Wolodymyr Taras, educator, literary critic; b. Zbaraz, Ukraine, June 25, 1919; s. Ivan & Sophia (Isterevych) Z.; m. Irene Bagan, 1945; children—Swiatoslawa Kaczaraj, Lubomyr Vadym, Romanna Sophia; US citizen 1969. B.S., Univ. of Man., 1959; M.A., Slavic stud., 1962; Ph.D. Slavic philol., Ukr. Free Univ., 1967. Prin. & tchr., Gimli Collegiate Inst., 1954-56; tchr., Nelson McIntyre Collegiate, 1957-58. Grant Park High School, 1959-63; asst. prof., Texas Tech. Univ., 1963-68; assoc. prof., 1968; chmn., Interdept. Comt. on Compar. Lit., 1969; dir., Lang. Lab., 1971. Memb. Am. Name Soc.; Ukr. Acad. Arts & Sci.; AATSEEL, vice pres. Texas chapt., 1966-

68, pres. 1968-70, South program chmn., 1969; MLA; South Ctr. MLA, sec. Slavic & E. Eur. Sect., 1965-66; chmn., 1966-67; other exec. pos., 1970; Shev. Sci. Soc.; Ukr. Cult. & Educ. Ctr., exec. memb., 1961-63; Ukr. Cath. Ctr., sec., 1962-63. Author: Z Istorii Ukrainoznavstva i Slavistyky v Kanadi, Winnipeg, 1961, editor, Proceedings of the Comparative Literature Symposium (annual) 1968; contrib. many res. papers, art. & reviews to same, "Names," Proc. of 8th & 9th Int. Cong. of Onomastic Sci., "Slavic & E. Eur. Jour.," "Zapysky NTSh" a.o. profl. period. Lang: Ger, Pol, Rus, Ukr. List in: DAS; PS; DIB. Add: 5206 7th St., Lubbock, Tex. 79416

ДОДАТКОВИЙ СПИСОК УКРАЇНЦІВ-ПРОФЕСІОНАЛІС- ТІВ, "БИЗНЕСМЕНІВ" та інш.

Віктор БАЛАБАН — будів.контр., фірма миття вікон і "менеджмент" комплексу власних апартаментів; Мирко БАЛАБАН — будів.контр.; Петро БІЩУК — перукарня; д-р БЕРЕЗОВИЧ — дентист; інж.Л.БЕМКО — електроніка; інж. БУЧКО; ГРУХОЛЬСЬКИЙ — харчовий склеп; інж. ГЛОЗДІЙОВСЬКИЙ; Мих.ДАНИЛИК — асист."менеджмент" забезпеч.комп.; інж.ДАЦІ; Олена ЕВАНС — "менедж"апарт., секр.В.Балабана;

Є.ЗАБЛОЦЬКИЙ

Євген ЗАБЛОЦЬКИЙ — "менеджм"
апартаментів/фото зліва/;

Іван ІСЬКІВ — фірма миття вікон; Волтер КУРІЦА — будів.контр.; Рой КУРІЦА — будів.контр.; Степан КІХТАН — кресляр; інж.Гр.КРУГЛИЙ — будів.раф.; інж.КУЗИК; інж. КУЗИН; адв. МІЛТОН; д-р МАКАРЕВИЧ — лікар; інж.Вас. ПОЛОВЧАК — "шел-ойл"; інж. Юрій ПОТОЧНЯК — хемік; інж.ПИНДУС, Станлей і Стефа; інж.СІРМАН — електр.; Юрій ТИМНЯК — будівельник; Йосип ТУЛИК — дипл.маляр; інж.ФЕДАК — океанографія; проф.Олег ФЕДИШИН/вибув з Юстону/; ФЕСТИНАРАТ/дві доньки: адвокат і мастк.агент/; інж.Іван ЧЕРЕШНЯ — хемік/вибув із Юстону/; інж. ШУРАНОВИЧ — "ойл".

=====

Biographical Directory

УКРАЇНЦІ, ЩО ЗГОЛОСИЛИСЯ ДО ЦІЄЇ КНИГИ

На заклик видавця цієї книги подати короткі дані про себе відгукнулися і дозволили на публікацію своїх адрес у цій книзі тільки деякі українці, вважаючи, що ці дані послужать майбутнім історикам допомоговим матеріялом у їхніх дослідах українського життя в Тексасі.

Подаємо тут короткі дані про тих, що зголосилися:

/в абетковому порядку/

MYRKO BALABAN, born May 28, 1920, Houston, Texas. Ed.: high school. Occ.: mining and building. Three children, two in school and one in construction business. Address: 16630 Aldine Westfield Rd., Houston, Texas. Ph. 443-8791.

M. BALABAN in WW II

ELOISE HORAN COOK, born Dec. 24, 1924, New York City, N.Y. Ed.: 1 1/2 years college. Occ.: Bell Tele. Co. service representative. Two children, one married daughter and one single daughter, Richmond, Va. Parents from Tarnopol. Address: 5331 Beverly Hill #27-A. Ph. 629-6665.

ROXANNE DARIA DACY, born Sept. 27, 1943, Ukraine. Ed.: B.A., Univ. of Santa Clara, Calif. Occ.: realtor-banker. One child, Andrian. Address: 13414 Hedgley Pl., Houston, Texas. Ph. 440-1158.

MYRON E. FEDAK, born Dec. 25, 1951, Detroit, Mich. Occ.: navy engineer. Parents from Ukraine (father from Vynnyky, mother from Syniava). Came to U.S.A. 1949. Address: 2230 Mosher Lane, Houston, Texas. Ph. 445-9051.

GEORGE HORAN, born June 4, 1922, West Easton, Pa. Ed.: 1 yr. college. Occ.: senior draftsman. Parents from Galicia, Ukraine. Address: 9135 Airline #31 Houston, Texas. Ph. 447-7190.

ROMAN WILLIAM KOBAK, born July 13, 1938, Saskatoon, Sask., Canada. Ed.: high school. Wife: ROSE MARIE (KORCHINSKI), born May 13, 1936, Toronto, Ont., Canada. Ed.: high school (10th grade). All five children- Michael (15), Daniel (13), John (11), Billy (10), Teddy (7)- are school students. Parents born in- father (1910) Stenyatn, mother (1914) Upper Darby, Penn. Address: 5507 DeMild Dr., Houston, Texas. Ph.: 686-5140.

H. GEORGE KROHLEY, born March 31, 1921, Jersey City, N.J. Ed.: B.S. in engineering. Occ.: sr. project manager, M.W. Kellogg Co., president of the parish council at Ukrainian Catholic Church.

Wife: ANN KROHLEY, president of Sodality of the Mother of God, Ukr. Cath. Church. Parents of both from Galicia, Ukraine. Three children: lawyer, bank manager, insurance broker. Addr.: 4707 Bayon Vista, Houston, Tex. 77091

MICHAEL MARION KOSTIUK, JR., born Dec. 9, 1944, Paris, Texas. Ed.: 4 yrs college. Occ.: Artist-Photographer. Wife: Eleanor Dougherty Kostiuk, Teacher. Son: Domian, age 1 1/2. Father: Michael Marion Kostiuk, Sr., born Nov. 26, 1921, Fort Reno, Oklahoma. Mother: Barbara Jane Biard, born Jan. 22, 1925, Paris, Texas. Address: 1407 Indiana, Houston, Texas. Ph. 524-2578.

=====

FOUR GENERATIONS OF SADOWSKYS

Катерина САДОВСЬКА
/на руках - правнук,
вгорі - донька Аніта,
внизу - внучка Крі-
стіна/.

=====

LUBA (KUPCHYK) LANGSTON, born Nov. 8, 1938, Zolochiv, Ukraine. Occ.: microbiologist. Husband: Dr. John Reynolds Langston, born June 9, 1942, Clayton, N.M. Occ.: dentist-oral surgeon. Children: Renata (7), Adriana (5). Address: 12710 El Sendero, San Antonio, Texas 78233. Ph. 655-7532.

KATHERINE LUBENITZ SADOWSKY, born Dec. 21, 1892, Rohatyn, Ukraine. Daughter: Anna Wheeler, U.S. government employee. Son: John Sadowsky, N.Y. Central Railroad employee. Cousin John Uszytko and his wife Katherine Malinowski— both came to New York from Rohatyn, Ukraine. Address: 1611 Fawnhope, Houston, Texas 77008. Ph. 862-1390.

IRENE (BOHAJCZUK) SAYER with family

IRENE (BOHAJCZUK) SAYER, born June 23, 1945, Furth, Germany. Parents are from Berezhany, Ukraine. Ed.: M.A. in library science. Husband: Joseph H. Sayer, born July 16, 1944, Sombor, Yugoslavia. Ed.: Ph.D. in materials science. Occ.: research engineer, Exxon Research and Engineering. Children: Robert Peter, born April 6, 1975. 1948-1954-in Venezuela, 1954-1974-in New York State, 1974-present-in Texas. Address: 16219 Mariner Way, Crosby, Texas 77532. Ph. 328-3957.

STEPHEN EMIL SCHOENFELDT, born June 16, 1946, Brooklyn, N.Y. Ed.: B.S. in physics. Occ.: Teacher. One sister, a medical secretary. Maternal grandparents from Lahody, near Lviv, Ukraine. Temporarily in East Africa. Mailing address in U.S.A.: 71 Meadow Glen Road, Kings Park, New York 11754. Ph. 269-4734.

ANDREW (GYPSY) SKIRKA JR., born Dec. 25, 1943, Salzburg, Austria. Ed.: high school. Occ.: Entertainer. Address: 7650 Clarewood #125, Houston, Texas 77036. Ph. 776-1002.

MARTA CHRISTINE SZARAN, born Jan. 24, 1957, Syracuse, N.Y. Ed.: Student (music and journalism) at Texas Christian University. One brother-George (13). Parents: father, Roman, from Delatyn and mother, Nadia, from Pryluky, Ukraine. Address: Box 30119, TCU Station, Ft. Worth, Texas 76129.

JUSTYNA WIJTYK USCHAK (wife of IVAN USCHAK, born March 1, 1917 - died Feb. 25, 1965) born March 30, 1927, Krewytzia, Galicia, Ukraine. Children: four sons and one daughter. 1st son- electrical

worker and exterminator, 2nd son- Air Force turbine mechanic and machinist, 3rd son- student, 4th son- student, only daughter- student and engraver. Address: 3524 Avie, Houston, Texas. 77007. Ph. 862-9545.

STEVE USCHAK, born May 18, 1948, Wilburg, Germany. Ed.: 14 years of schooling. Occ.: electrical worker and pest control operator. Wife: secretary for Shell Oil. Address: Box 7882, Houston, Texas 77007. Ph. 923-4468.

DR. GEORGE MICHAEL WAWRYKOW, born Jan. 31, 1945, Winnipeg, Manitoba, Canada. Ed.: Ph.D. in early childhood resource development, North Texas State University, Denton, Texas. Occ.: consultant and researcher in early childhood resource development, Texas Research Institute of Mental Sciences. Grandparents migrated from Ukraine to Canada. Father, Michael George, born in Husavik, Mani., Canada. Father's mother, Marta, born in Lviv, Ukraine. Mother, Francis Jean, born in Husavik, Mani., Canada. Mother's mother, Ahapia Kretowski, born in Lviv, Ukraine. Father's father, George Michael, born in Lviv, Ukraine. Mother's father, Joseph Kretowski, born in Lviv, Ukraine.

WIFE-LEA ANNA, born July 31, 1947, New Westminster, B.C., Canada. Ed.: M.S. in early childhood education, North Texas State University, Denton, Texas. Occ.: consultant in early childhood resource development. On July 30th, 1965 Lea Anna was converted into the Ukrainian Catholic Church in Manitoba by Rev. S. TARNAVECKY. Children: Taras Michael George, born Dec. 29, 1968, Brendon, Mani., Tania Lea Ann, born Jan. 25, 1971, Brendon, Mani., Teresa Lara Francine, born Feb. 7, 1973, Dallas, Tex., Tamara Virginia Jeah, born June 3, 1975, Houston. Add.: 10850 Hammerly #4065, Houston, Texas 77043. Ph. 465-8347.

BRUCE CUNNINGHAM, born March 30, 1943, Bayonne, N.J. Ed.: M.A., University of California, Berkeley. Occu.: Asst. Professor, University of Texas, Arlington, Texas; Artist-in-Residence for the Longview Museum and Art Center. Two children: two and six year old girls.

Maternal grandparents (Nicholas STALENY and Anna Hinko STALENY) came to USA from Dobra (near Siatok), Galicia, western Ukraine around 1905. Address: 1512 W. Parkrow, Arlington, Texas 76013. Ph.: 274-6242.

The KURITZAS are among the first
Ukrainian settlers in Texas.
Above: Tom KURITZA's family - 1909
Below: Dmytro KURITZA's family

СТУДЕНТИ - УКРАЇНЦІ В ТЕКСАСІ

Марта ШАРАН, нар. 24 січня 1957 р. в м. Сиракюз, Н.Й. Вона вже 4-й рік навчається гри на фортепіані у славної піаністки мдм. Лілі Краус в Тексас Крістіен Юніверситі у Форт Ворт, Тексас. Рівночасно Марта студіює й журналістику.

28-го лютого 1976 р. Марта була обрана на "Міс Форт Ворт", а 10 липня виступала в телевізії в змаганнях за титул "Міс Тексас".

Марта закінчила Школу Українознавства іспитами зрілості в Сиракюз, Н.Й., і є старшою пластункою. Бере активну участь в українських імпрезах і концертах. В Юстоні Марта виступала з рецитацією на святочних сходах у День Народження Блаженнішого Патріярха Йосифа І-го 27-го березня 1976-го року.

=====

Ігор БЕМКО - Університет в Любок;

Всеволод ГІРКА - закінчив Юстонський Ун.
/географія/, тепер студ.архитект.

Анна Марія ГРОХОЛЬСЬКІ - Унів.Юстон;

Любомир ЖИЛА - на докт.студ.матем. в Райс;

Катерина КУРІЦА

Ірена ТИМНЯК - Каледж Стейшен, медицина;

Роман ТИМНЯК

Марко ТИМНЯК

Ліда ТИМНЯК

Марта УШАК

=====

Прим. Цей список, правдо-
подібно, неповний, але до
виходу в світ цієї книж-
ки не маємо більше даних.

УКРАЇНЦІ - ВЕТЕРАНИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ
З 2-ої СВ.ВІЙНИ

UKRAINIAN-

AMERICAN

WORLD WAR II

VETERANS

Walter M. Kuritza

Roy Kuritza

Petro Woliansky

ІІ-ГА СВІТОВА ВІЙНА

Мирко БАЛАБАН, Євген БАЛАБАН,

+++++
++ Володимир БАЛАБАН ++
+++++

ПИНДУС /двоє/, Василь БАЛАБАН.

В'ЄТНАМ

Степан СЛАВИЧ, Зенон БЕМКО,
Ярослав ІЛЬЧИНА, Ріхард КОМПТОН.

НА СЛУЖБІ
В АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ ТЕПЕР

ВАСИЛЬ СЛАВИЧ

ЗЕНОН ЗАБЛОЦЬКИЙ

УКРАЇНЦІ ЮСТОНУ

Це перша спроба зібрати всі імена і прізвища українців Юстону, тому цей список не міг бути ані повним, ані досконалим, за браком потрібних уточнень і часу. Але й ці дані допоможуть майбутнім точнішим публікаціям закінчити розпочату дослідником В.Балабаном працю щодо упорядкування даних про українців не тільки Юстону, а й усього Тексасу.

Balaban, Victor; Balaban, Ewhen; Balaban, Myrko; Balaban, Myrko Jr.; Balaban, Mychajlo; Balaban, Maria; Balaban, Olha; Balaban, Elsie; Balaban, Joenn; Balaban, ?; Balaban, Oxana Wolanskyj; Balaban, Olha Stankiewych; Barabash, ?; Barabash, Elsie Ney; Barabash, Doris Biebet; Bemko, Olena; Bemko, Lew; Bemko, Zenon; Bemko, Ihor; Bemko, Taras; Beresovych, Dr.; Bespiatka, Josyph; Byrd, Daria Pokotylo; Bohachewskyj, Roman, Wife & 3 children; Bilan, Victor, Wife & 3 children; Bilyk, ?; Bilyk, Maria; Buchko, Iwan, Wife & 3 children, Bemkowych, ?; Bates, Karlend & Pat; Brillon, Kathy, 2 children; Bohajchuk, ?; Biszczuk, Petro & Maria; Biszczuk, Myroslaw;

Compton, Richard, Wife & Child; Compton, Warren, Wife & 2 children; Chajkowskyj, Bruno; Chajkowskyj, Albert;

Danylyk, Mychajlo, Wife Oxana; Dacy, Roxolana & Child; Dmochowskyj, Leon, M.D., Wife & Son;

Evans, L. Olena;

Festynrat, Family; Filenko, Alexander, Wife Helen & Child; Fedak, ?; Filyk, Orest, Wife & Child;

Glawanowych, ?; Glawanowych, ?; Gazdyshyn, Artymey; Gazdyshy, ?; Gazdyshyn, ?; Grucholsky, Mary Ann; Grucholsky, Pawline;

Horan, George; Horan, Iwan (Dallas); Horan, Eloise Cook; Hirka, Bohdan, Wife Tatiana; Hirka, Wsewolod; Hirka, Kalyna; Hudanych, Anton, Wife Vira & Child; Hopcus,

Joe; Hopcus, Julian; Hordynskyj, Jurij, M.D., Wife & Children;

Iskiw, Iwan, Wife Stfania; Iskiw, Mychajlo; Iskiw, Susana; Ilchyna, Jaroslaw;

Juchnewych, Nina; Juchnewych, ?; Juchnewych, ?;

Kuciemba, Buno; Kuritza, Walter; Kuritza, Katherin; Kuritza, Roy, Wife & Children; Kuritza, Olha, Benson, & Child; Kuritza, Katherine Fisher; Kuritza, Lucille, Sales, 3 Children; Kuritza, Lena; Kuritza, Marie, Clay, & Children; Kuritza, Elsie, Children; Kurywachakury, ?; Kurywachak, Danylo; Kurywachak, Michael; Kurywachak, Ann; Kusyk, Myroslaw, Wife Olena; Kichtan, Stfan, Wife Olena; Kobak, Roman, Wife Rosalia, five Children; Kruhley, George, Wife Anna; Kondrat, Wincent, Wife Anna; Kowalewskyj, ?; Koluca, ?; Kryckyj, Phillip, Wife Julia; Kryckyj, Maria, Child; Katarba, Ted, Wife Josephine, 3 Children; Kasuba, ?; Kashuba, ?; Krab, Marcia, Husband Lloyd, 3 Children; Kusen, ?; Kostiuk, Michael Marion;

Lester, Foshe; Lysyj, Maria; Lysyj, Olha; Lysyj, Natalia; Lysyj, ?; Lysyj, ?; Lywycka, Maria; Langston, Iwan, Wife Luba, Children, Lawryk, Mariana;

Mykytyn, Jurij, Wife Rosalia, 2 Children; Mykytyn, Hahz & Wife; Mykytyn, Iwan; Mykytyn, Maria; Mykytyn, Vira; Makarenko, Wasyl; Mytchak, ?; Melnyk, Russel; Muzychenko, David; Muzyka, Bernard; Muzyka, F., D.; Muzyka, F., F.; Muzyka, Joe; Muzyka, M.; Muzyka, S., L.; Muzyka, T., M.; Muzyka, T., J.; Muzyka, V.; Moshkowsch, Joe, Wife Sophe & Child;

Niewiadomy, Kenet;

O'Dell, Herman; O'Dell, Luis; Ostapiuk, Lydia Earl, 2 Children;

Pawlowskyj, Jurij, Wife Irine; Potochnial, Jurij, Wife Irene, 2 Children; Potochniak, Iwanna; Potochnyj, K.V.; Poleywachak, William, Wife Anna, Children; Polotko, Wasyl, Wife; Polotko, Nykolaj, Wife & 3 Children; Plenchak, Petro; Plenchak, Vira; Pyndus, Milton; Pyndus, Stanley; Pyndus, Stephen;

Romanyk, Stefan

Slawych, Ilko, Wife Anna, 4 Children; Slawych, Stefan, 1 Child; Slawych, Olena; Slawych, Therisa; Slawych, Anna; Slawych, Michael; Slominsky, Mechael; Slawych, Wasyl; Sadowska, Katerine; Sirman, Fred, Wife & Children; Sharunowych, ?, Wife Irene & 3 Children; Sawka, Iwan; Skirka, Andrij; Shmorhun, Mychajlo; Shmorhun, Genia, 3 Children; Sakaluk, Iwan; Scheschuk, Sas; Sawchak, Stefan; Schoenfeldt, Stephan;

Telezda, Teodor, Wife Maria; Tymniak, Jurij, Wife Sonia & Child; Tymniak, Roman; Tymniak, Irene; Tymniak, Marko; Tymniak, Lidia; Tolopka, Mechael, Wife Stela; Tolopka, Mechael Son. 2; Tolopka, Danylo, Wife & 4 Children; Taras, Iwan, Wife & 4 Children; Taras Family; Turlak, S.J.; Turlak, Floyd; Turlak, Paul; Tulyk, Osyph; Tatarchuk, Iwan & Wife; Tomchyshyn, Iwan; Tomchyshyn, John; Tomchyshyn, Gredy; Thomas, Olha Machnickyj;

Uschak, Justyna & Children; Uschak, Stefan & Wife; Uschak, Pawlo, Wife & Child;

Wawrykiw, Hryhorij, Wife & 4 Children; Wheeler, Anna Sadowsky; Whilakorta, Chystyna; Rev. W. Werbycki; Wolansky, Joenn, 2 Children; Wolansky, Oksana-Balaban; Werner, Maria- Zablockyj, Child;

Zablockyj, Iwan; Wife Anna, Orysia; Zablocky, Natalia; Zablocky, Ewhen; Zablocky, Zenon; Zupko, Jow, Zupko Dut; Zupko, ?; Zajac, ?;

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

Balaban, Mychajlo; Balaban, Iwan; Balaban, Anastazia; Balaban, Maria; Balaban, Wasyl; Balaban, Wolodymyr; Barabash, Pawlo; Adamchuk, ?; Bemko, Oksana; Kuritza, Toma; Kuritza, Anna; Kuritza, Mychajlo; Kuritza, Maria; Kuritza, Dmytro; Kuritza, Kateryna; Kuritza, Iwan; Kuritza, Mychajlo; Kurywchak, Wasyl; Kokolskyj, Dmytro; Kokolskyj, ?; Lysyj, Mylola; Hnatyshn, Wolodymyr; Hajduk, ?; Papuha, ?; Juryko, ?; Diunia, ?; Makarenko, A.; Mazuk, Mychajlo; Maziuk, Iwan; Pyndus, Hryhorij; Pyndus, ?; Plenchak, Petro; Plenchak, ?; Plenchak, Iwan; Festynrat, Justyna; Tolopka, Wasyl; Tolopka, ?; Tolopka, Iwan; Wolansky, Petro; Ushak, Iwan; Zazulak, Iwan; Jakush, Iwan; Hawrylenko, ?; Rudnyckyj, Oleksa; Taras, Iwan...

A. Makarenko

Prof. F. Schwez

General Petljura

На фото: А.МАКАРЕНКО Ф.ШВЕЦЬ С.ПЕТЛЮРА

У 1963-му році в Юстоні помер Андрій Гаврилович МАКАРЕНКО, один із активних учасників визвольної боротьби українського народу за самостійність і незалежність України.

А.Г.Макаренко народився 1885-го року в історичному місті Гадячі на Полтавщині в селянській родині, що бере свій початок з городових козаків. Хоч за царських часів дослужився до посади директора комерційного департаменту півд.-зах.залізниць, не став бюрократом, а при першій нагоді прийняв активну участь у боротьбі українського народу за свою свободу та державність. Був делегатом від залізничників до Директорії УНР, а пізніше був делегований українським урядом в Європу. Проживав у Відні, Берліні, Празі.

Він був у тісному зв'язку з урядом Карпатської України на чолі з през.Волошином, як колись і з през.Зах.України Петрушевичем.

Після останньої св.війни проживав п'ять років у Німеччині/Регенсбург/, а в 1950-му році прибув до ЗСА/Юстон/, де й жив до останніх своїх днів. Вічна пам'ять Патріотові!

ЗАМІСТЬ ПІСЛЯСЛОВА

Вельмишановні Читачі!

Ви щойно прочитали цю книжку з історичними фактами про українське поселення в Техасі. Як про це зазначено й на інших сторінках цієї книжки, всі ці матеріали не претендують на досконалість і повноту — ми дали лише те, що нами було перевірено. Але маємо ще багато матеріалів, що їх треба було б уточнити. Про деякі речі та про інших українців Тексасу також бракує матеріалів. Ми тут закликаємо всіх українців нав'язати з нами контакт та допомогти нам своїми інформаціями у підготовці у недалекому майбутньому видати іншу публікацію — повну історію українців Тексасу.

Віктор БАЛАБАН

Богдан ГІРКА

Юстон, Техас
1976

